

בנק אגוד לישראל

בערבון מוגבל

תמצית דוחות כספיים

31 במרס 2010

3	דוח הדירקטוריון
80	סקירת ההנהלה
94	הצהרות המנהל הכללי הראשי והחשבונאית הראשית
99	תמצית דוחות כספיים

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 במרס 2010

בישיבת הדירקטוריון של הבנק, אשר התקיימה ביום 31 במאי 2010, הוחלט לאשר את תמצית הדוחות הכספיים ביניים הבלתי מבוקרים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 31 במרס 2010. הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים ובהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים".

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ההיסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחויות המשבר הפיננסי העולמי ואי הוודאות הכרוכה בהשלכותיו, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, התנהגות המתחרים ושינויים ספציפיים שיפורטו להלן.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "מתעתד", "צפי", "אמור", "חזוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "מתכננים", וביטויים דומים להם כגון: "יכול", "יהיה".

השימוש בביטויים צופי עתיד אלו, כרוך בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהוא מבוסס על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים לא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר על תחזיות לעתיד בנושאים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ועל תוכניות העבודה ותקציב הבנק לשנת 2010. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הנכלל בדוחות אלה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוחות על מידע כאמור.

כללי

התאוששות הכלכלה העולמית, אשר החלה במהלך המחצית השנייה של שנת 2009, נמשכה גם לאורך הרבעון הראשון של שנת 2010. המשך הצמיחה, בעיקר במדינות מזרח אסיה, וסימני ההתאוששות בארה"ב היוו בסיס להעלאת תחזית הצמיחה של קרן המטבע הבין לאומית. במדינות המפותחות ההתאוששות המתונה נשענת בעיקר על המשך ההתערבות המוניטארית והפיסקאלית הנרחבת ולעומת זאת במדינות המתפתחות הצמיחה מונעת יותר על ידי הגידול בביקושים המקומיים ועליית מחירי הסחורות.

על אף המגמה הכללית, עדיין ישנם גורמי אי-ודאות ביחס להמשך ההשפעות החיוביות אשר נוצרו כתוצאה מהמדיניות המוניטארית והפיסקאלית, ואשר לא יכולה להמשיך לאורך זמן, ואכן, במהלך הרבעון הראשון החלו מספר בנקים מרכזיים לבטל חלק מצעדי ההרחבה המוניטאריים. לתהליך היציאה מהמדיניות עלולות להיות השלכות על המשך וכיוון המגמה.

המדיניות הפיסקאלית המרחיבה בה נקטו מדינות רבות תרמה לגידול בגירעונות הממשלתיים ולהרעה ביחס החוב לתוצר במדינות אלה, בהן מדינות גוש האירו, ארה"ב ויפן והחלה להעיב על יכולתן של מספר מדינות לעמוד בהחזרי חובותיהן, מה שגרם להורדת דירוגי האשראי של מספר מדינות (יוון, פורטוגל וספרד). הורדת הדירוג הגבירה את החשש כי משבר זה יעיב על המשך ההתאוששות של גוש האירו ושל הכלכלה העולמית. כתוצאה מכך נחלש שערו של האירו מול המטבעות העיקריים, נרשמו ירידות חדות בשוקי המניות ועליות חדות בתשואות האג"ח של כמה ממדינות אירופה. במהלך חודש מאי הציגו האיחוד האירופי והבנק המרכזי האירופי בשיתוף עם קרן המטבע הבינלאומית תוכנית במסגרתה הוזרמה נזילות לשוקי האג"ח, מהלך שהביא לרגיעה מסוימת בשווקים. בנוסף, הביא המשבר לירידה משמעותית במחירי האנרגיה והסחורות, מה שהותיר את האינפלציה במרבית המדינות המפותחות ברמה נמוכה. בעקבות ההתפתחויות האחרונות הותירו הבנקים המרכזיים העיקריים את הריבית כמעט ללא שינוי ברמתה הנמוכה.

משקל הייצוא הישראלי הישיר למדינות אירופה הסובלות ממשבר החוב (יוון, פורטוגל וספרד) הוא נמוך יחסית ולכן מידת הפגיעה עד כה במשק הישראלי מצומצמת יחסית, אולם קיים חשש כי במידה והמשבר יתפשט לכלל האיחוד האירופי, המהווה יעד חשוב לייצוא הישראלי, עלולה להיות לכך השפעה משמעותית על הייצוא הישראלי.

בישראל, בדומה למגמה העולמית, המשיכה הפעילות הריאלית להתרחב לאורך הרבעון הראשון של השנה, אם כי ישנם אינדיקטורים המצביעים על קצב התרחבות איטי יותר. מדדי פדיון ענפי המסחר והשירותים רשמו עליה, נתוני הצמיחה לרבעון האחרון של שנת 2009 עודכנו כלפי מעלה ועל פי האומדן הראשון של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה התוצר המקומי הגולמי עלה ברבעון הראשון של שנת 2010 ב-3.3% (בחישוב שנתי), לאחר עליה של 4.8% ברבעון הרביעי של שנת 2009. הצמיחה נשענה במידה רבה על הצריכה הפרטית ועל הגידול בהוצאות לצריכה ציבורית וזאת במקביל לירידה בייצוא הסחורות והשירותים. התוצר העסקי עלה ברבעון הראשון של שנת 2010 בשיעור של 4.8% (בחישוב שנתי), לאחר עלייה של 5.0% ברבעון הרביעי של שנת 2009. במקביל עלה המדד המשולב למצב המשק מתחילת הרבעון הראשון בשיעור מצטבר של 1.25% הודות לעליה במכלול רכיביו.

במהלך חודש אפריל השנה עודכנה כלפי מעלה התחזית של בנק ישראל לשנים 2010-2011. על פי התחזית המעודכנת צפוי התוצר המקומי הגולמי לגדול בשנת 2010 בשיעור של 3.7% (בתחזית הקודמת) ושיעור האבטלה צפוי לרדת ל-7.0% (7.1% בתחזית הקודמת). גם במהלך שנת 2011 צופה בנק ישראל מגמה חיובית וגידול של 4.0% בתוצר המקומי הגולמי.

תעסוקה וצריכה פרטית

נתוני שיעור הבלתי מועסקים מכוח העבודה האזרחי מצביעים על המשך השיפור המתון וההדרגתי שהחל בשוק העבודה לקראת תום המחצית השנייה של שנת 2009. בחודש פברואר 2010 אחוז הבלתי מועסקים הסתכם ב-7.3%, בהשוואה ל-7.4% בתקופה המקבילה אשתקד ולסוף דצמבר 2009, זאת לעומת שיעור של 7.9%, שנמדד בשיאו של המשבר בחודש מאי אשתקד.

רכישות כרטיסי האשראי עלו ברבעון הראשון של השנה בשיעור של 10.7%, בחישוב שנתי, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ובהמשך לעלייה של 10.8% ברבעון האחרון של שנת 2009. סך המכירות של רשתות השיווק עלו לאורך הרבעון הראשון של השנה בשיעור של 8.2%, בחישוב שנתי, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ובהמשך לעלייה של 7.3% ברבעון האחרון של שנת 2009. במהלך הרבעון הראשון של השנה נרשמה עלייה חדה של 27% ביציאות ישראלים לחו"ל, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עליה זו נבעה, בין היתר, כתוצאה מהשלכות מבצע "עופרת יצוקה" שהתקיים אשתקד במחצית הראשונה של חודש ינואר 2009.

סחר חוץ, תנועות הון ושערי חליפין

מתחילת השנה הגירעון המסחרי הסתכם ב-408 מיליון דולר בממוצע לחודש, 4.9 מיליארד במונחים שנתיים, בדומה לגירעון בשנת 2009. במהלך הרבעון הראשון עלה יצוא הסחורות ב-2.0% בממוצע חודשי (26.1% בחישוב שנתי) זאת בהמשך לעלייה של 2.7% בממוצע לחודש (38.3% בחישוב שנתי) ברבעון האחרון של שנת 2009. יבוא הסחורות עלה במהלך הרבעון הראשון של השנה בשיעור של 3.0% בממוצע לחודש (42.0% בחישוב שנתי), בהמשך לעלייה של 3.4% בממוצע לחודש (50.1% בחישוב שנתי) ברבעון הרביעי של שנת 2009. המגמה החיובית ביבוא נרשמה ברוב קבוצות הסחורות. במהלך הרבעון הראשון, היצוא כאחוז מהיבוא (ללא אוניות, מטוסים ויהלומים) הסתכם ב-85.4%, לעומת 82.3% בתקופה המקבילה אשתקד ו-86.6% בשנת 2009.

במהלך הרבעון הראשון התחזק השקל מול הדולר בשיעור של כ-1.6%. במקביל, בעקבות משבר החוב שהחל להתפתח במספר מדינות בגוש האירו, התחזק הדולר מול המטבע האירופי. בנוסף התחזק השקל גם אל מול האירו, הליש"ט והין היפני בשיעור של 8.3%, 8.2% ו-2.6% בהתאמה. לאורך הרבעון הראשון של השנה המשיך בנק ישראל לרכוש מט"ח במהלך המסחר, בהיקף של כ-2.3 מיליארד דולר, כחלק מהתמיכה ביצוא, וכתוצאה מכך גדל היקף יתרות מטבע החוץ.

מדיניות פיסקאלית

בתחילת חודש מרס השנה, התקבלה בממשלה החלטה לפעול לכך שתקציב המדינה לשנים 2011 ו-2012 יהיה תקציב דו-שנתי. בנוסף, נקבע כלל פיסקאלי חדש, הקובע תקרת הוצאות הנגזרת משיעור הצמיחה ארוך הטווח ומההתקדמות בהפחתת משקל החוב בתוצר, תוך שמירה על יעדי הגירעון.

הגירעון הממשלתי הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2010 ב-2.8 מיליארד ש"ח, מתוך 42.9 מיליארד ש"ח בתכנון התקציבי השנתי המקורי ולעומת גירעון של 5.3 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בהוצאות הממשלה חלה עליה בשיעור של כ-12.6% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד וגם הכנסות הממשלה רשמו גידול בשיעור של כ-18.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מגמה דומה נרשמה גם בהכנסות המדינה ממיסים שגדלו בשיעור של 14.3% לעומת הנתון המקביל אשתקד והיוו כ-26.5% מהתכנון התקציבי השנתי המקורי.

מחירים ומדיניות מוניטארית

בניגוד למגמות בתחום זה במדינות אחרות, העלה בנק ישראל את הריבית בשיעור של 0.25% בחודש ינואר לרמה של 1.25%. במהלך חודש אפריל הועלתה שוב ריבית בנק ישראל בשיעור דומה, לרמה של 1.50%. העלאות אלו היוו חלק מתהליך הדרגתי של העלאת ריבית שנועדה לשמור על יציבות המחירים וסביבת אינפלציה בתוך תחום היעד, תוך תמיכה בהמשך ההתאוששות בפעילות המשק. בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2010 ירד מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.9%.

שוק ההון

שנת 2010 נפתחה במגמה חיובית בשוקי ההון בארץ ובעולם. במהלך הרבעון הראשון נמשכה מגמת עליות השערים, שהחלה בשלהי המחצית הראשונה של שנת 2009 ומדדי "ת"א 25" ו-"ת"א 100" אף היו רחוקים בכ-1% בלבד מהשיא אליו הגיעו באוקטובר 2007. מגמת המסחר החיובית הושפעה מהאינדיקטורים הכלכליים, שמרביתם העידו על המשך ההתרחבות בפעילות הכלכלית והריאלית, במקביל לשיפור ברווחיות החברות, כפי שעלה מהדוחות הכספיים שפורסמו. גורמים אלו גברו על השפעתם השלילית של החששות מפני הגירעונות הממשלתיים הגבוהים של מדינות רבות וההשלכות האפשריות של ביטול חלק מהצעדים המוניטאריים המרחיבים שנקטו עד כה במספר מדינות מפותחות.

במהלך הרבעון הראשון עלו מדדי "ת"א 25", "ת"א 100", ו-"תל טק" בשיעור של 7.3%, 8.5% ו-18.7%, בהתאמה. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות הסתכם במהלך הרבעון הראשון של השנה ב-2.1 מיליארד ש"ח, גבוה בכ-20% מהמחזור הממוצע היומי בשנת 2009.

בשוק אגרות החוב התאפיין המסחר במגמה מעורבת, כאשר המדד הכללי של אגרות החוב ומדד אגרות החוב הצמודות למדד המחירים לצרכן רשמו בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2010 עליות שערים של 2.6% ו-3.6% בהתאמה וזאת לעומת מדד אגרות החוב צמודות המט"ח שהושפע מהמשך הפיחות בשערו של הדולר אל מול השקל וירד בשיעור של 2.7%. עליות השערים באו לידי ביטוי גם בירידה בתשואה הכוללת של מדד אגרות החוב (הלא ממשלתיות) הכללי שירד מרמה דו-ספרתית של 27.5% בסוף שנת 2009 לרמה חד ספרתית נכון לסוף הרבעון הראשון של השנה (כ-4.5% נכון לסוף אפריל).

מחזור המסחר היומי הממוצע באגרות החוב הסתכם ב-3.2 מיליארד ש"ח, ירידה בשיעור של 21.6% לעומת מחזור המסחר היומי הממוצע בשנת 2009.

הסקטור העסקי המשיך בפעילות ערה והנפיק לאורך הרבעון הראשון חוב בסכום של כ-9.7 מיליארד ש"ח (מזה כשליש על ידי הבנקים), עליה בשיעור של כ-117% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 רשמו מדדי האג"ח הקונצרני ה"תל בונד 20" וה-"תל בונד 40", עליות שערים של 3.9% ו-5.6%, בהתאמה.

בתחום ההנפקות הממשלתיות, צמצמה הממשלה את פעילותה בשוק האג"ח המקומי והקטינה את היקף ההנפקות של הממשלה. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 גויס סכום של כ-9.7 מיליארד ש"ח ברוטו באמצעות אגרות חוב, נמוך בכ-56% לעומת היקף ההנפקה הממשלתית בתקופה המקבילה אשתקד. מדד אגרות החוב הממשלתיות עלה בסיכום תקופה זו בשיעור של כ-1.8%. בנוסף, בחודש מרס, לאחר הפסקה בת שנה, חידשה הממשלה את הנפקות האג"ח בחו"ל וגייסה באירופה סכום של כ-1.5 מיליארד אירו.

רווח ורווחיות (מאוחד)

הרבעון הראשון של שנת 2010 הסתכם ברווח נקי בסך 29 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך 18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 61%.

תשואת הרווח הנקי להון העצמי (לפי בסיס הון ממוצע) לרבעון הראשון של שנת 2010 הסתכמה ב- 6.0% לעומת 4.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

השינויים העיקריים ברווח הנקי ברבעון הראשון של שנת 2010 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נבעו מהגורמים הבאים:

- עליה בשיעור של 9.7% ברווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.
- עליה בשיעור של 19.7% בהכנסות התפעוליות והאחרות.
- ירידה בשיעור של 26.9% בהפרשה לחובות מסופקים.
- עליה בשיעור של 13.7% בהוצאות התפעוליות והאחרות.
- ירידה בשיעור ההפרשה למיסים מ- 47.1% ל- 38.3%.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם ברבעון הראשון של השנה ב- 47 מיליון ש"ח לעומת 34 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 38.2%.

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים על ההון העצמי הסתכמה ב- 10% לעומת 8.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למיסים

הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם ברבעון הראשון של השנה ב-159 מיליון ש"ח לעומת 145 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 9.7%.

הגורמים העיקריים אשר גרמו לעליה ברווח מפעילות מימון:

- עליה במרווח המימוני, הנובעת בעיקרה מעליה במרווח האשראי.
- הצגת פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים על פי שוויים ההוגן (כנדרש לפי כללי חשבונאות) גרמה להוצאות מימון בסך של כ- 8 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות מימון בסך של כ- 20 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- שיפור כתוצאה מהשפעות החובות הבעייתיים על הרווח המימוני.

ניתוח תמציתי של שיעורי הכנסה והוצאה לפי בסיסי הצמדה (למידע מפורט ראה תוספת א' לסקירת ההנהלה):

לשלושת חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס								
2009				2010				
היקף הנכסים	תרומה לרווח המימוני כולל השפעת נגזרים	פער הריבית ללא השפעת נגזרים	פער הריבית כולל השפעת נגזרים	היקף הנכסים	תרומה לרווח המימוני כולל השפעת נגזרים	פער הריבית ללא השפעת נגזרים	פער הריבית כולל השפעת נגזרים	
ב-%	ש"ח מיליוני	ב-%	ב-%	ב-%	ש"ח מיליוני	ב-%	ב-%	
54%	97	12%	1.76	1.88	(1)	1.55	1.76	מטבע ישראלי לא צמוד צמוד מדד מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ) אופציות הכנסות מימון אחרות, נטו
34%	16	4	(0.13)	0.37	(0.30)	(0.06)	(0.79)	
	43	7						
	44							
100%	*159	100%	0.79	2.24		0.25	0.67	סה"כ

* רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.

המגזר השקלי הלא צמוד – חלה עליה של 0.21 נקודות אחוז בפער הריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת בעיקרה מגידול במרווחי האשראי.

המגזר השקלי הצמוד למדד – חלה עליה של 0.87 נקודות אחוז בפער הריבית הנובעת בעיקרה כתוצאה מהשפעת מדידת מכשירים נגזרים על פי שוים ההוגן.

מטבע חוץ – המרווח ברבעון הנוכחי הושפע, בין היתר, מתנודתיות בשער החליפין. בתקופה המקבילה אשתקד המרווח הושפע בעיקר מגידול בהפרשי שער בגין אשראי שאינו נושא הכנסה.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה ברבעון הראשון של השנה ב- 19 מיליון ש"ח לעומת 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 26.9%.

שיעור ההפרשה לחובות מסופקים מכלל האשראי לציבור עמד ברבעון הראשון של השנה על 0.40% (בחישוב שנתי), לעומת 0.55% בתקופה המקבילה אשתקד ו- 0.50% בשנת 2009.

היקף החובות הבעייתיים ליום 31 במרס 2010 עלה בשיעור של 2.8% לעומת 31 במרס 2009 וירד ב-18.0% לעומת 31 בדצמבר 2009. השינוי לעומת תקופה מקבילה אשתקד בהרכב החובות הבעייתיים נובע ברובו משינוי שחל בסיווג של שתי קבוצות לווים מהשגחה מיוחדת לארגון מחדש כתוצאה מהסדרים שנערכו עמם. לעומת זאת, היקף האשראי שאינו נושא הכנסה ירד בשיעור של כ- 27.2% לעומת סוף התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהיקף החובות הבעייתיים לעומת סוף שנת 2009 נובע בעיקרו מירידה של קבוצת לווים ממצבת החובות בהשגחה מיוחדת.

שיעור יתרת החובות הבעייתיים מתוך ההון העצמי עמד ביום 31 במרס 2010 על כ- 59.6% לעומת כ- 69.5% ביום 31 במרס 2009, וכ- 74.8% ביום 31 בדצמבר 2009.

שיעור יתרת החובות הבעייתיים מתוך סך האשראי עמד ביום 31 במרס 2010 על כ- 6.2% לעומת כ- 6.1% ביום 31 במרס 2009 ו- 7.6% ביום 31 בדצמבר 2009.

להלן נתוני האשראים הבעייתיים לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים (במיליוני ש"ח):¹

ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 במרס		
	2009	2009	
111	147	107	אינו נושא הכנסה
101	36	386	אורגן מחדש ^{5,2}
325	*-	*-	מיועדים לארגון מחדש
21	23	16	בפיגור זמני
409	737	358	בהשגחה מיוחדת ^{5,3}
967	943	867	סה"כ אשראי מאזני ללווים בעייתיים ¹
			סיכון אשראי חוץ מאזני בגין
414	114	264	לווים בעייתיים ^{5,4,1}
73	56	61	אג"ח של לווים בעייתיים
1,454	1,113	1,192	
			נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים
-	46	-	של לווים בעייתיים ⁵
			סיכון אשראי כולל בגין לווים
1,454	1,159	1,192	בעייתיים ^{5,1}

* סכום נמוך מ- 500 אלפי ש"ח

¹ לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על ידי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).

² אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות. (לא כולל אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות ללא ויתור על הכנסות: 31 במרס 2010 – 87 מיליון ש"ח, 31 במרס 2009 – 53 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2009 – 37 מיליון ש"ח).

³ מזה חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית שנוכחה מהחבות (למעט אשראי לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור) – בסך 17 מיליון ש"ח לעומת 258 מיליון ש"ח ב- 31 במרס 2009 ולעומת 16 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ואשראי לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק פיגור בסך 21 מיליון ש"ח לעומת 24 מיליון ש"ח ב- 31 במרס 2009 ו- 17 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009.

⁴ כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

⁵ השינוי בהרכב החובות הבעייתיים נובע ברובו משינוי שחל בסיווג של שתי קבוצות לווים (האחת בענף השירותים הפיננסיים והשנייה בענף הבנייה והנדל"ן) מהשגחה מיוחדת לארגון מחדש כתוצאה מהסדרים שנערכו עמם. הקיטון בהיקף החובות הבעייתיים לעומת סוף שנת 2009 נובע בעיקרו מירידה של קבוצת לווים ממצבת החובות בהשגחה מיוחדת (מאזני חוץ מאזני).

הרווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם ברבעון הראשון של השנה ב- 140 מיליון ש"ח לעומת 119 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ- 17.6%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של השנה ב- 73 מיליון ש"ח לעומת 61 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 19.7%.

העמלות התפעוליות הסתכמו ב- 68 מיליון ש"ח לעומת 61 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 11.5%. עליה זו נבעה בעיקרה מגידול בעמלות מטיפול באשראים ובעריכת חוזים.

הרווח מהשקעות במניות נטו, הסתכם ב- 4 מיליון ש"ח לעומת הפסד בסך 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעליה ברווחים ממניות (הן רווחים שמומשו והן רווחים שטרם מומשו) - רווחים של כ- 2 מיליון ש"ח ברבעון הראשון לשנת 2010 לעומת הפסדים של כ- 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (לרבות הפרשות לירידת ערך).

ההכנסות האחרות הסתכמו ב- 1 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של השנה, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של השנה ב- 166 מיליון ש"ח לעומת 146 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 13.7%.

הוצאות השכר הסתכמו ב- 94 מיליון ש"ח, לעומת 81 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 16%. הגידול נובע בעיקרו מכך שברבעון המקביל אשתקד נרשמה עלות תוספות שכר נמוכה מהמקובל בשנים האחרונות. כמו כן, ברבעון המקביל אשתקד נרשמו הכנסות גבוהות מהקופה המרכזית לפיצויים.

הוצאות פחת ואחזקת בניינים וציוד הסתכמו ב- 30 מיליון ש"ח לעומת 27 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 11.1%. העלייה נובעת בעיקרה הן מגידול בהוצאות אחזקה עקב עליה במספר הסניפים ושטחי המטה והן מגידול בפחת מחשב.

ההוצאות האחרות הסתכמו ב- 42 מיליון ש"ח לעומת 38 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 10.5%. עליה זו נובעת בעיקרה מגידול בהוצאות המחשוב.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות עמד ברבעון הראשון של השנה על 44.0% לעומת 41.8% בתקופה המקבילה אשתקד ו- 51.8% בכל שנת 2009.

שיעור ההוצאות התפעוליות והאחרות מתוך סך ההכנסות (רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות ואחרות) עמד ברבעון הראשון של השנה על 71.6% לעומת 70.9% בתקופה המקבילה אשתקד ו- 67.5% בכל שנת 2009.

ההפרשה למיסים ברבעון הראשון של השנה הייתה בשיעור של 38.3% לעומת 47.1% בתקופה המקבילה אשתקד ו- 45.3% בכל שנת 2009. שיעור המס הסטטוטורי ברבעון הראשון לשנת 2010 הוא 35.3% לעומת 35.93% בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות הנכסים וההתחייבויות

מאזן הבנק הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב- 31,302 מיליון ש"ח לעומת 30,323 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 3.2% ולעומת 32,233 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, ירידה בשיעור של 2.9%.

האשראי לציבור הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב- 19,225 מיליון ש"ח לעומת 19,052 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 0.9% ולעומת 18,892 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, עליה בשיעור של 1.8%. היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ברבעון הראשון של שנת 2010 עמדה על 19,007 מיליון ש"ח, לעומת 18,881 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 0.7%.

פיקדונות הציבור הסתכמו ביום 31 במרס 2010 ב- 25,710 מיליון ש"ח לעומת 24,985 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, עליה בשיעור של 2.9% ולעומת 27,163 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, ירידה בשיעור של 5.3%. היתרה הממוצעת של פיקדונות הציבור ברבעון הראשון של שנת 2010 עמדה על 25,578 מיליון ש"ח, לעומת 27,500 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 7.0%.

ניירות ערך הסתכמו ביום 31 במרס 2010 ב- 4,997 מיליון ש"ח, לעומת 5,545 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה בשיעור של 9.9% ולעומת 5,891 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009, ירידה בשיעור של 15.2%. הקיטון בתיק ניירות הערך משקף את ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על רקע סביבת הריבית הנמוכה.

היתרה נכון ליום 31 במרס 2010 מתפלגת כדלקמן:

כ- 74% מתיק ניירות הערך מושקע באגרות חוב ממשלתיות. כ- 8% מושקעים באגרות חוב של בנקים וכ- 15% מושקעים באגרות חוב קונצרניות בעיקר של חברות ישראליות.

כ- 79.2% מהתיק מסווג כניירות ערך זמינים למכירה (ראה פירוט נוסף בבאור 2 לדוחות הכספיים). ניירות הערך בתיק הזמין למכירה מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן, כאשר הפער בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקף לקרן הון, למעט ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני אשר אינן נזקפות לקרן הון אלא לדוח רווח והפסד.

ברבעון הראשון של שנת 2010 נזקפו לרווח והפסד ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין אגרות חוב בסך של כ- 2 מיליון ש"ח ובגין מניות בסך של כ- 1 מיליון ש"ח, זאת לעומת סך של 13 מיליון ש"ח ו- 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בהתאמה.

קרן ההון נטו ליום 31 במרס 2010 הינה חיובית ועומדת על כ- 131 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס), ומורכבת מקרן הון חיובית בסך 151 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך 20 מיליון ש"ח.

בסוף דצמבר 2009 קרן ההון נטו הייתה חיובית ועמדה על כ-90 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס), והיתה מורכבת מקרן הון חיובית בסך 120 מיליון ש"ח, בקיזוז קרן הון שלילית בסך 30 מיליון ש"ח.

להלן התפלגות קרן ההון והשווי ההוגן בתיק הזמין למכירה ליום 31 במרס 2010 (במיליוני ש"ח):

קרן הון נטו	קרן הון חיובית (רווחים שטרם מומשו)	קרן הון שלילית (הפסדים שטרם מומשו)	הערך במאזן (המהווה שווי הוגן)	
38	38	-	130	מניות
53	53	-	2,700	אגרות חוב ממשלתיות
6	6	-	394	אגרות חוב של בנקים אגרות חוב קונצרניות:
5	5	-	68	חברות ממשלתיות
14	21	(7)	242	ענף הנדל"ן
15	28	(13)	424	אחרות
34	54	(20)	734	סה"כ אג"ח קונצרניות
*131	151	(20)	3,958	סה"כ תיק זמין למכירה

* קרן הון זו מהווה חלק מההון העצמי של הבנק, לאחר השפעת המס, בסך של כ- 86 מיליון ש"ח - ראה דו"ח על השינויים בהון העצמי – התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 נרשמה תנועה חיובית נטו בקרן ההון לאחר השפעות המס בסך של 27 מיליון ש"ח.

להלן התפלגות קרן ההון השלילית (הפסדים שטרם מומשו), לפי שיעור הירידה מתחת לעלות ולפי טווחים של משך הזמן* בו השווי ההוגן נמוך מהעלות (במיליוני ש"ח):

ליום 31 במרס 2010					
סה"כ	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים	
13	11	-	-	2	עד 20%
7	-	-	-	7	20%-30%
-	-	-	-	-	31%-40%
-	-	-	-	-	מעל 40%
20	11	-	-	9	סה"כ

* נקודת ההתייחסות לקביעת משך הזמן בו השקעה הייתה בפוזיציית הפסד שטרם מומש הוא תאריך המאזן של תקופת הדוח שבמהלכה ארעה ירידת הערך לראשונה, ללא קשר לשיעור הירידה. מדיניות ונהלי הבנק בדבר בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, מפורטים בפרק "מדיניות חשבונאית קריטית ואומדנים חשבונאיים קריטיים" בדו"ח השנתי של 2009.

להלן פירוטים נוספים ליום 31 במרס 2010 (במיליוני ש"ח):

הערך במאזן (המהווה שווי הוגן)	תיק זמין למכירה:
130	מניות ¹
2,696	אגרות חוב ממשלתיות:
4	ממשלת ישראל
2,700	ממשלת טורקיה
144	אגרות חוב של בנקים ² :
250	בנקים בארץ
394	בנקים בחו"ל ⁷
68	אגרות חוב קונצרניות ³ :
242	חברות ממשלתיות ⁴
424	ענף הנדל"ן ⁵
734	אחרות ⁶
3,958	סה"כ תיק זמין למכירה
	תיק למסחר:
	מניות:
15	חברות ישראליות
6	חברות זרות
21	
999	אגרות חוב ממשלתיות - ישראליות
19	אגרות חוב אחרות
1,018	
1,039	סה"כ תיק למסחר
4,997	סה"כ תיק ניירות הערך

¹ כולל 21 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר הינה 58 מיליון ש"ח.

² כולל 14 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 95 מיליון ש"ח.

³ כל אגרות החוב הקונצרניות הינן של חברות ישראליות למעט יתרה של 28 מיליון ש"ח אשר הונפקה על ידי מנפיק זר.

⁴ כולל 3 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 48 מיליון ש"ח.

⁵ כולל 43 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 31 מיליון ש"ח.

⁶ כולל 55 מנפיקים, כאשר היתרה הגבוהה ביותר היא 64 מיליון ש"ח.

⁷ המנפיקים הינם בנקים מארה"ב, בריטניה, גרמניה, אוסטרליה והולנד.

הנכסים האחרים הסתכמו ביום 31 במרס 2010 ב- 1,081 מיליון ש"ח לעומת 711 מיליון ש"ח סוף שנת 2009 ו- 1,452 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009.

ההתחייבויות האחרות הסתכמו ביום 31 במרס 2010 ב- 1,587 מיליון ש"ח לעומת 1,507 מיליון ש"ח סוף שנת 2009 ו- 1,852 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009.

התנודתיות בנכסים אחרים ובהתחייבויות אחרות נובעת בעיקרה מתנודתיות בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, בעיקר כתוצאה מפעילות לקוחות באופציות, על רקע התנהגות השווקים.

ההון העצמי של הבנק הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב- 2,001 מיליון ש"ח לעומת 1,945 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009 ו- 1,667 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2009. הגידול מסוף שנת 2009 נבע מרווחי הבנק ומגידול בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו. הגידול לעומת התקופה המקבילה אשתקד נבע בעיקר מהנפקת זכויות לבעלי מניות בסך של 149 מיליון ש"ח וכמו כן מרווחי הבנק ומגידול בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו.

יחס ההון לרכיבי סיכון

החל מיום 31 בדצמבר 2009 מחושב יחס ההון המזערי לרכיבי סיכון לפי הוראות הנדבך הראשון של באזל 2 - ראה פירוט בפרק "הלימות ההון". מגבלת בנק ישראל קובעת יחס הון כולל מינימאלי של 9% על בסיס דיווח מאוחד, כאשר בנק ישראל קבע לבנק יחס מינימאלי של הון ללא כתבי התחייבות נדחים לרכיבי סיכון של 6.75% (תורגם על ידי בנק ישראל מ- 7% במונחי באזל 1 ל- 6.75% במונחי באזל 2).

בהתאם לדרישת המפקח על הבנקים ימשיכו הבנקים, בשלב זה, לעמוד גם ביעדי ההון המחושבים על בסיס באזל 1.

להלן יחסי ההון:

31/3/2009	31/3/2010		יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון יחס הון כולל לרכיבי סיכון
	באזל I	באזל II	
8.01%	8.88%	8.87%	
12.05%	13.76%	14.00%	

נכון ליום 31 במרס 2010 יחס ההון לפי באזל 1 הינו נמוך מבאזל 2, הן כתוצאה מהכרה בבטחונות כשירים בבאזל 2 שאינם מוכרים בבאזל 1, והן כתוצאה מהקצאת נכסי סיכון נמוכה יותר בבאזל 2 בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים. הגידול ביחס ההון רובד 1 לפי באזל 1 נובע בעיקרו מהנפקת זכויות שבוצעה בספטמבר 2009 בהיקף של 149 מיליון ש"ח, נטו. הגידול ביחס ההון הכולל לפי באזל 1 נובע הן מהנפקת הזכויות כאמור, והן מגיוס שטרי הון בספטמבר 2009 אשר הוכרו על ידי בנק ישראל כהון משני עליון, בהיקף של כ-357 מיליון ש"ח. פירוט בדבר מדיניות הבנק בגין יחס הלימות ההון לשנים 2010-2012 ראה בפרק "הלימות ההון".

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 לא חלו שינויים בהון הבנק ו/או עסקאות במניותיו. ראה פירוט בדוחות הכספיים לשנת 2009.

הסכמים מהותיים

פרט להסכמים בדרך העסקים הרגילה, התקשר הבנק במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 בהסכמים הבאים, העשויים להיחשב כהסכמים מהותיים:

רכישת זכויות בתיק הלוואות צרכניות - בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, הכוללת שימת דגש על תחום הבנקאות הקמעונאית, התקשר הבנק ביום 14.2.2010 בהסכם מסגרת עם מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ (להלן "מימון ישיר"), במסגרתו עתיד הבנק לרכוש ממימון ישיר בהמחאת זכויות והתחייבויות על דרך מכר, תיקי הלוואות שהועמדו על ידי מימון ישיר ללקוחות פרטיים לצורך רכישת כלי רכב וכן את כל הביטחונות שניתנו להבטחתם עד לסכום של 180 מיליון ש"ח (להלן "הסכם המסגרת", להלן "הסכום המירבי"). הסכם המסגרת נכנס לתוקף ביום 15.3.2010 ויעמוד בתוקף במשך שישה חודשים מיום כניסתו לתוקף או עד להמחאת הסכום המירבי כאמור לעיל, לפי המוקדם מביניהם. ביצוען של עסקאות ההמחאה מכח הסכם המסגרת כפוף לקיומם של תנאים שסוכמו במסגרת ההסכם ולכל דין. בחודש אפריל 2010 בוצעה המחאה ראשונה על דרך המכר של הלוואות בסכום של כ- 82 מיליון ש"ח במסגרת הסכם המסגרת הנזכר לעיל.

כמו כן, ראה פירוט הסכמים מהותיים משנים קודמות בדוח השנתי של 2009.

פעילות חו"ל

סניפים/נציגויות בחו"ל

בעקבות החלטת דירקטוריון הבנק מחודש מרס 2010 סגר הבנק ביום 31 במרס 2010 את הנציגות שלו (REPRESENTATIVE OFFICE) בניו יורק, והחזיר רישיונה לרשויות הפיקוח בארה"ב. (יש לציין כי הנציגות לא הייתה פעילה).

להלן מידע בדבר הליכים משפטיים אשר הינם בסכומים מהותיים העולים על 1% מהון הבנק ובנוסף תביעה לסעד הצהרתי:

א. התחייבות תלויה בקשר עם החברה המאוחדת כרמל - אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (להלן "החברה"): ביום 2 בנובמבר 1997 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל אביב כתב תביעה נגד החברה ושלושה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של כ-500 מיליון ש"ח. כמו כן הוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. התביעה עוסקת בנושא עמלות בגין ביטוח חיים ורכוש. פרטים נוספים ראה בבאור 6.ב.8.ד.1 לדוחות הכספיים ובחוות הדעת של רואי החשבון המבקרים.

ב. ביום 13 במרס 2006 הגישו שלמה אליהו אחזקות בע"מ ומר שלמה אליהו (מבעלי השליטה בבנק) תביעה כנגד בעלי השליטה האחרים בבנק, כנגד הבנק עצמו וכנגד נתבעים נוספים, בהם יו"ר הדירקטוריון של הבנק. לפרטי התביעה ראה דיווח מידי שפרסם הבנק ביום 15 במרס 2006. התביעה תוקנה באופן שהיא כוללת כעת כנגד הבנק וכנגד יו"ר הדירקטוריון סעד הצהרתי בלבד, וכנגד בעלי מניות השליטה האחרים – גם סעד כספי. בראשית חודש פברואר 2010 הסתיים שלב שמיעת הראיות בתיק וכעת מוגשים סיכומי הצדדים. להערכת עורכי הדין המטפלים בתביעה מטעם הבנק, סיכויי התביעה כנגד הבנק וכנגד יו"ר הדירקטוריון להתקבל – קלושים.

ג. בחודש דצמבר 2007 הוגשה לבנק דרישת תשלום על סך של 10 מיליון דולר, בקשר עם פעילות בשוק ההון של מיופה כוח בחשבון ("הדרישה"). הדרישה הוגשה על-ידי הנאמן בפשיטת רגל על נכסי מיופה הכוח. עיקר הטענות כפי שפורטו בדרישה הינן בקשר להתנהלות מיופה הכוח בחשבונות הבנק הרלבנטיים. לטענת הנאמן, הבנק הפר את אמון לקוחות הבנק ואת חובת הזהירות כלפי לקוחותיו של מיופה הכוח והפר חובות חקוקות שאפשרו למיופה הכוח לבצע מעשי מרמה המיוחסים לו כלפי לקוחותיו. לאחר שהבנק דחה את הדרישה, הגיש הנאמן בפשיטת רגל של מיופה הכוח דוח לביהמ"ש, ובו העלה טענות כנגד הבנק בקשר לניהול החשבונות, ובכללן כי הבנק הפר חובות זהירות ונאמנות המוטלות עליו כבנק, והפר הוראות הנוגעות לאיסור הלבנת הון ו/או למיסוי. בדוח האמור לא נתבקש סעד כספי כנגד הבנק אלא הבנק נתבקש להגיב על הדוח, ולהמציא דוחות ומסמכים ספציפיים שונים. הבנק הגיש תגובה מטעמו ולאחר מכן הוגשו תגובות חוזרות, הן של הנאמן והן של הבנק. עפ"י החלטת ביהמ"ש שניתנה לאחרונה, על הבנק להמציא לנאמן דוחות ומסמכים הקשורים לחשבונות של מיופה הכוח עצמו (ככל שאלה קיימים) ולא לחשבונות אחרים כלשהם. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, בהיעדר ביסוס לחבות של הבנק ובהיעדר פירוט ו/או כימות לטענות ולאופן בו הן מבססות זכות לסעד, לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי התממשות החשיפה לסיכון בעניין זה.

ד. התחייבות תלויה בקשר עם הבנק והחברה המאוחדת - חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ (להלן "החברה"): ביום 22 ביוני 2009 הוגש בבית המשפט המחוזי במחוז מרכז כתב תביעה מתוקן נגד הבנק ונגד החברה על ידי שתי חברות אמריקאיות (האחת מהן בפירוק בישראל), בטענה לשחרור מטעני פלדה אשר יובאו לישראל עבור צד ג' וזאת מבלי שצד ג' ישלם עבורם. כתב התביעה המתוקן הוגש לאחר דיונים ממושכים בהליכי פטור מאגרה. סכום התביעה המצוין בו הוא כ-155 מיליון דולר ארה"ב, אך הועמד לצרכי אגרה על 10 מיליון ש"ח. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת מהיועצים החיצוניים המטפלים בתביעה, המסתמכת על העובדות הידועות להם, הערכת סיכויי התביעה להתקבל קלושים. כמו כן לבנק הסדר עם מבטחיו בקשר לכיסוי חלק עיקרי מהסכומים העלולים להיות משולמים על ידו בגין התביעה, לרבות הוצאות משפטיות בגין ניהולה. פרטים נוספים ראה בבאור 6.ב.8(8).ד.2 לדוחות הכספיים ובחוות הדעת של רואי החשבון המבקרים.

ה. ביום 29 לאוקטובר 2009 הוגשה בבית המשפט המחוזי – מרכז, על ידי זאבי תקשורת אחזקות בע"מ (בכינוס) וזאבי תקשורת – מימון וניהול בע"מ (בכינוס), תובענה לסעד הצהרתי נגד הבנק ושישה בנקים אחרים שעניינה, על פי הנטען בה, ניסיון של הבנקים לגבות מהמבקשות הפרשים בגין מה שמכונה בתובענה "ריבית הפרה" על הלוואה שניתנה להן על ידי הבנקים ואשר מניות "בזק" שימשו לה כבטוחה. ההפרשים מצטברים על-פי הטענה, נכון ליום הגשת התובענה, לסכום של כ-840 מיליון ש"ח לכל הבנקים (להלן: "סכום ההפרש בגין ריבית הפרה"), מעבר לריבית ההסכמית כהגדרתה בתובענה. אין בתובענה התייחסות ל"חלקו" של כל אחד מהבנקים בסכום ההפרש בגין ריבית הפרה, אך מצויינים אחוזי ההשתתפות של הבנקים במימון, כאשר חלקו של הבנק הוא 4%. בחודש ינואר 2010 נתקבלה החלטת בית המשפט המורה על ברור התובענה בדרך של תביעה כספית רגילה, בגינה על התובעת לשלם אגרה מלאה בתוך המועד שקצב להן בית המשפט וזו הוגשה לבית המשפט במהלך חודש פברואר 2010. לפי חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק, ניתן להניח כי חלקו של כל אחד מהבנקים בהפרש הנטען הוא כאחוז ההשתתפות שלו במימון. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציו המשפטיים החיצוניים המטפלים בתובענה, על יסוד המידע והנתונים הידועים להם, הערכת סיכויי התובענה להתקבל קלושים. פרטים נוספים ראה בבאור 6.ב.8(8).ג.

פעילות חברות מוחזקות עיקריות

חלקו של הבנק ברווח הנקי של חברות המוחזקות לרבעון הראשון של שנת 2010 הסתכם בסך של כ- 5 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

• החברות המוחזקות העיקריות של הבנק הינן:

אגוד השקעות וייזום (א.ש.י) בע"מ - החברה משמשת כזרוע ההשקעות הריאליות של הבנק. חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברה הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב- 2 מיליון ש"ח, לעומת 0.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח כלל את רווחי חברת הבת שלה אגוד שוקי הון והשקעות בע"מ (עוסקת בניהול ובחיתום של הנפקות בשוק ההון) שהסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב- 0.5 מיליון ש"ח לעומת הפסד של 0.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אגוד ייעוץ להנפקות (2010) בע"מ ("אגוד ייעוץ")

ביום 10 בינואר 2010 הוקמה חברה בת לאגוד שוקי הון, בשם אגוד ייעוץ להנפקות (2010) בע"מ ("אגוד ייעוץ") מתוך כוונה להמשיך במסגרתה, בכפוף לקבלת רשיון חיתום כמתחייב על פי דין, את הפעילות בה עסקה אגוד שוקי הון, וזאת תוך שיתוף פעולה עם נותני שירותים מקצועיים בעלי מומחיות וניסיון בתחום פעילותה. במסגרת שיתוף הפעולה האמור, בין היתר, יוקצו לנותן/י השירותים אחזקות מסויימות המהוות מיעוט ממניות החברה האמורה, בשעור שלא יעלה על 30%. מתוך שעור זה הוקצו עד כה 15% לנותן שירותים שהתקשר עם החברה כאמור. כפוף לקבלת רשיון חיתום לאגוד ייעוץ, תהפוך אגוד שוקי הון לחברת אחזקות ורשיונה יותלה או יבוטל, בכפוף לכללים הקבועים לעניין התליית או ביטול רשיון חתם על פי דין.

חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ - החברה עוסקת במתן שרותי נאמנות לקרנות נאמנות, למחזיקי ניירות ערך הנסחרים בבורסה, להנפקות פרטיות ובמתן שרותי נאמנות פרטיים. בדבר עסקת התקשרות של החברה להעברת שירותי הנאמנות לאגרות חוב לכלל פיננסים נאמנות 2007 בע"מ – ראה פירוט בבאור 6(ב)(7). יצוין, כי העברת פעילות הנאמנות במסגרת ההתקשרות עולה בקנה אחד עם מדיניותה של החברה להגביל ולמקד פעילותה בתחום שירותי הנאמנות לאג"ח - לאג"ח קונצרני ברמות סיכון נמוכות (כגון שטרי הון נדחים, כתבי התחייבות וכו'), אג"ח של גופים פיננסיים וחברות ממשלתיות המדורגים A ומעלה וכיוב'). חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברה הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב- 1 מיליון ש"ח לעומת 0.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אימפקט ניהול תיקי השקעות בע"מ - החברה עוסקת בניהול תיקי השקעות ובייעוץ פיננסי. בשלושת החודשים הראשונים של השנה חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברה הסתכם ב- 0.6 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

אגוד ליסינג בע"מ – החברה עוסקת במימון רכבים וצויד בשיטת הליסינג. יתרת המימון שהעמידה החברה ללקוחותיה הסתכמה ביום 31 במרס 2010 ב- 317 מיליון ש"ח לעומת 326 מיליון ש"ח בסוף שנת 2009. חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברה הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב- 1.9 מיליון ש"ח לעומת 1.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אגוד הנפקות בע"מ – החברה הוקמה על מנת לעסוק בהנפקה של תעודות התחייבות ובהשקעה של סכומי ההנפקה בבנק.

בחודש אוגוסט 2009 פרסמה אגוד הנפקות תשקיף מדף להנפקת סדרות של אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון ובחודש ספטמבר 2009 פרסמה דו"ח הצעת מדף במסגרתו הנפיקה שתי סדרות של שטרי הון נדחים בסך של כ-357 מיליון ש"ח - ראה פירוט נוסף בפרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו" בדוחות הכספיים לשנת 2009.

ביום 24 במרס 2010 פרסמה החברה הצעת מדף במסגרת תשקיף על פיה הונפקו (בדרך של מכרז) אגרות חוב סדרה די בדרך של הרחבת סדרה סחירה, במסגרתה הונפקו 80,000 יחידות של 1,000 ש"ח ערך נקוב תמורת כ-84 מיליון ש"ח.

• הסכמים, עסקאות ותשלומים בין חברות הקבוצה- ראה פירוט בפרק "פעילות חברות מוחזקות" בדוח השנתי של 2009 .

- בשנת 1997 נחתם הסכם בין המנהלים ומורשי החתימה לבין הבנק בו נקבע בין היתר כי המנהלים ומורשי החתימה הותיקים של הבנק (אוכלוסיית זכאים של כ-140 עובדים נכון לסוף שנת 2009), הזכאים לפנסיה תקציבית במתכונת מסוימת שהונהגה בבנק עד אותו זמן (להלן - "הפנסיה המחייבת"), יקבלו פנסיה מקרן הפנסיה "עמית" עימה התקשרו הבנק והעובדים ומהבנק, באופן משולב, כאשר ההסכם קובע את נוסחת השילוב. על נוסחת שילוב זו קיימת מחלוקת בין ועד המנהלים ומורשי החתימה לבין הבנק. עמדת הבנק היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה הפרש שבין סכום הפנסיה הראשונה שהגמלאי יקבל מ"עמית", עם צאתו לגמלאות, לבין סכום הפנסיה המחייבת (ככל שיתקיים הפרש כזה באותו מועד), ואשר אותו יהיה על הבנק לשלם לגמלאי מידי חודש, כשהוא צמוד במלואו למדד המחירים לצרכן. עמדת המנהלים היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה הפרש (ככל שיתקיים כזה), בין סכום הפנסיה שהגמלאי יקבל מעמית לבין סכום הפנסיה המחייבת, כפי שיהיה אותו הפרש מידי חודש (סכומי הפרש שעל הבנק לשלם כאמור להלן - "סכומי ההשלמה"). ועד המנהלים והבנק ניהלו בעניין זה הליך של יישוב המחלוקת מחוץ לכותלי בית המשפט. ההליך הוקפא על ידי הצדדים. להערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, לא ניתן לכמת כיום את מידת והיקף הסיכון באשר לחבות אפשרית של הבנק בתשלום סכומי ההשלמה, הן נוכח קיומה של המחלוקת האמורה לעיל בקשר לפרשנות נוסחת השילוב, והן כיוון שלא ניתן לצפות את תדירותם או היקפם של המצבים בהם ייווצר הפרש כלשהו בין סכום הפנסיה המחייבת לבין סכום הפנסיה המשולם על ידי קרן "עמית" ("ההפרש"), אשר עלול לחייב תשלום של סכום ההשלמה כאמור. אם תתקבל פרשנותם של העובדים הזכאים, וככל שאכן ייווצר ההפרש, עלול הבנק להיות מחויב בתשלום סכומי ההשלמה בכל מקרה של היווצרות ההפרש כאמור.

נציין כי להערכת הבנק, לא קיים פער מהותי בין יתרת ההפרשה האקטוארית בהתאם לעמדת הבנק לבין יתרתה בהתאם לעמדת המנהלים, וזאת בהתבסס על הערכות אקטואר הבנק.
- החל שלב הטמעת הקוד האתי בקרב כל עובדי הבנק ובהתאם לתוכנית העבודה. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 בוצע סבב הדרכה בבנק של הטמעת ערך "הוגנות ויושרה" - לפירוט נוסף בדבר הקוד האתי- ראה פירוט בפרק "הון אנושי" בדוח השנתי של 2009.
- באשר למדיניות תגמול אשר קבע דירקטוריון הבנק בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים ראה פירוט בפרק "הון אנושי" בדוח השנתי של 2009. במסגרת זו מאושרים מעת לעת מודלים לתגמול קבוצות עובדים שונות, על ידי האורגנים המוסמכים בבנק.
- בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הגיעה הנהלת הבנק להבנות עם ועד המנהלים ומורשי החתימה ועם ועד הפקידים בנושא גובה המענקים לשנים 2009 עד 2012. נוסחת גובה המענקים מבוססת על רווחיות הבנק. תרגום ההבנות להסכם כפוף לאישור כל האורגנים הרלוונטיים. ההפרשות בדוחות הכספיים תואמות את ההבנות האמורות.

תיאור מצב המיסוי

במסגרת ביקורת שנערכה על ידי רשות המיסים (מחלקת ביקורת מע"מ) בחברה בת של הבנק – אגוד מערכות בע"מ, חברה פרטית העוסקת במתן שירותים בתחום המחשוב לבנק (להלן – "החברה"), התנהלה חקירה בהקשר לפעילותה של החברה כעוסק לצרכי מע"מ.

ביום 18 ביוני 2008 התקבלה בחברה שומת מס עסקאות לתקופות חיוב ספטמבר 2005 עד מרס 2008. במסגרת השומה נטען כי החברה מסרה ציוד (חומרה ותוכנת מחשבים) לבנק והוסף מס עסקאות בגובה היתרה להפחתה של מס התשומות שנתבע עם רכישת הציוד בתוספת 10% והפרשי הצמדה וריבית (כ-7 מיליון ש"ח). ביום 17 ביולי 2008 הגישה החברה השגה על השומה הנ"ל. בחודש יוני 2009 התקבלה בחברה החלטת רשות המסים בדבר דחיית ההשגה. במהלך חודש ינואר 2010 הגישה החברה ערעור על ההחלטה ותצהירי הצדדים צפויים להיות מוגשים במהלך הרבעון השני של שנת 2010. הערכת ההנהלה, בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, הינה כי סיכויי הערעור להתקבל סבירים. יובהר כי מכיוון שמדובר בהפרש עיתוי, הרי שגם אם הערעור יידחה, לא צפויה לכך השפעה מהותית על תוצאות פעילות החברה והבנק.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

אפיון המגזרים מתבסס בעיקר על פי סוגי הלקוחות ותחומי פעילות הכלולים בכל מגזר ומגזר. תיאור מפורט של מגזרי הפעילות ואופן מדידתם ניתן בדוחות השנתיים ליום 31 בדצמבר 2009. פרטים נוספים בדבר מגזרי פעילות ראה בביאור 12 לדוחות הכספיים.

פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

מגזר לקוחות פרטיים – מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית וללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי, לרבות שירותי ייעוץ בהשקעות. כמו כן כולל המגזר לקוחות עסקיים בעלי אובליגו עד 400,000 ש"ח ואת פעילות המימון לדירור.

מגזר לקוחות עסקיים – המגזר מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים ממגוון ענפי משק – לרבות ענפי הבניה והנדל"ן ושוק ההון, החל מלקוחות עסקיים בעלי אובליגו מעל 400,000 ש"ח ועד לחברות גדולות במשק.

מגזר יהלומים – המגזר כולל לקוחות פעילים בענף היהלומים אשר רובם חברים בבורסת היהלומים ברמת גן.

מגזר ניהול פיננסי - כולל את פעילות הבנק על חשבון עצמו בתחום ניירות הערך, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול סיכוני השוק הנזילות והסליקה, פעילות חדרי העסקאות של הבנק ופעילות החברה המאוחדת אגוד השקעות וייזום (א.ש.י), המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק. כמו כן תוצאות המגזר כוללות את השפעת הרישום של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי שוויים ההוגן.

אחרים והתאמות - כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייכן באופן ספציפי למגזרים.

להלן תמצית התפתחות הרווח הנקי לפי מגזרי פעילות, במיליוני ש"ח:

רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		מגזר
2009	2010	
4	2	לקוחות פרטיים
**17	15	עסקי
(7)	3	יהלומים
**4	9	ניהול פיננסי
*-	*-	אחרים והתאמות
18	29	סך הכל

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

** סווג מחדש.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר לקוחות פרטיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)

סך הכל	שוק ההון (1)	מימון לדירור	עו"ש עסקי (2)	לקוחות פרטיים במיליוני ש"ח
49	*-	12	4	33
-	-	-	-	*-
37	2	3	3	29
-	-	-	-	*-
86	2	15	7	62
3	-	(1)	1	3
2	(1)	2	*-	1

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

סך כל ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי (הפסד)

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2009 (לא מבוקר)

סך הכל	שוק ההון (1)	מימון לדירור	עו"ש עסקי (2)	לקוחות פרטיים במיליוני ש"ח
47	*-	11	3	33
-	-	-	-	*-
33	1	4	3	25
-	-	-	-	*-
80	1	15	6	58
2	-	*-	*-	2
4	*-	2	*-	2

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

סך כל ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

(1) מתן שירותים בתחום שוק ההון.

(2) לקוחות עסקיים בעלי אובליגו עד 400 אלפי ש"ח.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

מגזר לקוחות פרטיים

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-2 מיליון ש"ח לעומת 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-86 מיליון ש"ח לעומת 80 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-8%.

הכנסות המימון הסתכמו ב-49 מיליון ש"ח לעומת 47 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 4%. העליה נובעת בעיקרה מגידול בהיקף תיק האשראי בפעילות מימון לדיור אשר קוזזה בחלקה כתוצאה מירידה בעמלות פירעון מוקדם בפעילות זו וכן מירידה בהיקף הממוצע של פקדונות המט"ח בעיקר כתוצאה מירידת שער הדולר. ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-37 מיליון ש"ח לעומת 33 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 12%. עיקר הגידול נובע מעליה בהכנסות מניירות ערך ובעמלות שונות. כמו כן חלה עליה בהוצאות בשיעור של כ-11% בין היתר כתוצאה מאסטרטגית הבנק להרחבת תשתית הפעילות הקמעונאית. ההפרשה לחובות מסופקים במגזר הסתכמה ב-3 מיליון ש"ח לעומת 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מימון לדיור - שינויים בהיקף הפעילות

הרווח הנקי הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-2 מיליון ש"ח בדומה לרווח הנקי שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בהכנסות המימון נרשמה עליה בשיעור של כ-4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד ובהכנסות התפעוליות והאחרות נרשמה ירידה בשיעור של כ-4%. יתרת האשראי המאזני להלוואות לדיור גדלה בשיעור של 3% לעומת דצמבר 2009. ההלוואות שהועמדו במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 הסתכמו ב-385 מיליון ש"ח, גידול בשיעור של כ-65% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

מידע על הלוואות חדשות שבוצעו לרכישת דירת מגורים בביטחון משכנתא והיקפי מחזור הלוואות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2009	2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
1,352	232	385	כספי הבנק
4	1	*-	כספי האוצר
*-	-	-	הלוואות עומדות
1,356	233	385	סה"כ הלוואות חדשות
220	72	19	הלוואות שמוחזרו
1,576	305	404	סה"כ הלוואות שבוצעו

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

ראה פירוט בפרק "עדכוני חקיקה" תת פרק "יזמות חקיקה והסדרה" בדבר טיטוט מכתב של המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים מיום 24 למאי 2010 בנושא התפתחות בסיכונים בגין הלוואות לדיור.

שירותים ומוצרים חדשים

גיוס לקוחות חדשים והגדלת נתח פעילות הלקוחות מתבצעים, בין היתר, באמצעות פיתוח מוצרים חדשים והתאמת פעילות על פי צרכי הלקוחות.

• פיתוח שירותים:

הבנק פועל להרחבת הפריסה הסניפית, הרחבת פעילויות והרחבת תשתיות ומערכות מחשוב, וזאת במטרה להעמיק את הפעילות בקרב הלקוחות הפרטיים:

פריסת הסניפים – במסגרת האסטרטגיה התלת שנתית לשנים 2010-2012 עודכנה מדיניות הסינוף, תוך החלטה על המשך הרחבת סניפי הבנק במרחבים אורבניים בעלי אופי פעילות קמעונאי, סמוך לקהלי היעד של הבנק, תוך שמירה על מבנה השקעה ועלות נמוכים יחסית.

פרויקט מיקוד לקוח – כחלק מהאמצעים להרחבת ושימור בסיס הלקוחות והגדלת נפח פעילות הלקוח, במהלך השנה מתוכננת הטמעת נושא מעטפת השירות, שמטרתה המשך שיפור רמת השירות ללקוחות באמצעות הגדרת קריטריונים מחייבים להבטחת מגע שוטף עם הלקוח.

אתרי האינטרנט ומערכות מסחר - במהלך השנה צפוי הבנק להשלים את חידוש אתר האינטרנט לביצוע פעולות בנקאיות.

עמדות מידע חכמות - הבנק החל בהטמעת עמדות מידע חכמות המאפשרות ללקוחותיו לבצע מספר רב של פעילויות בנקאיות הכוללות בין היתר הפקדת שיקים, הפקדות לפקדונות ועוד.

• פיתוח מוצרים:

הבנק מפתח ומשווק **מוצרים חדשניים**, בתחום הפיקדונות בכלל ובתחום הפיקדונות המובנים, המאפשרים גיוון השקעות ופיזור סיכונים.

הבנק ממשיך בתהליך רחב היקף לגיוס לקוחות פרטיים, במסגרתו מוצעים מבצעי "**חשבון הפוך**", המתעדכנים מעת לעת, המעניקים חבילה ייחודית וכוללת של הטבות בנקאיות בניהול חשבון עו"ש למעבירי משכורת. להערכת הבנק החבילות נותנות מענה מיטבי לצרכי הלקוחות: פטור מריבית חובה, ריבית זכות אוטומטית ופטור מעמלות מרכזיות. ההטבות מותנות בהעברת משכורת בסכום מינימלי ובהיקף הפעילות בחשבון. מהלך זה הינו יחודי ונוגע בליבת פעילות הלקוח הפרטי עם הבנק ומהווה שלב נוסף ביישום האסטרטגיה העסקית של הבנק. בתחום **המשכנתאות**, הבנק פועל להרחבה של תיק המשכנתאות תוך שימוש במבצעים בהתאם למצב השוק ולצרכי הלקוחות. בנוסף מפעיל הבנק את "חשבון הבית" שהנו חשבון עו"ש המשלב הטבות של "חשבון הפוך" ביחד עם הטבות בריבית המשכנתא. ההטבות נועדו לקשור בין עולם המשכנתאות לבין עולם לקוחות המשכורת.

• בדבר עסקה עם מימון ישיר ראה פרק "הסכמים מהותיים".

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק, הנערכות בהתאם להערכת הגורמים העסקיים בבנק וכוללות, בין השאר, הסתמכות על פילוח נתוני הבנק. המידע עלול שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בגורמים העיקריים שלהלן: תנאי המקרו של השוק, שינויים רגולטורים המשפיעים על הכנסות מגזר זה ומידת ההצלחה של הבנק בהגשמת תוכניותיו הפנים ארגוניות.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר העסקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)

עסקיים	בניה ונדל"ן	שוק ההון (1)	סך הכל
50	22	8	80
*-	-	2	2
16	6	6	28
*-	-	(1)	(1)
66	28	15	109
4	12	-	16
9	3	3	15

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה

לחובות מסופקים:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

סך כל ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2009 (לא מבוקר)

עסקיים	בניה ונדל"ן	שוק ההון (1)	סך הכל **
44	23	8	75
1	-	4	5
15	3	6	24
*-	-	(1)	(1)
60	26	17	103
4	6	-	10
8	5	4	17

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה

לחובות מסופקים:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

סך כל ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

(1) מתן שירותים בתחום שוק ההון.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

** סווג מחדש

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-15 מיליון ש"ח לעומת 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-109 מיליון ש"ח לעומת 103 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-6%. הכנסות המימון הסתכמו ב-82 מיליון ש"ח לעומת 80 מיליון ש"ח גידול בשיעור של כ-3%. הגידול נובע בין השאר מעליה במרווחי האשראי ומעליה בעמלות ערביות. ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-27 מיליון ש"ח לעומת 23 מיליון ש"ח גידול בשיעור של כ-17%. העליה נובעת בעיקר מגידול בעמלות אשראים ומעמלות גביה ודמי ניהול, שקוזזה חלקית על ידי ירידה בעמלות שונות. כמו כן חלה עליה בהוצאות בשיעור של כ-18% בין היתר כתוצאה מהוצאות בגין דרישות רגולטוריות. ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה ב-16 מיליון ש"ח, לעומת 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בניה ונדל"ן - שינויים בהיקף פעילות

הרווח הנקי של פעילות בניה ונדל"ן הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-3 מיליון ש"ח, לעומת 5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות הסתכמו ב-28 מיליון ש"ח לעומת 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-8%. הגידול נבע בעיקרו מגידול בעמלות אשראים ובעמלות ערביות אשר קוזז בחלקו כתוצאה מירידה בהיקף האשראי של פעילות זו. ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה ב-12 מיליון ש"ח לעומת 6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר ההפרשה ברבעון הנוכחי הינה בגין חבות לקוח מענף הנדל"ן.

היקף האשראי המאזני לבניה ונדל"ן הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב-2.9 מיליארד ש"ח לעומת 3.1 מיליארד ש"ח ביום 31 לדצמבר 2009. היקף סיכון האשראי החוץ מאזני הסתכם ביום 31 במרס 2010 ב-3.4 מיליארד ש"ח בדומה ליום 31 לדצמבר 2009.

ביום 25 למרס 2010 שלח המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים מכתב בנושא קבוצות רכישה, על פיו על הבנקים לסווג אשראי שהועמד לקבוצת רכישה כחבות של תאגיד בענף הנדל"ן, ליישום לא יאוחר מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010. בשלב זה חבות זו מסווגת כחבות של אנשים פרטיים. הבנק נערך ליישום שינוי הסיווג במועד הנדרש. משמעות שינוי הסיווג נכון ליום 31 במרס 2010 הינה גידול מקסימאלי אפשרי של כ-0.2 מיליארד ש"ח בהיקף האשראי המאזני לענף הנדל"ן, ובנוסף גידול של כ-1.7 מיליארד ש"ח בהיקף המסגרות הלא מנוצלות לענף זה, (לרבות אישורים עקרוניים). שינוי סיווג זה אינו גורם לחריגה ממגבלת ריכוזיות חבויות ענפית. לפירוט נוסף, לרבות בדבר השלכות על חישוב נכסי הסיכון, ראה פרק "עדכוני חקיקה" תת פרק "עדכוני חקיקה וניהול בנקאי תקין במערכת הבנקאית".

מגזר יהלומים

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

שלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו ברווח נקי של 3 מיליון ש"ח לעומת הפסד נקי של 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-11 מיליון ש"ח לעומת 6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 83%. הכנסות המימון הסתכמו ב-8 מיליון ש"ח לעומת 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה. הגורם העיקרי לעליה הינו שיפור כתוצאה מהשפעות החובות הבעייתיים על הרווח המימוני. בהכנסות התפעוליות והאחרות לא חל שינוי. בשלושת החודשים הראשונים של השנה לא נרשמה הפרשה לחובות מסופקים במגזר לעומת הפרשה של 14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר ניהול פיננסי

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-9 מיליון ש"ח, לעומת 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המגזר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-26 מיליון ש"ח לעומת 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

העליה בהכנסות המימון נובעת בעיקרה מקיטון בהפרשות לירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני בתיק אגרות חוב הקונצרניות של הבנק וכן מקיטון בהפסדים שנרשמו בגין הצגת פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים על פי שוויים ההוגן, כנדרש על פי כללי החשבונאות. מנגד, חלה ירידה במרווח על אחזקת אגרות החוב בתיק ניירות הערך של הבנק וירידה ברווחי מימוש והתאמות של אגרות החוב, אשר קיזזו חלקית את הגידול.

סכומים שלא הוקצו והתאמות

כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייכן באופן ספציפי למגזרים.

הלימות ההון

הלימות ההון של תאגיד בנקאי הינה מרכיב מרכזי בהערכת יציבותו של התאגיד. כלי מרכזי לבחינת הלימות ההון הוא היחס בין ההון (כהגדרתו בהוראה) לבין הסכום המשוקלל של רכיבי הסיכון בעסקי הבנק (כהגדרתם בהוראה).

באזל 1

עד ליום 31 בדצמבר 2009 חושב יחס ההון לרכיבי סיכון בהתאם להוראה 311 ("יחס הון מזערי") להוראות ניהול בנקאי תקין. הוראה 311 מבוססת בעיקרה על המלצות של הוועדה הבינלאומית לפיקוח על הבנקים (להלן באזל 1) שפורסמו ביולי 1988, הקובעות מתכונת אחידה למדידת יחס הון ולקביעת שיעור מזערי נדרש. על פי הוראה זו חויבו תאגידים בנקאיים בישראל לשמור על יחס הון מזערי כולל של 9% על בסיס דיווח מאוחד. בנק ישראל קבע לבנק יחס מינימאלי של הון, ללא כתבי התחייבות נדחים, לרכיבי סיכון של 7%. במסגרת יישום האסטרטגיה לשנים 2007-2009 (על פי עקרונות באזל 1), קבע דירקטוריון הבנק מתווה עולה של יחס הלימות ההון הכולל מ-11.0% בשנת 2007, ל-11.5% בשנת 2008 ובמהלך 2009, ועד ל-12.0% בסוף שנת 2009.

באזל 2

מסגרת העבודה למדידה והלימות ההון, שפורסמה על ידי המפקח על הבנקים בדצמבר 2008 (להלן הוראת באזל 2), נועדה להחליף את הוראת באזל 1 הוראת באזל 2 שמה דגש על ניהול הסיכונים תוך קישור בין פרופיל הסיכונים של הבנק ואיכות ניהולם לבין הקצאת ההון הנדרשת. חישוב נכסי הסיכון ונתוני הלימות ההון מבוצעים על פי עקרונות הגישה הסטנדרטית בבאזל 2.

עיקרי הוראות באזל 2 - הוראות באזל 2 הינן מערך מפורט של הנחיות הנוגעות למדידת יחס ההון של התאגידים הבנקאיים, אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות על ידי וועדה במסגרת ה-BIS (Bank of International Settlements), וסוכמו בשנים 2004-2006. מסקנות הוועדה אומצו על ידי רשויות פיקוח רבות, לרבות בישראל. ביום 31 בדצמבר 2008 פרסם הפיקוח על הבנקים את הגרסה המחייבת של "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (הוראות באזל 2 במתכונת הוראת שעה של המפקח). ההוראה נצמדת ברובה ללשון ההוראה הבינלאומית המקורית, למעט בסוגיות בהן המערכת הבנקאית, על פי כללי מערכת הפיקוח הישראלית, נוהגת באופן שונה מהבנקים האירופיים. בסוגיות אלו נתקבלו החלטות ספציפיות של המפקח (National Discretion).

ההוראה נשענת על 3 נדבכים:

- א. נדבך 1: הקצאת הון מזערי כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, בשיטה חדשה הקושרת את היקף החשיפות לסיכונים השונים לדרישת ההון הרגולטורית.
- ב. נדבך 2: דרישת הון בגין סיכונים פוטנציאליים נוספים להם חשוף התאגיד הבנקאי, מעבר לדרישת הון המזערית שבנדבך 1. במסגרת זו קיימת הרחבה ושכלול מנגנוני הפיקוח, הבקרה וניהול הסיכונים, ודרישה להקצאת הון פנימי בהתאם לתהליך ההערכה הפנימי של נאותות הלימות ההון - ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).
- ג. נדבך 3: הרחבת הדיווח והגילוי לציבור בנושא ניהול הסיכונים והבקורות.

הוראות באזל 2, ובנק ישראל בעקבותיהן, מאפשרות שלוש גישות להקצאת הון בגין סיכוני אשראי: הגישה הסטנדרטית ושתי גישות דרוגים פנימיים: הבסיסית – FIRB והמתקדמת – AIRB. בגישה הסטנדרטית, הקצאת ההון נקבעת לפי משקולות שקבע הרגולטור בהתאמה לרמות הסיכון, כאשר ניתן להישען על דרוגים של סוכנויות דרוג חיצוניות מאושרות.

בגישות הדרוגים הפנימיים הבנקים אומדים את סיכון האשראי ללווה הבודד על בסיס מודלים. בגישת FIRB הבנק בונה אומדן של ההסתברות לחדלות פרעון של הלקוח (PD). בגישת AIRB הבנק בנוסף בונה אומדן של ההפסד בהינתן חדלות פרעון (LGD) והיקף החשיפה במועד חדלות הפרעון (EAD). מנתונים אלו גוזר הבנק את היקף ההון הרגולטורי שעליו להחזיק בגין חשיפת האשראי ללווה נתון.

על פי הנחיית המפקח על הבנקים, על התאגידים הבנקאיים להבטיח עמידתם בדרישות הגישות הסטנדרטיות של הנדבך הראשון ובדרישות הנדבך השני והשלישי של המלצות באזל II החל מסוף שנת 2009.

היישום בבנק - דירקטוריון הבנק רואה בהטמעת תהליכי באזל 2 בבנק, בהיבט הכמותי והאיכותי, יעד מרכזי לשנים הקרובות כמו גם הזדמנות למיצי תועלות עסקיות ולשדרוג תהליכי הבקרה וניהול הסיכונים. הדירקטוריון הנחה את הנהלת הבנק לפעול ליישום הגישה הסטנדרטית בתחומי סיכון האשראי וסיכון השוק, וגישת האינדיקטור הבסיסי עבור סיכונים תפעוליים. במקביל נמשך תהליך פיתוח ועדכון מודלים פנימיים לדירוג לוויים.

יישום ההוראה מונחה על ידי וועדת היגוי בראשות ד"ר עקיבא שטרנברג, ראש אגף בקרות וניהול סיכונים, המוגדר גם כמנהל הסיכונים הראשי בבנק – CRO.

מסגרת העבודה של באזל 2 מיושמת על בסיס מאוחד וחלה על הבנק והחברות הבנות שלו (לפירוט בדבר החברות המוחזקות העיקריות ותחום פעילותן ראה פרק "פעילות חברות מוחזקות עיקריות"). כמו כן, לגבי החברות המוחזקות להן הבנק העמיד כתב שיפוי בהתאם להוראות באזל 2, לא קיים ולא חזוי מכשול להעברה מיידית של מקורות או לביצוע החזר התחייבויות של החברות המוחזקות על ידי הבנק.

נדבך 1 - בהתאם להוראת המפקח על הבנקים והנחיית הדירקטוריון, מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית לסיכוני אשראי, בה הקצאת ההון נקבעת לפי משקולות שקבע המפקח על הבנקים בהתאמה לרמות סיכון של קבוצות נכסים. בדבר פעילות ההכנה ליישום נדבך 1 – ראה פירוט בפרק "הלימות ההון" בדוחות הכספיים לשנת 2009.

במסגרת **נדבך 2** נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת הלימות הון ולקבוע אסטרטגיה להבטחת הלימות ההון (להלן ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח כי הבנק יחזיק ברמת הון שתהלוך ותתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיו (הן בגין הנדבך הראשון והן בגין הנדבך השני), וכן שיפוחו וינקטו על ידו תהליכים נאותים לניהול הסיכונים, מדידתם ומעקב אחריהם. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

במסגרת תהליך ה-ICAAP הבנק מבצע תהליך יזום של זיהוי והערכת כל אחד מהסיכונים המהותיים בכל אחת מהפעילויות המרכזיות בבנק. כמו כן נסקרים במסגרת זו מרכיבי המדיניות והמגבלות הקיימות, כלי המדידה והניטור,

מערכות הדיווח, תהליכים ומוצרים עיקריים ומרכיבי הממשל התאגידי. ההערכה מסתייעת בסקירה איכותית וניתוח הנתונים הכמותיים, תוך בחינת יכולת ההישענות על מודלים פנימיים.

התפיסה שאומצה בבנק רואה ב-ICAAP שני תהליכים עיקריים:

א. תהליך פנימי לזיהוי, מדידה, ניהול ודיווח על הסיכונים המרכזיים אליהם חשוף הבנק כיום, ועלול להיות חשוף אליהם בעתיד.

ב. תהליך פנימי לקביעת יעד ההון, כך שיבטיח יחס הון נאות, בהתחשב בפרופיל הסיכון של הבנק, לרבות תכנון וניהול ההון.

תהליך ה-ICAAP הנו מקיף ונוגע לרבדים שונים של תהליכי ניהול הסיכונים, תמחור עסקאות וניהול ההון. לפיכך צפוי כי יישום הנדבך השני יבוצע בשלבים, והטמעתו המלאה תיפרס על פני מספר שנים. תהליך ה-ICAAP משולב באסטרטגיה התלת-שנתית של הבנק לשנים 2010 עד 2012 ובתוכנית העבודה לשנת 2010.

כחלק מתהליך היישום ובהתאם להנחיית המפקח על הבנקים, הוגשה לבנק ישראל ביום 30 ביוני 2009, טיטת דוח ICAAP על בסיס נתונים מאוחדים לסוף שנת 2008.

בתחילת חודש דצמבר התקיימה פגישה עם נציגי בנק ישראל לקבלת היזון חוזר אודות טיטת דוח ה-ICAAP שהוגשה ביוני 2009.

הבנק נערך להגשת דוח ה-ICAAP ליום 31 בדצמבר 2009, ביוני 2010 – כנדרש בהוראה.

דרישות הגילוי בהתאם ל**נדבך 3** מוחלות במלואן החל בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2009. נקבעה מדיניות גילוי לפי נדבך 3, אשר אושרה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק, הכוללת התייחסות לגישת הבנק איזה גילוי יינתן (לרבות תדירות הגילוי ומיקומו בדוחות, וכן בקורות פנימיות על תהליך הגילוי).

לגבי טבלת הפניות לגילויים האיכותיים והכמותיים הנדרשים במסגרת הנדבך השלישי, ראה פירוט בפרק "הלימות ההון" בדוחות הכספיים לשנת 2009.

יחס ההון על פי באזל 2

בבאור 4 לדוחות הכספיים ניתן מידע מפורט בדבר מדידת ההון ושקלול הסיכונים. הגילוי על יחס ההון ליום 31 במרס 2010 וליום 31 בדצמבר 2009, מוצג בהתאם להוראת באזל 2, וליום 31 במרס 2009 מוצג בהתאם להוראות באזל 1 (הוראה 311 "יחס הון מזערי").

בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים ימשיכו הבנקים, בשלב זה, לעמוד גם ביעדי ההון המחושבים על בסיס באזל 1.

להלן תמצית¹ הנתונים מתוך הבאור:

<u>31.12.2009</u>	<u>31.3.2009</u>	<u>31.3.2010</u>	
<u>באזל 2</u>	<u>באזל 1</u>	<u>באזל 2</u>	
			במיליוני ש"ח
1,885	1,635	1,915	הון רובד 1
1,137	823	1,110	הון רובד 2 ²
<u>3,022</u>	<u>2,458</u>	<u>3,025</u>	סה"כ הון
19,881	19,739	19,710	נכסי סיכון אשראי
259	664	341	נכסי סיכון שוק
1,541	-	1,547	נכסי סיכון תפעולי
<u>21,681</u>	<u>20,403</u>	<u>21,598</u>	סה"כ נכסי סיכון

1. לפירוט נוסף ראה באור 4.
2. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, סך הון רובד 2 והון רובד 3 לא יעלו על 100% מסך הון רובד 1, לאחר הניכויים הנדרשים מהון רובד זה בלבד. בנוסף, כתבי התחייבות נדחים או מכשירי הון אחרים הכלולים בהון רובד 2 תחתון לא יעלו על 50% מהון רובד 1 שאינו מוקצה לסיכונים שוק, לאחר הניכויים הנדרשים מהון רובד 1 בלבד.

להלן פירוט ליחס ההון בבנק לפי באזל 2:

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 במרס 2010		
דרישות הון (9%)	נכסי סיכון	דרישות הון (9%)	נכסי סיכון במיליוני ש"ח	
11	117	11	118	סיכון אשראי
11	119	10	114	חובות של ריבוניות
92	1,024	71	786	חובות של ישויות סקטור ציבורי
1,352	15,022	1,348	14,985	חובות של תאגידים בנקאיים
16	181	16	177	חובות של תאגידים
72	806	81	895	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
178	1,975	178	1,979	חשיפות קמעונאיות ליחידים
57	637	59	656	משכנתאות לדיור
1,789	19,881	1,774	19,710	נכסים אחרים
				סיכונים שוק ¹
10	118	10	116	סיכון ריבית
4	40	4	43	סיכון מניות
7	83	15	169	סיכון שער חליפין של מטבע חוץ
2	18	1	13	סיכון אופציות
23	259	30	341	
139	1,541	139	1,547	סיכון תפעולי ²
1,951	21,681	1,943	21,598	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	3,022		3,025	סך בסיס ההון
	13.94%		14.00%	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
	8.69%		8.87%	יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
	9.0%		9.0%	יחס ההון המינימאלי הנדרש לפי המפקח על הבנקים ³

1. סיכונים שוק מחושבים בהתאם לגישה הסטנדרטית וחלה על העסקאות בתיק למסחר של הבנק כאשר הקצאת ההון הינה בגין סיכונים ריבית, שערי חליפין, אופציות ומניות.
2. סיכונים תפעוליים מחושבים לפי גישת האינדיקטור הבסיסי, על בסיס ההכנסה הגולמית של הבנק, כהגדרתה בהוראת השעה.
3. דרישת ההון בגין נדבך 1 הינה 8.0% ובגין נדבך 2 מינימום של 1.0% ובסה"כ יחס ההון המינימאלי הנדרש לפי המפקח על הבנקים הינו 9.0%.

הלימות ההון על פי באזל 2

על פי הוראת בנק ישראל יחס ההון הנדרש הינו 8% בגין הנדבך הראשון ותוספת הון בגין הנדבך השני על פי הערכה פנימית של הבנק את פרופיל הסיכון שלו, ובלבד שלא יפחת מ-1% מנכסי הסיכון, כפי שחושבו בנדבך הראשון. בנוסף, בנק ישראל קבע לבנק יחס מינימאלי של הון, ללא כתבי התחייבות נדחים, לרכיבי סיכון של 6.75%.

במסגרת הדיון על התוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2010-2012 קבע הדירקטוריון את תאבון הסיכון וסיבולת הסיכון להלימות ההון. היעד שנקבע ליחס ההון הכולל, בהתבסס על תאבון הסיכון במונחי באזל 2, הינו - 12.5%. בנוסף, נקבע יעד ליחס ההון הראשוני של 7%.

חלק מהמידע שבפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר מבוסס על תוכניות העבודה של הבנק בכל הקשור לעמידה בדרישות ולשיפור יחס הלימות ההון והרכבו, לרבות הקטנת רכיבי סיכון, או הגדלת ההון הראשוני באמצעות צבירת רווחים ו/או הנפקת הון משני. המידע עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מהצפוי, כתלות בעיקר בגורמים אלה: שינויים רגולטורים שיחולו (ככל שיחולו) בנושא דרישות יחס ההון בו על הבנק לעמוד, פגיעה ברווחיות הבנק ומידת ההצלחה של הבנק לגייס הון באמצעות ביצוע הנפקות.

לפירוט בדבר השפעת המעבר מבאזל 1 לבאזל 2 על יחס ההון ראה פירוט בפרק "הלימות ההון" בדוחות הכספיים לשנת 2009.

מכשירים הנכללים בבסיס ההון

להלן ההתניות והתנאים של מכשירי ההון המרכיבים את בסיס ההון של הבנק:

הון רוברד 2 עליון – ביום 9 בספטמבר 2009 השלימה אגוד הנפקות, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "החברה") גיוס כספים בסך של כ-357 מיליון ש"ח באמצעות הנפקת שטרי הון נדחים. הגיוס בוצע בשתי סדרות.

ביום 30 בספטמבר 2009 קיבלו שתי הסדרות שהונפקו את אישורו של המפקח על הבנקים להיכלל כחלק מההון המשני העליון של הבנק, כהגדרתו בסעיף 2(א)(1) בנספח א' להוראת ניהול בנקאי תקין 311 "יחס הון מזערי" וכפי שעודכן במסמך הפיקוח על הבנקים מיום 10 ביוני 2009 בנושא "קריטריונים להכרה במכשירי הון מורכבים".

הון רוברד 2 תחתון - נכון ליום 31 במרס 2010 כתבי התחייבות נדחים בסך של 641 מיליון ש"ח לפי החלוקה הבאה:

1. כתבי התחייבות נדחים סחירים בסך של 515 מיליון ש"ח שהונפקו במספר סדרות על ידי אגוד הנפקות.
2. כתבי התחייבות נדחים לא סחירים בסך של 126 מיליון ש"ח שהונפקו במספר סדרות על ידי הבנק.

כתבי התחייבות אלו קיבלו את אישורו של המפקח על הבנקים להיכלל כחלק מההון המשני של הבנק, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 311 "יחס הון מזערי".

סיכון אשראי בגישה הסטנדרטית

הסיכון להפסד כספי כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה באיכות האשראי של לווים אשר לא יעמדו בהתחייבויותיהם כלפי הבנק, והעדר בטחונות נאותים לכיסוי חובות של לקוחות אלו.

הקצאת ההון בנדבך הראשון בגין סיכון האשראי בתיק מחושבת בהתאם לגישה הסטנדרטית. סיכון הריכוזיות מוערך במסגרת הנדבך השני.

להלן חשיפת האשראי לפי הגישה הסטנדרטית בחלוקה למשקלות הסיכון¹:

ליום 31 במרס 2010				
חשיפה בניכוי בטחונות פיננסיים כשירים ⁵	בטחונות פיננסיים כשירים	סך הכל חשיפה ברוטו ²		משקל סיכון
		חשיפה חוץ מאזנית ⁴	חשיפה מאזנית ³	
במיליוני ש"ח				
5,831	-	-	5,831	0%
2,716	-	60	2,656	20%
5,507	-	1,109	4,398	35%
1,018	7	284	741	50%
3,080	226	1,777	1,529	75%
21,720	⁶ 4,687	⁶ 12,538	13,869	100%
419	34	-	453	150%
40,291	4,954	15,768	29,477	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2009				
חשיפה בניכוי בטחונות פיננסיים כשירים ⁵	בטחונות פיננסיים כשירים	סך הכל חשיפה ברוטו ²		משקל סיכון
		חשיפה חוץ מאזנית ⁴	חשיפה מאזנית ³	
במיליוני ש"ח				
5,359	-	-	5,359	0%
2,143	-	36	2,107	20%
5,062	-	929	4,133	35%
1,769	7	317	1,459	50%
2,751	198	1,440	1,509	75%
21,587	⁶ 10,804	⁶ 18,535	13,856	100%
374	48	16	406	150%
39,045	11,057	21,273	28,829	סך הכל

1. בהתאם למשקל הסיכון הסופי של החשיפה.
2. חשיפה ברוטו לאחר קיזוזים חשבונאיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, ובלי להביא בחשבון את ההשפעות של שיטות הפחתת סיכון אשראי, לדוגמה ביטחון וקיזוז.
3. לא כולל תיק למסחר ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, אשר לא נכללים בחשיפת אשראי מאזנית לפי הגישה הסטנדרטית.
4. כפי שחושבה לצורך הגישה הסטנדרטית.
5. לפני הכפלה במקדמי המרה.
6. הירידה במהלך הרבעון הראשון של 2010 נובעת בעיקרה מצמצום מסגרות מותנות בבטחונות כשירים ללקוחות הפעילים בשוק ההון. ראה גם הערה 2 בטבלה הבאה.

הערכת שווי וניהול בטחונות – במסגרת באזל 2 ההכרה בביטחונות הנה בהתאמה להוראה על פי "הגישה המקיפה" על פיה ערך הביטחון נטו כולל הפחתות עקב הפעלת מקדמים שמקורם בחוסר התאמה מטבעית או בתקופה לפירעון וכן מקדמים הנובעים מסוג נייר הערך.

לפירוט בדבר סוגי הביטחונות הפיננסיים הכשירים בהם הבנק עושה שימוש לצורך חישוב הלימות ההון ואופן הערכתם לצרכי הפחתת סיכון ראה פרק "הלימות ההון" בדוחות הכספיים לשנת 2009.

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 במרס 2010		
סך החשיפה המכוסה על ידי ערבויות או נגזרי אשראי	סך החשיפה המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ¹ במיליוני ש"ח	סך החשיפה המכוסה על ידי ערבויות או נגזרי אשראי	סך החשיפה המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר ¹ במיליוני ש"ח	
-	-	-	-	חובות של ריבונות
-	7	-	7	חובות של ישויות סקטור ציבורי
-	-	-	-	חובות של תאגידים בנקאיים
17	² 10,833	54	² 4,710	חובות של תאגידים
-	16	*-	11	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
-	201	*-	226	חשיפות קמעונאיות ליחידים
-	-	-	-	משכנתאות לדיור
-	-	-	-	נכסים אחרים
17	11,057	54	4,954	סך הכל

1. בטחונות פיננסיים כשירים בבאזל 2 כמפורט לעיל.

2. מזה סך של 1,792 מיליון ש"ח כנגד מסגרות מותנות בבטחונות כשירים ללקוחות הפעילים בשוק ההון. 7,883 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009. הירידה נובעת מצמצום מסגרות אלו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010.

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

סיכון אשראי של צד נגדי – הבנק חשוף לסיכון אשראי של צד נגדי כתוצאה מפעילות לקוחותיו בנגזרים מעבר לדלפק, נגזרי בורסה והשאלות (לפירוט נוסף ראה פרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם"). ההון המוקצה בדיווח לפי הוראת השעה בגין פעילות זו, מחושב בהתאם לעקרונות המפורטים בנספח 4 להוראת באזל 2.

להלן חשיפות סיכון אשראי של צד נגדי בגישה הסטנדרטית:

חשיפות ליום 31 בדצמבר 2009 במיליוני ש"ח	חשיפות ליום 31 במרס 2010 במיליוני ש"ח	
302	275	שווי הוגן ברוטו חיובי
243	222	ערך נקוב (לאחר המרה לאשראי)
108	96	בניכוי הטבות קיזוז
437	401	סך חשיפות האשראי לאחר קיזוז
135	119	בניכוי בטחונות
3	8	מזומנים ופקדונות
2	4	אגרות חוב ממשלתיות
297	270	מניות (לרבות אג"ח להמרה)
		סך חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

להלן חשיפות סיכון אשראי של צד נגדי הנובעות ממכירה או רכישה של הגנות אשראי:

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 במרס 2010		
הגנות שנמכרו	הגנות שנרכשו במיליוני ש"ח	הגנות שנמכרו	הגנות שנרכשו במיליוני ש"ח	
* 132	-	* 130	-	ALM
-	-	-	-	חוזי החלפת כשל אשראי (CLN/CDS)
-	-	-	-	חוזי החלפה של תשואה כוללת (TRS)
-	-	-	-	אופציות אשראי
-	-	-	-	אחר
-	-	-	-	פעילות תיווך
-	-	-	-	חוזי החלפת כשל אשראי (CLN/CDS)
-	-	-	-	חוזי החלפה של תשואה כוללת (TRS)
-	-	-	-	אופציות אשראי
-	-	-	-	אחר
* 132	-	* 130	-	סה"כ נגזרי אשראי (ערך נקוב)

* נובע מ-CLN בלבד - בהם נמכרה הגנה כנגד סיכון מדינת ישראל.

קיצוז – נכון ליום 31 במרס 2010 היקף הקיצוזים המאזניים (קיצוז בין נכסים להתחייבויות) אינו מהותי (בדומה ליום 31 בדצמבר 2009).

מניות בתיק הבנקאי – הבנק מחזיק במניות בתיק הבנקאי, כמפורט בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם". להלן הפוזיציות במניות בתיק הבנקאי:

ליום 31 בדצמבר 2009			ליום 31 במרס 2010			
דרישות ההון (9%)	שווי ³ הוגן	יתרה מאזנית במיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%)	שווי ³ הוגן	יתרה מאזנית במיליוני ש"ח	
6	68	68	6	72	72	מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל על מניות
-	3	3	-	-	-	תעודות סל קרנות עוקבות מדד
-	-	-	-	-	-	קרנות גידור / הון סיכון / הון פרטיות
-	-	-	-	-	-	אחרים
6	71	71	6	72	72	נסחרות על ידי הציבור
2	21	21	2	22	22	מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל על מניות
-	-	-	-	-	-	תעודות סל קרנות עוקבות מדד
¹ 5	34	34	5	37	37	קרנות גידור / הון סיכון / הון פרטיות ⁵
-	1	1	-	1	1	אחרים ²
¹ 7	56	56	7	60	60	מוחזקות באופן פרטי⁴

- 1 הוצג מחדש.
- 2 השקעה בחברה כוללה בסך של כ-1 מיליון ש"ח.
- 3 כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ומוצגים לפי עלות בסך 59 מיליון ש"ח (2009-55 מיליון ש"ח).
- 4 לא סחירים.
- 5 דרישת ההון בגין קרנות גידור הון סיכון והון פרטיות מחושבת בהתאם לנכסי סיכון בהיקף של 150% מהשווי ההוגן של האחזקה.

תכנון ההון

בתוכנית העבודה לשנת 2010 הוצג תכנון ההון לשנה זו, בהתאם ליעדי ההון שנקבעו. ראה פירוט בפרק "הלימות ההון" בדוחות הכספיים לשנת 2009.

במסגרת מסמך ה-ICAAP (תהליך הערכה פנימית של נאותות הלימות ההון), ליום 31 בדצמבר 2009 אשר יוגש בסוף יוני 2010, יבוצע תכנון ההון לשלוש שנים, כנדרש בהוראה, בהתבסס על האסטרטגיה התלת שנתית של הבנק.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

פעילותו העסקית של הבנק כרוכה בסיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות, אליהם נלווים סיכונים תפעוליים ומשפטיים. בבנק קיימת הפרדה בין מנהלי הסיכונים ויוצרי החשיפות לבין האחראים על הבקרה עליהם.

מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת לעמידה ביעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך הטמעת תרבות ניהול סיכונים ובקרתם. מדיניות ניהול הסיכונים מסייעת לבנק לממש את יעדיו אלה, תוך הגדרת סוגי הסיכונים והיקפם, במסגרת תאבון הסיכון ומדיניות הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והפעלתם של מערכות דיווח ומנגנוני פיקוח ובקרה בהתאמה לפרופיל הסיכון של הבנק.

ממשל תאגידי

תהליכי ניהול הסיכונים והלימות ההון בבנק מוסדרים ומפוקחים באמצעות הדירקטוריון וועדותיו, מנכ"ל הבנק והנהלה הבכירה, האגפים העסקיים ויוצרי הסיכון, אגף בקורות וניהול סיכונים, המערך ליעוץ משפטי והביקורת הפנימית.

יוצרי הסיכונים השונים, אשר הינם חברי הנהלה, קובעים את הנהלים ומממשים את מדיניות ותאבון הסיכון כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

הדירקטוריון מתווה את מדיניות הבנק, מנחה ומכוון את הנהלת הבנק בתחום המדיניות העסקית, היעדים והקווים העקרוניים לפעילות הבנק, הדירקטוריון קובע את תאבון וסיבולת הסיכון בכל תחומי הפעילות, את מדיניות החשיפות לסיכונים ומפקח על ביצוע כל אלה תוך מעורבות רבה והקפדה על קיום הפרדה ברורה בהנהלה בין יוצרי הסיכון, מנהלי הסיכונים ותהליכי הבקרה הבלתי תלויים המתבצעים אוודתיהם. את מדיניות החשיפה הכוללת מבטא הדירקטוריון במסגרת מסמך החשיפות וה- ICAAP, על ידי הגדרת תאבון וסיבולת הסיכון, ובמסגרת מסמכי מדיניות.

בדירקטוריון ובוועדותיו נערכים דיונים אודות אופי ומאפייני הסיכונים השונים אליהם חשופה פעילות הבנק, הדרך לאמוד אותם ומידת אפקטיביות הפיקוח עליהם, לרבות דיונים לגבי הכלים ואופן השימוש בהם, אמידה, מדידה וניטור הסיכונים. לאחרונה נוספו 2 וועדות דירקטוריון חדשות - ועדה לניהול סיכונים וועדה למעקב תקציבי - לפירוט ראה פרק "הדירקטוריון".

כמו כן, הדירקטוריון קובע את מדיניות הסיכונים של הבנק תוך דיון בתמהיל החשיפות המשקפות את פרופיל הסיכון של הבנק והיקף ההון הנדרש תוך הקצאתו לקווי העסקים השונים. במסגרת תכנון פעילות הבנק לשנים הקרובות קבע דירקטוריון הבנק את תאבון וסיבולת הסיכון בכל תחומי הפעילות והחשיפות לסיכונים. תחומים אלו כללו: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכון נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים ריכוזיות. פותחו כלי מעקב לבחינה שוטפת של העמידה בתאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו ובחינת התפתחות החשיפה לסיכונים לאורך זמן.

מעקב אחר עמידה בתאבון וסיבולת הסיכון משולב במסגרת מסמך החשיפות הרבעוני הנדון בדירקטוריון. בנוסף, הדירקטוריון אישר מסגרת להפעלת תרחישי קיצון על החשיפות לסיכונים שוק, נזילות ואשראי תוך הגדרת העקרונות לקביעת תרחישי הקיצון והדיווח על תוצאותיהם.

למנכ"ל הבנק, מעורבות בתהליכי ההגדרה והפיקוח של ניהול הסיכונים. הדירקטוריון הגדיר את תחומי האחריות והתפקידים של המנכ"ל אשר הינו אחראי בין היתר על יישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית של הבנק בהתאם לקווים והעקרונות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, הניהול העסקי והארגוני השוטף של הבנק מתוך דאגה להבטחת יציבותו ורווחיותו, הכנת תכנית עבודה שנתית ותקציב שנתי בכלל זה תקציב ההשקעות, הבאתם לדיון ואישור הדירקטוריון, קיום בקרה ניהולית על המערכת הארגונית של הבנק ועל ביצוע תכנית העבודה ועוד.

לצורך מימוש תפקידם, מקבלים המנכ"ל וחברי ההנהלה דיווחים יומיים ותקופתיים שונים המאפשרים מעקב אחר הסיכונים בבנק.

בנוסף, מקיימים מנכ"ל הבנק וחברי הנהלה דיונים במסגרת פורומים וועדות שונות. בדיונים אלו משתתפים חברים קבועים על פי קביעתו של המנכ"ל ובעלי תפקידים נוספים על פי הצורך.

חברי הנהלת הבנק הינם יוצרי הסיכונים השונים אשר קובעים את הנהלים ומממשים את מדיניות ותאבון הסיכון כפי שנקבע על ידי הדירקטוריון.

בבנק קיימת הפרדה בין מנהלי הסיכונים ויוצרי החשיפות לבין האחראים על הבקרה עליהם.

כמנהלת **חשיפות האשראי העסקי** בבנק, לרבות סיכוני האשראי ללקוחות הפעילים במגזר הפיננסי ובמגזר היהלומים, **וסיכוני ריכוזיות האשראי** משמשת ראש אגף עסקים, גב' עדנה פרס לכיש.

ניהול חשיפות האשראי למגזר הצרכני ולמגזר המשכנתאות, הינו באחריות ראש אגף קמעונאות, נכסי לקוחות וייעוץ. החל ביום 16 בנובמבר 2008 משמש מר צביקה טבצ'ניק כממלא מקום ראש האגף.

ניהול החשיפות ל**סיכוני השוק והנזילות** הינו באחריות ראש האגף לניהול פיננסי, מר אפרים אברהם. יצירת החשיפות מתבצעת בעיקר באמצעות חדרי העסקות, היחידה לניהול נכסים והתחייבויות, ויחידת הנוסטרו באגף. בנוסף באחריות האגף ניהול סיכוני האשראי הנובעים מהשקעות הבנק באג"ח קונצרני וכן **סיכון אשראי בגין מדינות ובנקים וסיכון הסליקה**.

כמנהלת ה**סיכונים המשפטיים** משמשת היועצת המשפטית הראשית של הבנק, ד"ר מוריה הופטמן-דורון, עו"ד.

כמנהל **סיכון המוניטין והסיכון האסטרטגי** משמש מנכ"ל הבנק, מר חיים פרייליכמן.

בחודש דצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה בדבר "מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים". בהתאמה להנחיה זו, הוחלט בבנק על שינוי ארגוני והקמה של **אגף בקרות וניהול סיכונים** החל בינואר 2010 - באגף זה שולבו הפונקציות והתפקידים הקיימים של המערך לניהול סיכונים ושל אגף בקרות ורוכזו בו כל תהליכי הניהול ובקרת הסיכונים. לאגף לא תהיה מעורבות וסמכות בקבלת החלטות עסקיות.

בראש האגף עומד חבר הנהלת הבנק ד"ר עקיבא שטרנברג, אשר משמש גם כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק (CRO) וכחבר ההנהלה האחראי על **ניהול הסיכונים התפעוליים** בבנק. מר עמי שושני משמש כראש מערך ניהול הסיכונים וסגן ראש האגף.

פונקצית ניהול הסיכונים מעורבת ושותפה באופן אקטיבי, כבר מהשלבים המוקדמים:

- בתכנון האסטרטגיה של הבנק ויעדיו
- בתכנון מדיניות ופרקטיקות לניהול סיכונים
- בתהליך תכנון ההון וניהולו
- בזיהוי וניתוח סיכונים בפעילות חדשה (כגון מוצר חדש) ובעסקאות לא שגרתיות

מנהל הסיכונים הראשי הינו פונקציה עצמאית בעלת ראיית סיכונים רחבה, אשר מספקת לדירקטוריון ולהנהלה את כל המידע הרלוונטי לקיום פיקוח נאות על פרופיל הסיכון של הבנק לצורך הכוונת וניהול עסקיו.

פונקצית ניהול הסיכונים אחראית להבטיח, בין היתר, שהתהליכים הבאים יתקיימו בצורה אפקטיבית:

- זיהוי סיכונים קיימים וסיכונים מתהווים
- המלצה על מגבלות לסיבולת הסיכון לדיון בהנהלה ולדיון ואישור הדירקטוריון
- קביעת מנגנוני בקרה לניהול הסיכונים ואיתור חולשות בבקרה
- ניטור פוזיציות כנגד מגבלות הסיכונים שאושרו
- דיווח על תוצאות ניטור הסיכונים להנהלה ולדירקטוריון

מערך ניהול הסיכונים - אחראי לזיהוי, הגדרה, מיפוי ומדידה של סיכוני שוק ונזילות וכן יצירת תמונת הסיכון הכוללת והדיווחים אודותיה. תפקידו כולל פיתוח המודלים הפנימיים למדידת הסיכונים בכל מגזרי הסיכון (למעט סיכונים תפעוליים ומשפטיים). למערך אחריות מקצועית לניתוח ויישום הוראות באזל 2, ראש מערך ניהול הסיכונים הינו מר עמי שושני.

ענף בקרות - הענף אחראי על בקרת הסיכונים בבנק, לרבות בקרת אשראי, בקרת סיכוני שוק ונזילות, וכן בקרות על פעילויות המסחר של הבנק ופעילות לקוחות בשוק ההון, בקרה ותיקוף מודלים ואחריות על פעילות קצין הציות. בנוסף, ענף בקרות אחראי על ביצוע בקרת אשראי המקיפה את הלווים העיקריים של הבנק תוך הערכת טיב הלווה ואיכות תיק האשראי וכן בחינת מהימנות דירוג האשראי בבנק. יחידת בקרת האשראי פועלת במסגרת תוכנית עבודה שנתית ורב שנתית אשר מוגשת לאישור ועדת האשראי של הדירקטוריון.

פעילות קצין הציות באגף בקרות וניהול סיכונים מונחית על ידי מסמך מדיניות הציות אשר מאושר בדירקטוריון.

למידע בדבר יישום הוראות באזל 2 – ראה פרק "הלימות ההון".

סיכוני אשראי

סיכון אשראי הינו הסיכון המשמעותי ביותר אליו נחשף הבנק במסגרת פעילותו, בעיקר מבחינת היקפו ביחס לסיכונים האחרים. סיכון זה יכול לגרום לבנק להפסד כספי כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה בכושר הפירעון של צד נגדי של הבנק לעסקה, שיגרום לאי עמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו.

הסיכון להפסד כספי כתוצאה מחדלות פירעון או ירידה באיכות האשראי של לווים אשר לא יעמדו בהתחייבויותיהם כלפי הבנק, והעדר בטחונות נאותים לכיסוי חובות של לקוחות אלו.

מדיניות האשראי נדונה ומאושרת על ידי הדירקטוריון מידי שנה, ומטרתה להגביל סיכון זה בהתאם לתיאבון וסיבולת הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובאמצעות קביעת דרכי ניהולו.

במסגרת מדיניות זו נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי, ניהולו והבקרה עליו, על מנת לשפר את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. כמו כן המדיניות קובעת את שיעורי ההסתמכות על ביטחונות המתקבלים בבנק. בנוסף מציג מסמך המדיניות את המתודולוגיה להסדרת פעילות הבנק במתן אשראי לרבות היבטי תפעול, דיווח ובקרה, תוך שימת דגש לעקרונות לניהול סיכון אשראי המפורטות בהמלצת ועדת באזל.

במהלך השנה נבחנת העמידה במדיניות באמצעות דיווחים חודשיים ורבעוניים על מצב האשראי להנהלה ולדירקטוריון.

במקביל מושקעים אמצעים ומאמצים רבים בעדכון ופיתוח כלי בקרה ממוכנים ובשיפור מערכות המידע בתחום האשראי, על מנת להתאימם לסביבה העסקית המשתנה ולהוראות הרגולטוריות.

• ניהול האשראי

- היבטים במתן אשראי:

השיקול במתן אשראי מתבסס בעיקרו על טיב הלקוח, כושר החזר, חוסנו הפיננסי, נזילותו, מהימנותו, ותק בענף, ותק בבנק, טיב הבטחונות שהוא יכול להעמיד, ועוד. הבנק פועל להתאים את סוג האשראי לצרכיו ופעילותו של הלקוח.

במסגרת היערכות הבנק ליישום מודלים פנימיים לשיפור הערכת סיכוני האשראי, משכלל הבנק את תהליכי הדירוג של הלקוחות העסקיים והלווים הקמעונאיים.

- סמכויות למתן אשראי:

מתן האשראי מבוסס על סמכויות אשראי ברמות השונות עד לדרג של ועדת אשראי של הדירקטוריון. החלטות למתן אשראי מעל סמכותם האישית של מנהלי הסניפים והנהלת אגף עסקים, מתבצעות ברמה של ועדות אשראי, במטרה למזער הסיכון של הסתמכות על שיקול דעת של אדם יחיד. במסגרת סמכויות האשראי נקבעו מגבלות על היקף האשראי ללא בטוחות אותו רשאי לאשר כל בעל סמכות.

- בקרה על האשראי:

הבנק מפעיל כלי בקרה ממוכנים רבים ומגוונים, הן בסניפים והן במטה, במטרה לאתר מוקדם ככל האפשר שינויים בהתנהגות הלקוח, היווצרותם של פערי בטחונות, חריגה ממסגרות האשראי המאושרות וחריגה מסמכות. הבנק משלב בכלי הבקרה מידע מגורמים חיצוניים במטרה לאתר פעילויות ואירועים העשויים להשפיע על יכולתו של הלקוח להחזיר את חובו.

לצורך איתור מוקדם של בעייתיות אצל לקוחות הבנק מופעלת בבנק מערכת ממוכנת המאתרת פוטנציאל לבעייתיות אצל לקוחות שאינם מסווגים כחובות בעייתיים.

כמו כן, מתבצע ביחידת בקרת אשראי באגף בקרות וניהול סיכונים, תהליך של בקרת אשראי המתבסס על הוראות ניהול בנקאי תקין וכן על אוכלוסיות לווים שהוגדרו על ידי הנהלת הבנק.

- הדרכה:

הבנק משקיע משאבים רבים בהכשרת העובדים העוסקים בתחום האשראי, ובכלל זה הכשרת עובדים חדשים בקורסים ייעודיים, קורסים מתקדמים לעובדים ותיקים בתחום, פורום של מנהלי מחלקות עסקיות, הפקת לקחים מאירועים שונים ועוד. כמו כן, מתבצעת הכשרה ומתקיימים מפגשי רענון בנושאי הרגולציה הקשורים לתחום האשראי, כדוגמת סקירת הוראות תקני דיווח בינלאומיים (IFRS), וכן מבוצעות הדרכות יישומיות אודות ההשלכות הרגולטריות והעסקיות של הוראות באזל 2.

• **בטחונות**

במסגרת מדיניות האשראי נקבעו עקרונות וכללים באשר לסוגי הבטחונות והיקפם. דרישת הבטחונות ושיעורם נגזרים מרמת הסיכון שהבנק מוכן לקבל על עצמו בעת העמדת האשראי. דגש מיוחד ניתן לדירוג הלווים ולכושר ההחזר של הלקוח כקריטריון למתן האשראי בנוסף למשקל שניתן לבטחונות המקובלים.

הבטחונות מותאמים לסוגי האשראי שהם אמורים להבטיח תוך התייחסות לטווח הזמן, סוג ההצמדה, אופי האשראי ומטרתו. קביעת השווי לביטחון של סוגי בטחונות שונים נגזרת מאופיים ונזילותם, איכותם ומהירות יכולת המימוש שלהם, לרבות שינויים בערכם כתוצאה ממצבי האטה או צמיחה בסביבה העסקית של הלווה. הבנק נוהג לבחון את שווי הבטחונות, על פי הצורך ועל פי אופי הבטחון, על ידי קבלת הערכות שמאי או הערכות שווי עדכניות.

בבנק קיימת מערכת ממוחשבת המאפשרת ניהול הבטחונות מבחינת שוויים, תוקפם, הפקת דוחות התראה למיניהם והפקת מידע אודותם.

באשראי לבנייה הניתן בשיטת "ליווי פרויקטים" נוהג הבנק להסתמך כבטוחה, בין היתר, על זכויות במקרקעין נשוא הפרויקט, בנוסף להיקף ההון העצמי המושקע בפרויקט.

כתוצאה מהמשבר הכלכלי הוחמרה מדיניות הבטחונות – ראה גם תת פרק "השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים" בהמשך.

• טיפול באשראי בעייתי וגביית חובות

ענף אשראים מיוחדים שבאגף עסקים מרכז את הטיפול במרבית הלקוחות הבעייתיים של הבנק. מטרת הטיפול בראש ובראשונה היא שיפור כושר ההחזר של הלקוח במטרה לשרת את חובו. בהעדר יכולת כזו פועל הענף לגביית החוב, תוך ניסיון להגיע להסדר עם החייב או הפעלת הליכי גבייה משפטיים לגביית החוב ומזעור הנזק לבנק. לצורך איתור מוקדם ככל האפשר של לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, מופעלת בבנק מערכת ממוכנת המאתרת פוטנציאל לבעייתיות אצל לקוחות שאינם מסווגים כחובות בעייתיים. הלקוחות המאותרים על ידי המערכת נבדקים באופן יסודי ומועלים לדיון בוועדה מיוחדת, הדנה בצעדים הנדרשים לטיפול בלקוחות ובוחנת את הצורך בסיווגם כחוב בעייתי, כולל את הצורך בביצוע הפרשה לחובות מסופקים בגינם. בנוסף, מידי שנה נערכת סקירה מקיפה של לווים/קבוצת לווים על פי רשימת הקריטריונים שגובשה אשר מטרתה לבחון את איכות החוב ואת הצורך בחיזוק ביטחונות ועל סמך בחינה זו להגדירו ברשימת מעקב (Watch list). הלקוחות אשר חובם יוגדר כחוב ברשימת מעקב בעקבות הסקירה יידונו בתדירות רבעונית בוועדת האשראי הרלוונטית, שבה ייבחנו מצבו של הלווה ודרכי הטיפול בו.

התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי מפורטת בביאור 3(א).

היערכות הבנק ליישום הוראות הדיווח לציבור של בנק ישראל - מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

בהתאם לחוזר בנק ישראל מיום 18 בפברואר 2010 יישום ההוראה בפועל נקבע ליום 1 בינואר 2011. בנוסף, על הבנקים לכלול בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 באור פרופורמה, המתייחס להשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום 31 בדצמבר 2010. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2011 כתוצאה מדרישות ההוראה, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי. ראה גם מידע בבאור ג1(3).

הבנק נערך ליישום ההוראה במועד, ובשלב זה לא קיים עדיין אומדן מהימן לכימות השלכות יישומה על תוצאות פעולותיו.

יישום ההוראה צפוי להגדיל את היקף החובות אשר בגינם לא יירשמו הכנסות ריבית באופן שוטף, אלא רק על בסיס גביה בפועל, כתוצאה מהגדרתם כחובות פגומים. זאת, בין היתר, בגין חובות המוגדרים כיום כחובות מסופקים בחלקם ונושאים הכנסה, ובגין חובות המוגדרים כיום כחוב בפיגור זמני.

יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכות תשתית מיחשוביות על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי וחישוב וביצוע הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי באופן נאות. הבנק נסמך על המערכות הממוכנות של בנק לאומי ועוקב, באופן הדוק, אחר השינויים המבוצעים במערכות המיכוניות לביצוע תהליכי העבודה הנדרשים. כמו כן, בוחן הבנק ומגדיר את השינויים הנדרשים במערכות העצמאיות לצורך חישוב ההפרשה הספציפית וההפרשה הקבוצתית, כנדרש בהוראה. עד לכניסת ההוראה לתוקף בוחן הבנק בצורה מקיפה את המערכות המפותחות לצורך יישומה, ומתארגן מבחינת נהלי עבודה והדרכות וכן מקיים בקרה נאותה על עמידה במועד ביעדים שנקבעו.

במסגרת הערכות הבנק ליישום ההוראה בוצעו בבנק המהלכים הבאים:

- נערכה סקירת ההוראה בפני הדירקטוריון והנהלת הבנק.
  - הוקמה ועדת היגוי בראשות ראש אגף עסקים, והוקם צוות מקצועי המורכב מנציגי אגף עסקים, אגף חשבונאי ראשי ואגף משאבים לליווי הנושא, יישומו והטמעתו.
  - היחידה המטפלת ביישום ההוראה בבנק תוגברה בכח אדם מקצועי נוסף.
  - עודכנה המתודולוגיה לחישוב הפרשה להפסדי אשראי בהתאם להוראה.
- להלן לוחות הזמנים לפעילויות אותן צפוי הבנק להשלים עד ליישום ההוראה:
- המערכות המיכוניות נבחנו על ידי המשתמשים הרלוונטיים במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 ויוטמעו במהלך הרבעון השני.
  - סקירת ההוראה בפני מנהלי הסניפים ומנהלי המחלקות העסקיות תבוצע במהלך הרבעון האחרון של 2010.
  - הדרכה מקיפה על ההוראה והכלים המיכוניים תבוצע במהלך הרבעון הרביעי של 2010.
  - עריכת נוהל חדש בנושא טיפול בחובות בעייתיים תושלם עד לסוף הרבעון השלישי של 2010.
- הדירקטוריון מבצע מעקב אחר עמידה ביעדים כולל עמידה בלוחות הזמנים, על מנת לוודא מוכנות הבנק ליישום ההוראה עם כניסתה לתוקף.

• **תרחישי קיצון**

הבנק מפעיל מגוון תרחישי קיצון על החשיפות לסיכונים אשראי תוך התייחסות לניתוחי רגישות ומבחי תרחישים מקרו כלכליים וספציפיים לקווי עסקים שונים. תרחישי קיצון אלו מסייעים לבנק בניתוח החשיפה לסיכונים ובתהליך תכנון ההון. במסגרת זו, הבנק בוחן את ההשפעה של תרחישי הקיצון על היקף נכסי הסיכון וההכנסות במטרה לבחון את מידת החשיפה לתרחישים השונים והעמידה ביעדי ההון והון הנדרש. במסגרת הדיונים על ה-ICAAP התרחישים הורחבו לאופק של 3 שנים.

• **חשיפה לאג"ח קונצרני**

הבנק רואה בחלק מהשקעת הנוסטרו באג"ח קונצרני כתחליף למתן אשראי. מסגרת ההשקעה והכללים לביצועה אושרו בדירקטוריון. מגבלות ההשקעה כוללות את היקף החשיפה, סוגי האג"ח המותרים, דירוגם, חשיפה מרבית למנפיק בודד, מגבלות פיזור ומרווח מינימלי לפי דירוג. כמו כן נקבע מדרג סמכויות לגבי ההשקעה באגרות חוב ספציפיות.

תהליך קבלת ההחלטות לגבי השקעות בתחום זה מבוצע באגף ניהול פיננסי ובהתאם למדרג סמכויות. המגבלות לגבי ההשקעה באג"ח הקונצרני מבוקרות באופן שוטף ומדיניות הבנק בתחום זה מותאמת להתפתחות בשווקים.

מידע נוסף בדבר הרכב תיק האג"ח הקונצרני, לרבות הרכב קרן ההון בגינו – ראה בפרק "התפתחות הנכסים וההתחייבויות" – בניתוח סעיף "ניירות ערך".

כמו כן ראה התייחסות בפרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים" בדבר בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.

• **סיכון פירעון בפעילות בנגזרות פיננסיות**

הסיכון שהצד הנגדי בעסקת OTC (Over the Counter) יכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה. הפסד ייגרם אם בעת כניסת הצד הנגדי לכשל, יהיו מול הלקוח עסקאות בעלות ערך כלכלי חיובי.

חשיפות אלו מרוכזות בפעילות הבנק מול לקוחות, בנקים בארץ ובנקים בחו"ל. הפעילות מתבצעת לאחר קביעת מסגרת פעילות ללקוחות תוך מעקב שוטף אחר העמידה במסגרות אלו. מעקב זה כולל שערך שוטף של עסקות מול הלקוחות למחיר השוק (Mark to Market), אמידת הסיכון הפוטנציאלי בהתאמה לסוגי המכשירים והסיכונים בשווקים ודרישת בטחונות מתאימה. מתבצעת בדיקה שוטפת מול מסגרות ובטחונות. נקבעו נהלים וכללים לבקרה וטיפול בלקוחות.

הבנק מיישם שיטת תרחישים היסטוריים ומודלים פנימיים נוספים, ברמת העסקה והלקוח, על פיהם נקבעת דרישת הבטחונות. תרחישים אלו עוברים תהליכי תיקוף תקופתיים, כגון בחינת עמידתם בתקופות של משברים פיננסיים.

הפעילות במכשירים נגזרים מוצגת בביאור 7. להלן פירוטים נוספים לסעיף "שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים" (מוצג במסגרת "נכסים אחרים" במאזן):

צד נגדי "בנקים", ליום 31 במרס 2010:

סך כל היתרה בגין צד נגדי "בנקים וברוקרים" הינה בסך 124 מיליון ש"ח, כאשר היתרה הגבוהה ביותר לגוף בודד הינה בסך 16 מיליון ש"ח.

צד נגדי "אחרים", ליום 31 במרס 2010:

סך כל היתרה בגין צד נגדי "אחרים" הינה בסך 213 מיליון ש"ח, כאשר היתרה הגבוהה ביותר לגוף בודד הינה בסך 62 מיליון ש"ח.

הפעילות עם בנקים בחו"ל

חשיפת האשראי בפעילות עם בנקים בחו"ל נובעת בעיקרה מהפעילויות הבאות: הפקדת עודפי נזילות, קבלת ערבויות כבטחון ללקוחות, פעילות FX, פעילות בנגזרים, פעילות סליקה ורכישת אג"ח של בנקים. פעילות הבנק מול בנקים בחו"ל מבוססת על מסגרות המאפשרות אחת לשנה והנבחות באופן שוטף. הבנק פועל בעיקר מול בנקים עמם נחתמו הסכמי ISDA, והסכמי CSA. לבנק הסדרי סליקה של עסקאות במטבע חוץ מול ה-CLS (Continuous Linked Settlement) באמצעות בנק בינלאומי גדול. בנוסף, ראה תת פרק "השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים".

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים¹ על בסיס מאוחד ליום 31 במרס 2010 (במיליוני ש"ח):

חשיפת אשראי	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי מאזני ²	דרוג אשראי חיצוני*
1,943	87	1,856	AAA עד AA-
135	58	77	A+ עד A-
10	5	5	ללא דרוג
2,088	150	1,938	סה"כ חשיפה

1. מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
 2. פיקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, השקעות באגרות חוב, ונכסים אחרים בגין שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים.
 3. ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.

* הדרוג הינו ברמת קבוצה בנקאית מאוחדת.

סה"כ ערך נקוב בגין עסקאות פרוורד, עסקאות חליפין בריבית ורכישת אופציה לקניית או מכירת אחד מנכסים אלו מסתכמת לסך של 630 מיליון ש"ח.

הערות:

א. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בבאור א2).

ב. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 7(ב).

המוסדות הנכללים בטבלה לעיל הינם בנקים וברוקרים הפועלים במדינות OECD. עיקר החשיפות ליום 31 במרס 2010 הינן למוסדות הפועלים בבריטניה, ארצות הברית, צרפת, קנדה, ושוויץ. לבנק אין חשיפה לבנקים הפועלים ביוון, אירלנד, פורטוגל וספרד. ראה גם פרק "השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים".

לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בדבר יחס הון מזערי.

הבנק עוקב אחר שינויים בדירוגים של מוסדות אלו המתפרסמים על ידי סוכנויות הדירוג Moody's ו-S&P. לאור המשבר הפיננסי וההתפתחויות המהירות במצבם של מוסדות פיננסיים שונים, הבנק עוקב אחר פרמטרים נוספים המצביעים על מצבם של מוסדות אלו. פרמטרים אלו כוללים שינויים מהירים במחירי המניות, שינויים במרווחי אג"ח ו-Credit Default Swaps, עלויות גיוס מקורות ומידע נוסף המתפרסם אודות המוסדות הפיננסיים. על בסיס מכלול המידע הנאסף, הבנק מתאים את היקף החשיפה למוסדות הפיננסיים השונים.

הבנק קבע מגבלות חשיפה למוסדות הפיננסיים השונים תוך התייחסות לחשיפת אשראי ישירה, לחשיפה הנובעת ממכשירים פיננסיים נגזרים וליסיכון סליקה. מגבלות חשיפה אלו מתעדכנות על פי ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים ומצבם של המוסדות הפיננסיים השונים. חשיפת האשראי הישירה הינה ברובה לטווח קצר ומהווה חלק מניהול עודפי הנזילות של הבנק במטבע חוץ. החשיפה ממכשירים פיננסיים נגזרים נובעת בעיקר מפעילות עם לקוחות והינה ברובה לטווחים של עד שנה.

כאמור לעיל, חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים לפי הגדרתם הינה רובה ככולה כנגד בנקים. לא קיימת לבנק חשיפה ליום 31 במרס 2010 לחברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. בתוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק, בענף "שירותים פיננסיים" - לא נכללות חשיפות לבנקים. לאור זאת אין זהות בין שני הדיווחים.

• **מימון ממונף**

הבנק מעמיד מעת לעת אשראי ללקוחותיו למימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים, המתאפיין לעיתים בסכומים או שיעורי מימון גבוהים, כאשר יכולת פירעון האשראי מבוססת בעיקרה על התאגיד הנרכש. האשראי הניתן מאפשר בין היתר, מימון של מיזוגים ורכישות, התרחבות עסקית וכד'. כל בקשה לאשראי מסוג זה נבחנת לגופה, תוך התחשבות בטיב הלקוח, יכולת החזר והביטחונות המוצעים. ככלל מקפיד הבנק לקבוע שיעור מימון ביחס לשווי שוק שמעליו נדרש הלקוח להשלים ביטחונות. מתן אשראי זה הינו בכפוף למגבלות רגולטוריות.

להלן התפלגות החשיפה לעסקאות מימון ממונף לפי ענפי משק ולפי אזור גיאוגרפי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2009			ליום 31 במרס 2009			ליום 31 במרס 2010			
חוץ			חוץ			חוץ			
סה"כ ⁽²⁾	מאזני	מאזני ⁽¹⁾	סה"כ ⁽²⁾	מאזני	מאזני ⁽¹⁾	סה"כ ⁽²⁾	מאזני	מאזני ⁽¹⁾	
153	-	153	151	-	151	65	-	65	ישראל:
127	-	127	131	-	131	128	-	128	בינוי ונדל"ן
104	-	104	109	-	109	99	-	99	מסחר
384	-	384	391	-	391	292	-	292	שירותים עסקיים
									סה"כ
									אירופה ⁽³⁾ :
79	-	79	103	-	103	73	-	73	תיווך פיננסי
79	-	79	103	-	103	73	-	73	סה"כ
463	-	463	494	-	494	365	-	365	סה"כ מימון ממונף*

⁽¹⁾ יתרה מאזנית נטו לאחר ניכוי ביטחונות נזילים, המותרים לניכוי לפי סעיף 5 בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.

⁽²⁾ יתרת חבות נטו העולה על סכום החבות המפורט בסעיף 2 (א) בהוראת ניהול בנקאי תקין 323 - בסך של 25 מיליון ש"ח, צמוד למדד יוני 1998.

⁽³⁾ חשיפה לאוסטריה.

* לא קיימות הפרשות לחובות מסופקים בגין החשיפות הנ"ל.

• התפתחות החשיפות בתיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון^{1,2} :

ליום 31 במרס 2010

סה"כ	מעל חמש שנים ³	מעל שנה עד חמש שנים	עד שנה	
				במיליוני ש"ח
19,450	6,236	2,950	10,264	חשיפות מאזניות
5,332	51	121	5,160	אשראי (לציבור ⁵ ולממשלה)
4,846	1,635	842	2,369	פיקדונות בבנקים
161	-	-	161	ניירות ערך
841	67	71	703	ניירות ערך שנשאלו
				שווי הוגן נגזרים ⁶
				חשיפות חוץ-מאזניות⁴
2,243	1,216	194	833	ערביות
10,499	-	1,127	9,372	התחייבות למתן אשראי
1,946	344	362	1,240	נגזרים סיכון אשראי חוץ מאזני ⁶
45,318	9,549	5,667	30,102	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2009

סה"כ	מעל חמש שנים ³	מעל שנה עד חמש שנים	עד שנה	
				במיליוני ש"ח
19,318	6,007	2,896	10,415	חשיפות מאזניות
4,188	134	82	3,972	אשראי (לציבור ⁵ ולממשלה)
5,399	1,794	1,177	2,428	פיקדונות בבנקים
274	-	-	274	ניירות ערך
567	88	64	415	ניירות ערך שנשאלו
				שווי הוגן נגזרים ⁶
				חשיפות חוץ-מאזניות⁴
2,185	1,298	175	712	ערביות
12,065	-	1,535	10,530	התחייבות למתן אשראי
1,883	290	222	1,371	נגזרים סיכון אשראי חוץ מאזני ⁶
45,879	9,611	6,151	30,117	סך הכל

1. בטבלה זו מוצגת יתרת המוצרים בהתאם למועד הפירעון החוזי הסופי של המוצר.
2. הנתונים בטבלה אינם כוללים פריטים שאינם כספיים.
3. לרבות יתרות ללא תקופה לפרעון.
4. כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
5. בנטרול הפרשה כללית ונוספת בסך 77 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 78 מיליון ש"ח).
6. לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.

• התפלגות החשיפות בתיק לפי מוצרים וצד נגדי¹:

ממוצע רבעוני ⁴	ליום 31 במרס 2010				חשיפות מאזניות
	סה"כ	ציבור ³	בנקים	ממשלות ² במיליוני ש"ח	
19,384	19,450	⁶ 19,302	-	148	אשראי
4,760	5,332	-	2,032	3,300	פיקדונות בבנקים
5,123	4,846	747	400	3,699	ניירות ערך
218	161	-	-	161	ניירות ערך שנשאלו
704	841	368	473	-	שווי הוגן נגזרים ⁷
					חשיפות חוץ-מאזניות⁵
2,214	2,243	2,243	-	-	ערביות
11,282	10,499	10,499	-	-	התחייבות למתן אשראי
1,915	1,946	963	983	-	נגזרים סיכון חוץ מאזני ⁷
45,600	45,318	34,122	3,888	7,308	סך הכל
ממוצע רבעוני ⁴	ליום 31 בדצמבר 2009				חשיפות מאזניות
	סה"כ	ציבור ³	בנקים	ממשלות ² במיליוני ש"ח	
19,019	19,318	⁶ 19,130	-	188	אשראי
5,478	4,188	-	2,050	2,138	פיקדונות בבנקים
5,090	5,399	788	355	4,256	ניירות ערך
163	274	-	-	274	ניירות ערך שנשאלו
713	567	273	294	-	שווי הוגן נגזרים ⁷
					חשיפות חוץ-מאזניות⁵
2,019	2,185	2,185	-	-	ערביות
10,947	12,065	12,065	-	-	התחייבות למתן אשראי
1,940	1,883	721	1,162	-	נגזרים סיכון חוץ מאזני ⁷
45,369	45,879	35,162	3,861	6,856	סך הכל

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

1. הנתונים בטבלה אינם כוללים פריטים שאינם כספיים.
2. ממשלות ובנקים מרכזיים.
3. מבוסס על תוספת ג' לסקירת ההנהלה בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק.
4. ממוצע רבעוני לתקופה.
5. כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
6. בנטרול הפרשה כללית ונוספת בסך 77 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 78 מיליון ש"ח).
7. רבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.

סיכון ריכוזיות תיק האשראי:

נובע מהרכב והתפלגות תיק האשראי. ככל שמשקלם היחסי בתיק האשראי, של מספר לווים מצומצם, גבוה יותר, ככל שקיימת חשיפה מהותית בתיק האשראי למספר מצומצם של ענפי משק וככל שקיימת חשיפה מהותית לאזורים הגיאוגרפיים, הרי רמת הסיכון הכולל בתיק האשראי גבוהה יותר. ככל שתיק האשראי על פי המאפיינים שלעיל מפוזר יותר, רמת הסיכון הכוללת של התיק נמוכה יותר. מדיניות האשראי של הבנק מבוססת על פיזור סיכונים אשראי וניהולם באופן מבוקר. הדבר מתבטא בשאיפה לפיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים ובין מספר גדול של לווים ובמגזרי הצמדה שונים.

• ריכוזיות ענפית

ככלל, מדיניות האשראי של הבנק מתבססת על פיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים. בדירקטוריון הבנק נערכים דיונים בנושא אשראי לענפים מסוימים, בפרט אלו הרגישים לתנודות ואלו בהם הסיכון הענפי גבוה ביחס לענפי משק אחרים, ונקבעת מדיניות בהתבסס על ההתפתחויות החזויות בענפים אלה. אשראי לענפים בהם ממקד הבנק את פעילותו, כמו יהלומים, נדל"ן למגורים ופיננסים, מטופל על ידי יחידות מקצועיות המתמחות בענפים אלה. לענפים אלה נקבעו נהלי עבודה ספציפיים ובקורות מיוחדות, בנוסף לנהלים והבקורות הרגילים, המיועדים להתמודד עם סיכונים האשראי המיוחדים להם. הבנק עומד בהוראות בנק ישראל לעניין מגבלות אשראי לענף ספציפי, ומנהל בצורה אקטיבית את ריכוזיות החשיפה לענפים, תוך התאמת היקף האשראי בכל ענף למפת הסיכונים המשתנה. ראה גם תוספת ג' לסקירת הנהלה בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי המשק.

• ריכוזיות לווים

הבנק פועל על פי ההנחיות המפורטות בנוהל בנקאי תקין 313, אשר קובע כי סך האשראי ללווה בודד לא יעלה על 15% מהון הבנק, סך האשראי לקבוצת לווים לא יעלה על 30% מהון הבנק והחשיפה לששת קבוצות הלווים הגדולות לא תעלה על 135% מהון הבנק כאשר דירקטוריון הבנק קבע תאבון סיכון הכולל שמירת מרווח מסוים ממגבלות בנק ישראל אלה. הבנק עומד בהנחיות אלה ואינו חורג מהן. כמו כן, הבנק בוחן את מידת ריכוזיות האשראי באמצעות מדדים ותרחישים שונים והדירקטוריון קבע מגבלות על רמת הריכוזיות במסגרת מסמך תאבון וסיבולת הסיכון.

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 200 מיליון ש"ח, לפי ענפי משק, ליום 31 במרס 2010:

<u>ענף</u>	<u>מספר לווים</u>	<u>אשראי מאזני*</u> (מיליוני ש"ח)	<u>סיכון אשראי חוץ מאזני</u> (מיליוני ש"ח)
תעשייה	3	211	604
בניה ונדל"ן	4	365	553
מסחר	1	91	112
פיננסים	5	1,314	182
סך הכל	13	1,981	1,451

* אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים פיננסיים נגזרים.

הערות:

1. האשראי המאזני וסיכון האשראי החוץ מאזני סווגו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, חושב בהתאם להגדרות שהינן לצורך חישוב מגבלות חבות של לווה.

• ריכוזיות גיאוגרפית

לבנק אין סניפים מחוץ לישראל המעניקים אשראי. הבנק לא העמיד אשראי ישיר ללקוחות אשר עיקר פעילותם במדינות LDC (ארצות פחות מפותחות), אשר לגביו הוא נסמך על נכסים במדינות אלה כמקור סילוק לאשראים. כמו כן לא קיימת חשיפה ללקוחות אשר עיקר פעילותם במדינות יוון, פורטוגל, ספרד ואירלנד - ראה התייחסות גם בתת הפרק "השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים".

להלן התפלגות החשיפות בתיק לפי איזורים גיאוגרפיים^{1,2} (ראה גם תוספת ד' לסקירת הנהלה בדבר חשיפה לסיכון מדינות):

ליום 31 במרס 2010							
ישראל	ארה"ב	בריטניה	צרפת	שוויץ	אחרות	סה"כ	
במיליוני ש"ח							
18,641	164	59	154	189	243	19,450	אשראי
3,611	223	324	331	259	584	5,332	פקדונות בבנקים
4,550	139	34	-	-	123	4,846	ניירות ערך
161	-	-	-	-	-	161	ניירות ערך שנשאלו
760	19	31	5	10	16	841	שווי הוגן נגזרים ⁵
2,238	4	-	-	1	*-	2,243	ערבויות
9,913	225	55	48	*-	258	10,499	התחייבות למתן אשראי
1,316	223	191	21	48	147	1,946	נגזרים סיכון חוץ מאזני ⁵
41,190	997	694	559	507	1,371	45,318	

ליום 31 בדצמבר 2009							
ישראל	ארה"ב	בריטניה	צרפת	שוויץ	אחרות	סה"כ	
במיליוני ש"ח							
18,463	119	58	140	220	318	19,318	אשראי
2,850	276	494	188	96	284	4,188	פקדונות בבנקים
5,126	125	31	-	-	117	5,399	ניירות ערך
274	-	-	-	-	-	274	ניירות ערך שנשאלו
430	14	85	8	10	20	567	שווי הוגן נגזרים ⁵
2,185	*-	*-	*-	*-	*-	2,185	ערבויות
11,309	329	5	62	1	359	12,065	התחייבות למתן אשראי
1,002	259	252	41	98	231	1,883	נגזרים סיכון חוץ מאזני ⁵
41,639	1,122	925	439	425	1,329	45,879	

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

1. הנתונים מבוססים על תוספת ד', תוך השלמה של חשיפות בישראל.
2. ההקצאה לאזורים גיאוגרפיים בוצעה בהתאם לסיכון הסופי לחשיפה, כמפורט בהוראות תוספת ד' בהוראות הדיווח לציבור לרבעון.
3. בנטרול הפרשה כללית ונוספת בסך 77 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 78 מיליון ש"ח).
4. לא קיימות חשיפות למדינות: יוון, אירלנד, פורטוגל וספרד.
5. לרבות פעילות לקוחות בשוק המעוף שאינה עונה על הגדרת נגזר.

סיכונים לפגיעה בהכנסות הבנק ובהונו העצמי כתוצאה משינויים של מחירים ושערים בשווקים הפיננסיים, ובעיקר שינויים בשערי הריבית, בשערי החליפין, באינפלציה, בשערי המניות וברמת התנודתיות של השערים בתחומים השונים.

דירקטוריון הבנק קובע את מדיניות החשיפה לסיכוני שוק הכוללים גם את תאבון הסיכון וסיבולת הסיכון לסיכוני השוק (בסיס, ריבית, אופציות ומניות), כך שסך הכל סיכון השוק (ללא קיזוזים) במונחי VAR לא יעלה על 100 מיליון ש"ח. בנוסף, מתקיים דיון רבעוני מפורט על מסמך החשיפות, תאבון הסיכון, גבולות ומסגרות לחשיפה לסיכוני שוק והתפתחות הסיכונים במהלך התקופה. כמו כן, הדירקטוריון מקיים דיון רבעוני על תוצאות מבחני ה-backtest, תרחישי הקיצון ומבחני ההכנסה לעומת הסיכון. בנוסף, הדירקטוריון מקבל דווח תקופתי על תוצאות תהליך בדיקת כלל המודלים בבנק, ובכללם המודלים לניהול סיכוני שוק.

תמונת סיכון השוק נבחנת במפורט אחת לשבוע בפורום ההנהלה לעניינים פיננסיים. במסגרת זו נבחנות החשיפות השונות של הבנק בכל המגזרים תוך השוואת החשיפה בפועל למול המסגרות המאושרות. החלטות הפורום נרשמות בפרוטוקול ומהוות המלצות להנהלת הבנק. ביצוע החלטות הינו רק לאחר דיון ואישור בישיבת הנהלה שבועית בראשות מנכ"ל הבנק ובמקרה הצורך לאחר דיון ואישור בדירקטוריון הבנק. ראש אגף ניהול פיננסי, מר אפרים אברהם, מנהל את חשיפות השוק של הבנק, ובמסגרת זו משמש גם כיו"ר פורום ההנהלה לעניינים פיננסיים.

יצירת החשיפות לסיכוני שוק נעשית באגף לניהול פיננסי, על ידי חדר עסקות ועל ידי יחידת הנוסטרו, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון. כמו כן, יחידת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק מבצעת פעולות אשר מטרתן טיפול בפוזיציות הנוצרות מהפעילות הבנקאית השוטפת של הבנק.

חדר העסקות יוצר חשיפות שוק (בסיס, ריבית, אופציות) על בסיס המגבלות שהדירקטוריון קבע.

יחידת הנוסטרו באגף הינה יחידה המשפיעה בצורה מהותית על סיכוני השוק של הבנק, בעיקר לנושא פוזיציות הבסיס המדדית סיכוני ריבית וסיכוני מניות. פעולת יחידה זו נבחנת בתדירות יומית על ידי אגף בקרות וניהול סיכונים ואחת לשבוע במסגרת הפורום לעניינים פיננסיים.

יחידת הנ"ה אחראית על קביעת ופרסום מחירי המעבר (Bench Mark) וניהול הפער (חשיפה) הנוצרת בין הנכסים להתחייבויות והנובעת מהפעילויות השוטפות של הבנק.

פורום נכסים והתחייבויות - מתכנס אחת לשבוע על מנת לדון בהתפתחויות השוק לרבות התפתחות המרווחים באגרות החוב והחשיפות הנוצרות לבנק. כמו כן, מתנהל בפורום דיון לגבי מכשירים בהם יעשה שימוש על מנת לטפל בחשיפות לרבות שינויים ב-BM.

ענף בקרות באגף בקרות וניהול סיכונים מרכז את בקרת סיכוני השוק הכוללת בין השאר בדיקת העמידה והתאמת הפעילות והחשיפות של אגף ניהול פיננסי במגבלות החשיפה שנקבעו ואושרו על ידי הדירקטוריון (הכוללות גם את חשיפות הנ"ה).

תוצאות המדידות מועברות למנכ"ל ולחברי הפורום לעניינים פיננסיים.

מערך ניהול הסיכונים אחראי לזיהוי, הגדרה, מיפוי ומדידה של סיכוני השוק וכן יצירת תמונת הסיכון הכוללת והדיווחים אודותיה. כולל פיתוח המודלים הפנימיים למדידת הסיכונים בכל מגזרי הסיכון.

הבנק מודד את סיכוני השוק, בין השאר, באמצעות מודל הערך שבסיכון (VAR) אשר מציג את הסיכון הפוטנציאלי (ירידה אפשרית בשווי בתקופת זמן נתונה). החישוב מבוצע בשיטה הפרמטרית לתקופת אחזקה של 10 ימים וברמת ביטחון של 99%.

יודגש כי כל בדיקות ה-VAR מבוצעות ברמה יומית ובתחומים מסוימים (לרבות באופציות), ברזולוציה תוך-יומית. במהלך 2008 נצפו מספר חריגות (לא מהותיות) ממגבלות VAR בפעילות הבנק במט"ח. החריגות היו בפעילות מט"ח/מט"ח וטופלו על ידי אגף ניהול פיננסי בסמוך למועד היווצרותן, וזאת באמצעות הקטנת הפוזיציות. ברבעון הראשון של שנת 2010 לא נצפו חריגות.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות VAR לכל אחד מהרכיבים של סיכון השוק (סיכון בסיס, סיכון ריבית וסיכון אופציות), כמפורט בהמשך.

הבנק מפעיל מגוון תרחישי קיצון (Stress) על סיכוני השוק. תרחישי קיצון אלו נוגעים למגוון סיכוני השוק וכוללים התייחסות לסיכוני בסיס, סיכוני ריבית וסיכוני אופציות ומתבססים על תנודות במטבעות והשווקים בהם הבנק פועל. התרחישים מתבססים גם על משברים בשווקים הפיננסיים שהתרחשו בעבר, כולל המשבר שהתרחש בשנת 2008. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 לא נצפו חריגות בתרחישי הקיצון.

בתחום סיכוני השוק הבנק מפעיל 4 תרחישים שוטפים:

1. תרחיש משבר אוקטובר 1998 (מתבסס על תצפית של שינויים שחלו בשווקים במשך כחודש במהלך המשבר).
2. תרחיש משבר 2008 (מתבסס על תצפית של שינויים שחלו בשווקים במשך כשלושה חודשים במהלך המשבר).
3. תרחיש של משבר נזילות בשווקים הפיננסיים.
4. תרחיש המורכב מהאירוע הגרוע ביותר בכל סוג של חשיפה בכל אחד מהאירועים לעיל (1 עד 3).

רשימת התרחישים מתעדכנת בתדירות של אחת לשנה לפחות, וכן מתעדכנת מעת לעת על רקע התפתחויות בשווקים (בשנת 2008 התעדכנה פעמיים, פעם אחת במסגרת עדכון שנתי שגרתי ובפעם השנייה על רקע המשבר של 2008). רשימה זו מובאת לדיון בהנהלה ובדירקטוריון לצורך בחינה ואישור, בהתאם לצורך ולפחות אחת לשנה.

הרצת התרחישים מתבצעת בתדירות יומית ואחת לרבעון מתקיים דיון בפורום לעניינים פיננסיים, בהנהלה ובדירקטוריון על:

- רשימת תרחישי הקיצון
  - ערכי התרחישים
  - תוצאות התרחישים בפועל תוך השוואה לעומת המגבלות שנקבעו.
  - מסקנות ניהוליות ועסקיות העולות מהתרחישים
- כמו כן, מוצגים נתונים על מגמות ב-market risk factors אשר יכולים להצביע על מגמות בשוק ואפשרות להתפתחות תרחיש קיצון העלול להשפיע על ערך פוזיציות השוק של הבנק.

כהשלמה לבדיקות ה-VAR, מבצע הבנק בדיקות Back test. מטרת בדיקות אלו לבחון את הלימות ואמינות מודל ה-VAR למדידת סיכונים, וזאת באמצעות התאמת תוצאות חיזוי מודל ה-VAR לשינויים שנצפו בפועל, על פני תקופה.

המשבר הפיננסי אשר התפתח והחריף במהלך הרבעון השלישי של 2008, יצר חריגות רבות בחישובי ה-Back test של מודל ה-VAR. החריגות היו בעיקר בתחומי המטבע והמינוח ברבעון השלישי של 2008 ובריבית ברבעון הרביעי של 2008, (לחריגות אלו לא הייתה השפעה מהותית על תוצאות פעילות הבנק). לאור העובדה שמודל ה-VAR נועד לבחינת הסיכונים בשווקים שאינם ב-Stress, קיימת חשיבות למדידת תרחישי קיצון (כמפורט לעיל) וקביעת מגבלות לתרחישים אלו כהשלמה למדידות ה-VAR.

סיכון בסיס - מתייחס לאפשרות של הפסד הנובע משינויים בשערי המטבע, בסיס הצמדה או מניות, כאשר אין הקבלה בין הבסיס אליהם צמודים הנכסים לבין בסיס ההתחייבויות. ניהול סיכונים הבסיס נועד, בין השאר, למקסם את רוחניות הבנק תוך ניצול הזדמנויות בשווקים השונים. במסגרת זו יוצר הבנק חשיפות בשווקי המטבע המקומיים והבינלאומיים וכן חשיפות בשוק הצמוד למדד. מדיניות ההנהלה היא לנהל באופן מבוקר את הסיכונים הנובעים מחשיפות הבסיס במסגרת תאבון הסיכון שהגדיר הדירקטוריון.

א. חשיפות מט"ח: פעילות הבנק כעושה שוק בתחום המט"ח מחייבת חשיפה לסיכון שער חליפין במהלך המסחר. נקבעו נהלי עבודה ומגבלות לגבי היקפי החשיפות ואופן ניהולן במהלך המסחר. בנוסף, מעת לעת, מתקבלות החלטות להיכנס לחשיפות על פי הערכות להתפתחויות במחירים היחסיים של המטבעות השונים. החשיפות מתבצעות בתוך המסגרות שנקבעו על ידי הדירקטוריון תוך קביעת מגבלות הפסד מרביות. לבנק מערכת ממוחשבת המצביעה על חשיפות המט"ח הכוללות בכל רגע נתון. מגבלת הדירקטוריון לסך החשיפה מט"ח/ש"ח לסוף יום נקבעה במונחי ערך בסיכון לסך של 13 מיליון ש"ח. החשיפה בפועל ביום 31 במרס 2010 היתה ערך בסיכון של 0.9 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 – 1.3 מיליון ש"ח). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך שנת 2010 היה 2.6 מיליון ש"ח (בשנת 2009 – 5.8 מיליון ש"ח). פעילותו של הבנק במטבעות חוץ מתבצעת בעיקר במטבעות דולר ארה"ב, יורו, יין, ליש"ט ופר"ש.

בנוסף, נקבעו מגבלות נוספות לערך בסיכון למט"ח - שקל (ללא דולר) ולמטבעות שאינם עיקריים ומגבלות פוזיציה במהלך יום ובסוף יום. כמו כן נקבעה מגבלה כמותית של עודף/חוסר נכסים על התחייבויות בהיקף של 40 מיליון דולר, מזה במט"ח ללא מטבע דולר – 15 מיליון דולר, ובמטבעות שאינם עיקריים – 10 מיליון דולר (המטבעות העיקריים הינם: דולר, יורו, ליש"ט, פר"ש, יין).

ב. חשיפת מדד: מגבלת חשיפת בסיס המדד במונחי ערך בסיכון הינה 15 מיליון ש"ח. כמו כן נקבעה מגבלה כמותית של עודף נכסים על התחייבויות בהיקף של 1000/+750- מיליון ש"ח. החשיפה בפועל ליום 31 במרס 2010 הייתה ערך בסיכון של 2.2 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 2.2 מיליון ש"ח). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 היה 2.9 מיליון ש"ח (בשנת 2009 – 5.7 מיליון ש"ח).

במהלך אוקטובר 2009, קבע הדירקטוריון מגבלה חדשה, לפיה סך תאבון הסיכון לחשיפות הבסיס במגזר הצמוד מדד ובמטבעות עיקריים במט"ח יוגבל לערך בסיכון בסך 28 מיליון ש"ח.

להלן הרגישות לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ והמדד במיליוני ש"ח (סוגריים מייצגים הפסד):
(המדידה כוללת הן את הפעילות המאזנית והן את החוץ מאזנית)

<u>ליום 31 במרס 2010:</u>							
מט"ח	מדר	דולר	יורו	ליש"ט	יין	פר"ש	
אחר							
-	2.5	4.5	8.5	1.1	(0.6)	(0.4)	עליה של 5%
-	5.1	3.5	28.4	2.3	(1.2)	(0.9)	עליה של 10%
-	(2.5)	(1.7)	(3.1)	(1.1)	0.6	0.4	ירידה של 5%
-	(5.1)	(3.8)	(7.2)	(2.3)	1.2	0.9	ירידה של 10%

<u>ליום 31 במרס 2009:</u>							
מט"ח	מדר	דולר	יורו	ליש"ט	יין	פר"ש	
אחר							
1.6	(21.2)	(6.2)	4.9	0.7	(0.5)	0.1	עליה של 5%
3.2	(42.5)	(14.0)	10.3	1.3	(0.9)	0.3	עליה של 10%
(1.6)	21.2	5.2	(1.5)	(0.7)	0.5	(0.1)	ירידה של 5%
(3.2)	42.5	8.1	(4.4)	(1.3)	0.9	(0.3)	ירידה של 10%

<u>ליום 31 בדצמבר 2009:</u>							
מט"ח	מדר	דולר	יורו	ליש"ט	יין	פר"ש	
אחר							
0.3	(4.6)	(1.4)	6.2	-	(0.2)	0.1	עליה של 5%
0.6	(9.2)	(6.1)	19.2	(0.1)	(0.3)	0.2	עליה של 10%
(0.3)	4.6	1.9	(3.2)	-	0.2	(0.1)	ירידה של 5%
(0.6)	9.2	5.1	(9.8)	0.1	0.3	(0.2)	ירידה של 10%

להלן תמצית מאזני ההצמדה במיליוני ש"ח:

<u>ליום 31 במרס 2010:</u>				
לא צמוד	צמוד מדד	מט"ח כולל צמוד מט"ח	פריטים לא כספיים	סה"כ
19,627	4,616	6,355	704	31,302
18,040	3,974	7,115	172	29,301
1,587	642	(760)	532	2,001
(420)	(564)	984		
169	-	(169)		
1,336	78	*55		

* מזה: דולר – 15 מיליון ש"ח, יורו – 38 מיליון ש"ח, מטבעות אחרים – 2 מיליון ש"ח.

<u>ליום 31 במרס 2009:</u>				
לא צמוד	צמוד מדד	מט"ח כולל צמוד מט"ח	פריטים לא כספיים	סה"כ
18,701	4,364	8,389	779	32,233
17,372	4,129	8,933	132	30,566
1,329	235	(544)	647	1,667
511	(586)	75		
(472)	-	472		
1,368	(351)	*3		

* מזה: דולר – (103) מיליון ש"ח, יורו – 81 מיליון ש"ח, מטבעות אחרים – 25 מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2009:

סה"כ	פריטים לא כספיים	מט"ח כולל צמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	
30,323	711	6,123	4,627	18,862	נכסים
28,378	216	6,986	3,959	17,217	התחייבויות
1,945	495	(863)	668	1,645	
		857	(553)	(304)	עסקות עתידיות, נטו
		62	-	(62)	אופציות (שווי דלתא)
		*56	115	1,279	

* מזה: דולר – (27) מיליון ש"ח, יורו – 79 מיליון ש"ח, מטבעות אחרים – 4 מיליון ש"ח.

פרטים נוספים בדבר חלוקת הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

ג. חשיפת בסיס מניות ותעודות סל: לבנק אחזקות במניות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר. חלק מהשקעות הבנק נמצאות בתעודות סל על מניות או ETF (קרנות עוקבות מדד). הבנק חשוף לסיכון במידה שאירעו תנודות בשערי המניות. דירקטוריון הבנק הגדיר מגבלות סיכון נפרדות במונחי היקף ובמונחי VAR הן עבור מדד המעו"ף, תעודות סל ישראליות ומניות, והן עבור תעודות סל על מדדי חו"ל או ETF.

ביום 31 לינואר 2010 עדכן הדירקטוריון את תאבון הסיכון על מדד המעו"ף, תעודות סל ישראליות ומניות ישראליות לערך בסיכון של 20 מיליון ש"ח (לעומת 15 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009). נכון ליום 31 במרס 2010 הניצול בפועל היה ערך בסיכון של 4.2 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 – 5.4 מיליון ש"ח). ביום 31 לינואר 2010 עדכן הדירקטוריון את תאבון הסיכון על תעודות סל וקרנות עוקבות מדד (ETF) בשווקי חו"ל לערך בסיכון של 20 מיליון ש"ח (לעומת 18 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009). נכון ליום 31 במרס 2010 הניצול בפועל היה ערך בסיכון של 2.2 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 – 2.1 מיליון ש"ח). קיימות מגבלות VAR נוספות שקבע הדירקטוריון ברמת ETF בודד וברמת תיקי ETF בחלוקה למגזרים ולשווקים.

סך תאבון הסיכון לחשיפת מניות בשווקים ובמכשירים אשר אושרו על ידי הדירקטוריון הוגבלו לערך בסיכון כולל בסך 40 מיליון ש"ח.

סיכון ריבית – נובע מהשפעתם האפשרית של שינויים בעקומי ריבית על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. סיכוני הריבית לתיק הכולל של הבנק מהווים את סיכון השוק העיקרי אליו חשוף הבנק. המכשירים המרכיבים את סיכון הריבית בבנק נחלקים בין מוצרים בתיק הבנקאי בהם אין לבנק כוונת מסחר ובין מוצרים בתיק למסחר, כאשר בתיק זה המכשירים המוחזקים הינם עם כוונת מסחר או במטרה לגדר רכיבים אחרים בתיק למסחר. האחזקות בתיק זה נחשבות כנזילות יותר מהתיק הבנקאי. הבנק מודד ומנהל את סיכון הריבית על התיק הכולל המשלב את המכשירים בתיק הבנקאי ובתיק למסחר תוך התייחסות לסיכונים הנובעים מפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות ופעילות הנוסטרו.

מדיניות ניהול חשיפת הריבית מכוונת להשגת רמות חשיפה רצויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה אליהם חשוף הבנק, בהתאמה לתחזיות בשווקים ולרמות הסיכון הרצויות ועל סמך המגבלות שנקבעו על-ידי הדירקטוריון. החשיפות העיקריות נלקחות במגזר השקלי ובמגזר צמוד מדד. קיימות חשיפות ריבית שאינן מהותיות במטבעות החוץ העיקריים.

חשיפת הריבית נמדדת בתדירות יומית למטבעות העיקריים: ש"ח לא צמוד, צמוד מדד, דולר, יורו, יין, פר"ש וליש"ט.

מדידת חשיפת הריבית מתבצעת בעזרת שתי טכניקות מדידה עיקריות:

- א. $DV1\%$ (Delta Value 1%) - מייצג את השינוי האפשרי בתיק בהינתן שינוי מקביל בעקום הריבית של 1%.
- ב. VAR (Value at Risk) - מודל "ערך בסיכון" מודד את הסיכון הפוטנציאלי בתיק ברמת בטחון 99% ולתקופת אחזקה של 10 ימים.

במגזר צמוד המדד מדידת חשיפת הריבית מביאה בחשבון, בין השאר, הנחות עבודה לשיעורי הפירעונות המוקדמים במשכנתאות בריבית קבועה והנחות עבודה לשיעורי המשיכות בנקודות היציאה בתכניות חסכון. הנחות אלו מתבססות על סמך ניסיון העבר.

חשיפת הריבית במגזר השקלי מביאה בחשבון הנחות עבודה למח"מ באג"ח מסוג גילון, פירעונות מוקדמים למשכנתאות בריבית קבועה והנחות עבודה לעניין היקף ומח"מ מוצרי עו"ש ללא תאריך פירעון מוגדר (קיום יתרה יציבה של חלק מחשבונות העו"ש כאשר החלק האחר של חשבונות העו"ש מוגדר ללא תאריך פירעון ומחושב כבעל מח"מ של יומיים). אין התאמות ייחודיות למגזר המט"ח.

ההנחות המפורטות לעיל מאושרות בדירקטוריון, ומהוות מרכיב בשיטת חישוב החשיפה.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות במונחי ערך בסיכון לגבי ההשפעה האפשרית של שינויים בשיעורי הריבית. נקבעה מגבלה לגבי סה"כ סיכונים הריבית ולגבי כל בסיס הצמדה לרבות כל מטבע חוץ בנפרד. עבור מגזרי המטבעות שקל צמוד מדד ושקל לא צמוד, נקבעה, בנוסף למגבלת VAR , גם מגבלה במונחי $DV1\%$. פירוט המגבלות והחשיפה בפועל ליום המאזן מוצג בטבלה להלן.

דירקטוריון הבנק קבע כי סך תאבון הסיכון לחשיפת ריבית בשקלים (ש"ח לא צמוד וצמוד למדד) ובמטבעות עיקריים במט"ח יוגבלו לערך בסיכון כולל בסך 70 מיליון ש"ח (כולל קיזוזים).

החשיפה בפועל ביום 31 במרס 2010 הייתה ערך בסיכון של 35 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2009 – 43 מיליון ש"ח). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 היה 43.1 מיליון ש"ח (בשנת 2009 – 43 מיליון ש"ח).

בתאריך 31 בינואר 2010 הדירקטוריון הגדיל את מגבלות ה- VAR לסיכונים השוק ובתוכן הגדלת מגבלת VAR לריבית צמודת מדד ל-40 מיליון ש"ח (לעומת 30 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009), ולריבית שקלית ל-30 מיליון ש"ח (לעומת 20 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009).

להלן המגבלות והחשיפה בפועל במיליוני ש"ח:

בפועל		מגבלה		סוג מגבלה	מגזר
31.12.2009	31.3.2009	31.3.2010	31.3.2010		
43	21.4	35	70	VAR ריבית מקוזז*	סה"כ
37	19.2	30	40	VAR	צמוד מדד
39.7	26.7	38	60	DV1%	
11.1	6.8	8	30	VAR	לא צמוד
25.5	5.9	12	90	DV1%	
3.8	5.6	5.3	25	VAR לכל המטבעות	מט"ח
				VAR למטבעות עיקריים:	
3.0	4.1	2.8	25	• קב' דולר	
0.4	0.9	2.1	10	• קב' יורו	
0.3	0.4	0.2	10	• י"ן	
0.1	0.1	-	10	• פר"ש	
0.03	0.1	-	10	• ליש"ט	

* בחישוב הסה"כ מובאים בחשבון הקטנות סיכוני הריבית בגין מתאמים (קורלציות) בחשיפות הריבית בין מטבעות שונים על פי התקופות.

מפורט להלן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשערי ריבית):

31.3.2010					
סך הכל	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
31,242	552	964	4,667	4,682	20,377
18,626	2,901	3,114	6,109	142	6,360
29,933	473	1,477	4,951	4,155	18,877
18,763	2,969	2,538	5,792	801	6,663
1,172	11	63	33	(132)	1,197

נכסים פיננסיים¹
 סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 התחייבויות פיננסיות¹
 סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31.12.2009					
סך הכל	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
29,176	588	639	4,582	4,615	18,752
23,439	5,231	3,002	7,617	105	7,484
27,785	555	1,495	4,628	4,089	17,018
23,537	5,256	2,063	7,610	737	7,871
1,293	8	83	(39)	(106)	1,347

נכסים פיננסיים¹
 סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 התחייבויות פיננסיות¹
 סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים³
 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

לפירוט נוסף בדבר ההנחות והפרמטרים ששימשו לחישוב השווי ההוגן – ראה באור 19 בדוחות הכספיים לשנת 2009.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

31.3.2010									
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴							
		מטבע חוץ ²				מטבע ישראלי			
סך הכל באחוזים	סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד במיליוני ש"ח	
(8.8%)	(103)	1,069	-	10	10	27	(153)	1,175	השינוי בשיעורי הריבית גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.4%)	(5)	1,167	-	10	56	24	(133)	1,210	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
11.2%	131	1,303	-	12	116	22	(99)	1,252	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

31.12.2009									
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴							
		מטבע חוץ ²				מטבע ישראלי			
סך הכל באחוזים	סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד במיליוני ש"ח	
(3.6%)	(46)	1,247	-	6	80	(40)	(124)	1,325	השינוי בשיעורי הריבית גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	-	1,293	-	7	84	(39)	(106)	1,347	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
5.0%	65	1,358	-	8	90	(36)	(77)	1,373	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים, לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בבאור 19 בדוחות הכספיים לשנת 2009.
4. שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של המכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
5. האופציות הגלומות במכשירים המובנים (בשווי של כ-11 מיליון ש"ח) וכן אופציה מסוג FLOOR (בשווי של כ-62 מיליון ש"ח) הוצגו ביתרתם המאזנית, ללא פתיחה לרגליים חוץ מאזניות, לאחר שהתקיימו בהן התנאים המפורטים בסעיף קטן 11(ב) להוראה.

הערה: לא ארע בעשר השנים האחרונות שינוי שבועי מצטבר אשר לו היה מתרחש במועד הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

מוציגים להלן נתוני ה-31 במרס 2009 כפי שפורסמו בדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2009. השווי ההוגן בגינו בוצעו ניתוחי הרגישות באותו מועד היה השווי ההוגן הכלכלי שנוהל במערך לניהול סיכונים ולא שווי הוגן חשבונאי כפי שהוצג בבאור 19 בדוחות הכספיים לשנת 2009. שווי הוגן זה היה מבוסס על ריביות עוגן שונות וללא המרווחים המשמשים בחישוב הנערך לצורך הפקת הנתונים החשבונאיים. כמו כן, שווי זה עשה שימוש במודלים הכוללים הנחות לגבי פרעונות מוקדמים והנחות בדבר מח"מ של אוכלוסיות שונות, הנחות אשר אינן עולות בקנה אחד עם ההוראות החשבונאיות.

מפורט להלן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשערי ריבית).

31.3.2009					
סך הכל	מטבע חוץ ²		מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
					במיליוני ש"ח
31,273	619	1,424	5,795	4,143	19,292
21,230	2,418	2,276	8,943	300	7,293
29,898	269	1,759	5,730	4,409	17,731
21,533	2,733	1,871	9,203	243	7,483
1,072	35	70	(195)	(209)	1,371

נכסים פיננסיים¹
 סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים³
 התחייבויות פיננסיות¹
 סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים³
 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

31.3.2009									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית									
שינוי בשווי הוגן		מטבע חוץ			מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית		
סך הכל	סך הכל במיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	במיליוני ש"ח
(3.17%)	(34)	1,038	-	34	70	(197)	(231)	1,362	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.37%)	(4)	1,068	-	35	70	(195)	(212)	1,370	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
3.17%	34	1,106	-	36	69	(192)	(187)	1,380	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד
0.36%	4	1,076	-	35	69	(194)	(206)	1,372	קיטון מידי מקביל של 0.1 אחוז

הערה: לא ארע בעשר השנים האחרונות שינוי שבועי מצטבר אשר לו היה מתרחש במועד הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

סיכון תיק אופציות - עיקר פעילות הבנק באופציות מט"ח/מט"ח נעשה תוך התכסות Back To Back במסחר וללא יצירת סיכונים שוק לאורך זמן. תיק זה נכלל במסגרת "נגזרים אחרים" בבאור 7 בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010 (הערך הנקוב הסתכם לסך של 4,374 מיליון ש"ח ויתרת השווי ההוגן לסך של 53 מיליון ש"ח והוצגה הן תחת סעיף נכסים אחרים והן תחת סעיף התחייבויות אחרות).

באופציות מט"ח/ש"ח, ובמידה מוגבלת באופציות מט"ח/מט"ח, הבנק מנהל את תיק האופציות ובכך נחשף גם לסיכונים של שינויים בתנודתיות בין המטבעות שונים. במסגרת תיק זה נכללת גם פעילות מסוימת באופציות לצורך התכסות על חשיפות בסיס, המהווה חלק קטן מהתיק. תיק זה נכלל במסגרת "נגזרים ALM" בבאור 7 בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010.

להלן התפלגות התיק לפי מטבעות ליום 31 במרס 2010 (במיליוני ש"ח):

ערך נקוב					
סך הכל	דולר/פרנק שוויצרי	יורו/דולר	יורו / ש"ח	דולר / ש"ח	
3,325	22	30	1,925	1,348	אופציות שנקנו
3,469	-	80	1,543	1,846	אופציות שנכתבו
6,794	22	110	3,468	3,194	סך הכל

שווי הוגן					
סך הכל	דולר/פרנק שוויצרי	יורו/דולר	יורו / ש"ח	דולר / ש"ח	
49	* -	* -	33	16	אופציות שנקנו
50	-	1	37	12	אופציות שנכתבו

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

בחינת הסיכונים של תיק האופציות המנוהל על ידי הבנק נעשית באמצעות מודל הערך בסיכון (VAR) המתבסס על תרחישים סימולטניים לשערי המטבעות והתנודתיות. תרחישים אלו מבוססים על סימולציה היסטורית של שינויים בתנודתיות ובשערי החליפין שנה אחורה על פני 10 ימי עסקים, ומציאת האחוזון ה-99%. ניהול תיק האופציות מבוצע באמצעות מערכת ממוחשבת המאפשרת ניתוח ובחינת הסיכונים בתיק על פי השינויים המתרחשים בשוק. המגבלה הכוללת במונחי ערך בסיכון לניהול תיק האופציות כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון היא 10 מיליון דולר. החשיפה לסיכון זה בפועל ביום 31 במרס 2010 הייתה ערך בסיכון של 0.6 מיליון דולר (ביום 31 בדצמבר 2009 – 1 מיליון דולר). הערך בסיכון הגבוה ביותר (לסוף יום עסקים) במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 היה 2.8 מיליון דולר (בשנת 2009 – 2.8 מיליון דולר). כמו כן מתוך מסגרת ה-VAR לאופציות נקבעה מסגרת פעילות באופציות אקזוטיות של 2 מיליון דולר במונחי VAR ומסגרת לפעילות באופציות מט"ח/מט"ח של 0.5 מיליון דולר. הערך בסיכון לסוף הרבעון הראשון של שנת 2010 בגין פעילות באופציות אקזוטיות עמד על 206 אלפי דולר, ובגין אופציות מט"ח/מט"ח על 147 אלפי דולר.

נכון ליום 31 במרס 2010 לבנק שני סוגי אחזקה עיקריים במניות בתיק הבנקאי:

א. השקעה במגוון מניות סחירות בבורסה הישראלית באמצעות יחידת הנוסטרו של הבנק במסגרת התיק הזמין למכירה. פעילות זו מתבצעת תחת המגבלות והיקף מסגרות שאושרו בדירקטוריון הבנק, ותכליתן שיפור בתשואה. השקעה זו רשומה במאזן ליום 31 במרס 2010 בסך של 16 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 16 מיליון ש"ח).

ב. השקעות דרך חברת הבת - אגוד השקעות וייזום (א.ש.י.), המשמשת כזרוע ההשקעות הריאליות של הבנק. החברה מתמקדת בשיפור התשואה על ההון העצמי של הבנק, על ידי השקעה בחברות העוסקות בתחומי פעילות שונים, שאינם בתחום הבנקאות ותחומים משלימים לו. בהתאם, מבצעת החברה השקעות מתוך כוונה להשתתף ברווחי החברות לאורך זמן ובמקרים מסוימים לממשן ברווח תוך תקופה של מספר שנים (על ידי הנפקתן או מכירתן לצד שלישי).

ההשקעות מתבצעות בהתאם למדיניות השקעות ותכנית העבודה, בה נקבעו מסגרות ויעדים, כולל תחומים מועדפים. המגבלות הקבועות בחוק הינן עד 20% מההון של חברה בודדת, ועד 15% מהון הבנק בהשקעות ריאליות (בחריגים מסוימים).

נכון להיום קיימת החלטת דירקטוריון לפיה השקעת הבנק בתאגידים ריאליים לא תעלה על 195 מיליון ש"ח. כמו כן, הגביל דירקטוריון הבנק את סמכות החברה לגבי השקעה בודדת לסכום של 12 מיליון ש"ח. כל השקעה בודדת מעל לסכום זה טעונה בנוסף גם אישור דירקטוריון הבנק.

כתוצאה ממכירת חברה כלולה, חל קיטון ביתרה המאזנית של ההשקעה בחברות כלולות ליום 31 במרס 2010. סך ההשקעה הסתכם בסך של 1 מיליון ש"ח, בדומה ביום 31 בדצמבר 2009. היתרה המאזנית של ההשקעה בחברות אחרות באמצעות א.ש.י. (אשר מסווגות במסגרת מניות בתיק הזמין למכירה) ליום 31 במרס 2010 הסתכמה בסך 115 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 – 105 מיליון ש"ח).

לפירוט בדבר עקרונות חשבונאיים לשיטות מדידה ראה באור 1 לדוחות הכספיים לשנת 2009 – עיקרי המדיניות החשבונאית (ז). לפירוט נוסף בדבר פוזיציות במניות בתיק הבנקאי ראה גם פרק "הלימות ההון".

סיכון נזילות

הסיכון שהבנק לא יוכל לממן את נכסיו בטווח הקצר או לא יוכל לאפשר ללקוחות למשוך את פקדונותיהם על פי דרישה. סיכון זה יכול להתפתח כתוצאה מתהליכי ניהול ושליטה פנימיים אשר אינם מביאים בחשבון את כל גורמי הסיכון או מעריכים בצורה לא נאותה את רמת הנזילות של נכסים או את זמינותם של מקורות ומפקידים במצבי שוק שונים. בנוסף, סיכון הנזילות יכול להתממש כתוצאה משינויים בהערכות של בעלי פקדונות באשר לסיכון הבנק או כתוצאה משינויים בהערכותיהם לגבי הסיכון של המערכת הבנקאית והפיננסית כולה.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכונים הנזילות, על בסיס הנדרש מהוראות נוהל בנקאי תקין 342 "ניהול סיכונים נזילות". בהתאמה להוראה זו, הדירקטוריון קובע את תאבון הסיכון ומדיניות ניהול סיכון הנזילות ומוודא כי קיימת התשתית הניהולית לביצוע תהליכי הניהול, הבקרה והניטור של סיכון זה.

מדיניות ניהול סיכון הנזילות המאושרת בדירקטוריון נועדה להשיג את המטרות המרכזיות המפורטות להלן:

- מימון שוטף של פעילות הבנק.
- הבטחה כי לקוחות יוכלו למשוך פקדונות במהלך עסקים רגיל ובמצבי קיצון מסוימים.
- שמירה על רמת פיזור פיקדונות, הן מבחינת גודל והן מבחינת טווחי פירעון.

כמו כן, מוגדרים במסגרת המדיניות תהליכים הנדרשים בעת שינויים קיצוניים במצב הנזילות או התפתחות של משבר נזילות.

אחת לרבעון מוצג מסמך החשיפות בפני הדירקטוריון ומתקיים דיון אודות מצב הנזילות ומבנה המקורות ביחס למגבלות שנקבעו והתפתחות יחס הנזילות במהלך הרבעון. כמו כן, הדירקטוריון מקיים דיונים על מצב הנזילות הכולל וניהול הנזילות במט"ח על פי ההתפתחויות בשווקים והצורך הנגזר מכך, כולל קביעת מסגרות כוללות ופרטניות לניהול עודפי הנזילות בבנקים במט"ח.

אגף ניהול פיננסי אחראי לניהול הנזילות היומית השוטפת, דיווח על מצב הנכסים הנזילים ובחינת מגמות במצב הנזילות על מנת לוודא החזקה של הון הולם על-ידי הבנק. במסגרת זו אחראי האגף על ניהול היתרות בבנק ישראל, גיוס מקורות והשתתפות במכרזי אשראי או מכרזי פיקדונות של בנק ישראל, השקעת עודף הנזילות של הבנק (פיקדונות בבנקים, בנק ישראל או רכישת אג"ח לטווח קצר) וחישוב מצב הנזילות היומי והחודשי המצטבר. אגף חשבונאי ראשי אחראי לדווח על מצב הנזילות על יום קודם במטרה לבקר את פעילות אגף ניהול פיננסי ולוודא ניהול יעיל של מצב הנזילות היומית, שבועית, חודשית בבנק ישראל.

אגף בקרות וניהול סיכונים אחראי על פיתוח מודל הנזילות הפנימי, לרבות תיקוף המודל ופיתוח תרחישי קיצון. באגף מבוצעת מדידה יומית של יחס הנזילות לפי המודל, תוך בחינת העמידה במגבלות הנזילות שנקבעו, וכן מעקב חודשי אחר מגמות במבנה המקורות. יחס הנזילות ומבנה המקורות מדווחים להנהלה ולפורום לעניינים פיננסיים באופן שוטף.

מודל הנזילות הפנימי

הבנק מנהל את רמת הנזילות שלו על פי מודל פנימי, הנגזר ממדיניות ניהול סיכון הנזילות. המודל מעריך את היקף ההתחייבויות הצפויות להיפרע אל מול היקף הנכסים הנזילים העומדים לרשות הבנק לצורך פירעון התחייבויות אלה. הנחות היסוד של מודל הנזילות נקבעות באופן שמרני, תוך התייחסות ליכולת המימוש של נכסים שונים, לאחר דיון בפורום לעניינים פיננסיים, ההנהלה והדירקטוריון, ונבחנות לפחות אחת לחצי שנה על פי ההתפתחויות בשווקים ו/או בבנק ובמידת הצורך מובאות לדיון ואישור בדירקטוריון. המודל מעודכן מעת לעת ומרכיביו מובאים לאישור דירקטוריון הבנק, כנדרש בהוראת המפקח על הבנקים.

מטרת מודל הנזילות הפנימי הינה לבדוק את יכולת העמידה של הבנק בפירעון פיקדונות, גם כאשר לא נוספים מפקידים חלופיים או כאשר קיים קושי במימוש נכסים. מתבצע חישוב של היחס בין הנכסים הנזילים שניתן לממשם בפועל בכל המגזרים לבין ההתחייבויות הצפויות להיפרע תוך חודש. המודל לוקח בחשבון את המזומנים בקופה, יכולת המימוש בפועל של תיק האג"ח של הבנק, את יכולת הדרשה לפירעון ("קריאה") של אשראי On Call, ומניח תחזית משיכות על סמך היסטוריית משיכות, תוך אבחנה בין סוגי האג"ח ונזילותם ותוך התחשבות ברמת הריכוזיות שבתיק הפיקדונות ומאפייני הפעילות של המפקידים.

יחס הנזילות על פי המודל הפנימי נמדד ומדווח בתדירות יומית להנהלת הבנק, נבחן באופן שבועי על ידי פורום ההנהלה לעניינים פיננסיים ונכלל בדיווח החודשי לדירקטוריון בנוסף לדיווח החודשי בדבר ריכוזיות הפיקדונות ושינויים מהותיים במצב הנזילות. בנוסף, מבוצעות בדיקות של עמידה במגבלות לתרחישי הקיצון. נקבעה מגבלת דירקטוריון ליחס הנזילות על פי הדיווח הרבעוני במסגרת מסמך החשיפות הפנימי בגובה של 2 חודשי נזילות לפחות. הבנק עומד במגבלה זו.

בנוסף ליעדים באשר ליחס הנזילות, קבע הבנק מספר יעדים ומגבלות למבנה המקורות על מנת לוודא כי ניהול הנזילות מתאים לתאבון הסיכון של הבנק. בין היתר נקבעו מגבלות לעניין היקף הנזילות העסקית, ריכוזיות מפקידים, משקל פקדונות קצרי טווח, היקף מימון המאזן באמצעות מט"ח, מדיניות השקעת עודפי הנזילות במט"ח ועוד. מבנה המקורות והעמידה במגבלות נדון בפורום ההנהלה לעניינים פיננסיים בתדירות חודשית ומדווח ונדון בדירקטוריון במסגרת מסמך החשיפות הרבעוני.

תרחישי קיצון

הבנק בודק את סיכון הנזילות בין היתר באמצעות בחינת השפעת תרחישי קיצון שונים על מודל הנזילות הפנימי. תרחישי הקיצון כוללים תרחישים מערכתיים ותרחישים ממוקדי בנק. במסגרת יישום הנדבך השני של באזל 2, הורחבו התרחישים והם כוללים תיאור עסקי, כימות השפעות התרחישים על תזרימי המזומנים ויחס הנזילות, האחריות לזיהוי התפתחות מצב משברי ודרכי ההתמודדות במקרה של התממשותו של תרחיש קיצון. תרחישי קיצון אלה נמדדים ומדווחים בתדירות שבועית על ידי ענף בקרות ומדווחים בתדירות רבעונית לדירקטוריון. התרחישים המערכתיים כוללים קשיים בשוק הבינבנקאי ובהם חוסר מוכנות של בנקים לסחור בנזילות הבינבנקאית, חוסר נזילות בשווקים מתעוררים במט"ח, ירידות חריפות במחירי האג"ח, חוסר יכולת לגייס מקורות במט"ח (בעיקר דולר) בכדי לממן את המאזן במט"ח והתערערות אמון המשקיעים ביציבות המערכת הבנקאית אשר תוביל למשיכת פקדונות (העברה לבנקים בחו"ל או רכישת אג"ח ממשלתי ומק"מ לטווח קצר כתחליף לפקדונות). התרחישים ממוקדי הבנק כוללים ירידה בדירוג או ציפיה של משקיעים לאפשרות של הפחתת הדירוג של הבנק, שינוי לרעה בהערכת מצבו הפיננסי ויציבותו של הבנק, משיכה מהירה של התחייבויות (בשונה מהתנהגות המפקידים בעבר) וניצול מהיר של מסגרות לא מנוצלות.

לבנק תוכנית חירום במסגרתה מתוארות דרכי הפעולה להתמודדות עם התממשות תרחישי קיצון, לרבות פעולות שונות שיינקטו על ידי הנהלת הבנק והסניפים. בנוסף, נקבעו מגבלות ליחס הנזילות בתרחישי קיצון לכלל תרחישי הקיצון.

יחס הנזילות בתרחישי הקיצון, לרבות עמידה במגבלות לתרחישים אלו מדווח באופן שוטף להנהלה ולפורום לעניינים פיננסיים, ומתנהל דיון לגביהם בדירקטוריון במסגרת הדיון במסמך החשיפות הרבעוני. בעקבות המשבר הפיננסי העולמי, בשנת 2009 הבנק בחר לשמור על יחס נזילות גבוה של כ-2.3 חודשי נזילות. בפועל היחס עמד בממוצע בשנה זו על כ-2.6 חודשי נזילות. לקראת סוף שנת 2009, על רקע השיפור בשווקים יחס הנזילות חזר לרמתו הקודמת. ברבעון הראשון של שנת 2010 יחס הנזילות בפועל לא ירד מהמגבלה של 2 חודשי נזילות. הבנק ממשיך לבחון את חשיפתו באופן שוטף בהתאם להתפתחויות בשווקים השונים. בנוסף, מתבצע מעקב תקופתי על מבנה המקורות בהתייחס לסוג ואופי המפקידים השונים.

בספטמבר 2008 פרסם הפיקוח על הבנקים תרגום של מסמך ועדת באזל בנושא ניהול נאות ופיקוח על סיכון הנזילות. ככלל, הבנק מנהל את סיכון הנזילות על פי האמור במסמך. יחד עם זאת ישנם נושאים נוספים הדורשים התאמה והתייחסות. הבנק פועל במסגרת תכנית העבודה ל-2010 לצמצום פערים אלו, תוך גיבוש ויישום של תהליכים, נהלים, מערכות מחשב ותוכניות חירום.

בספטמבר 2009 אישר הדירקטוריון מסמך מדיניות מעודכן לניהול סיכון הנזילות. העדכונים כללו התחשבות בנכסים נוספים במקדמי ניכיון שמרנים כנכסים נזילים, ותוספת למרכיב ההתחייבויות בהתאמה לאופי מפקיד. כמו כן, נוספו תרחישי קיצון לעניין נזילות, וכן יחס נזילות חדש הקובע מגבלה ביחס לפער הנזילות התזרימי המצטבר לפי תקופות פירעון.

ראה גם תת פרק "השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים".

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או ממשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה כולל סיכון משפטי, אך אינו כולל סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

במהלך שנת 2007 הוקם אגף בקרות במטרה להעמיק את תהליכי הבקרה במגוון תחומים בבנק. במסגרת זו, ראש אגף בקרות וניהול סיכונים מונה כמנהל הסיכונים התפעוליים בבנק. ניהול הסיכון התפעולי כולל אחריות לגיבוש המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים, ביצוע מיפוי תקופתי של הסיכונים לפי קווי העסקים וסוגי סיכונים, הנחיית היחידות השונות וביצוע מעקב אחר תוכנית העבודה לטיפול בפערים שאותרו והסדרת נהלי מעקב, דיווח ובקרה. לאור הרגישות בתהליכים הקשורים בניהול מערכות המידע, אבטחת מידע, בטחון וגיבויים נקבע כי לאגף משאבים אחריות ישירה לניהול הסיכונים בפעילויות אלו.

דירקטוריון הבנק אישר מסמך מדיניות ניהול הסיכון התפעולי, לרבות סיכוי מעילות והונאות. במדיניות הוגדרו העקרונות לניהול הסיכון, חלוקת התפקידים והסמכויות לטיפול במיפוי ומזעור הסיכונים התפעוליים בבנק. מדיניות הבנק הינה למזער את הסיכונים התפעוליים ככל שניתן, תוך הפקת לקחים מאירועי כשל בפועל לצורך הקטנת הסיכון להישנות אירועי כשל בעתיד. על בסיס המדיניות שנקבעה, גובשו נהלי עבודה לניהול הסיכון התפעולי תוך הגדרת המבנה הארגוני, סמכויות, תהליכי הערכה ודיווח.

במסגרת הדיון על תאבון הסיכון הכולל של הבנק, הוגדר תאבון וסיבולת הסיכון לסיכונים תפעוליים תוך התייחסות לסוגי הפעילויות והחשיפות האפשריות.

על מנת להעמיק את המודעות לציות ולתהליכי בקרה נוספים, גיבש הבנק קוד אתי. הקוד האתי כולל ערכים ותרגומם להתנהגויות כלפי מחזיקי העניין, אשר מנחים את הבנק בכל פעילותו.

הקוד האתי מביא לידי ביטוי את ערכי הליבה אותם אימץ הבנק בפעילותו העסקית לאורך שנות קיומו. הקוד מהווה מצפן לעבודה היומית, ונועד להנחות ולכוון את התנהגות העובד מול מחזיקי העניין, במצבים של דילמות ושאלות לגבי ההתנהגות הראויה והנכונה מבחינה ערכית ומקצועית.

על מנת לתת לתמונה מלאה של החשיפה לסיכונים תפעוליים ובמסגרת ההיערכות להוראות באזל II והעמידה באמור במסמך Sound Practices for the Management and Supervision of Operational Risk, בוצע במהלך 2009 תהליך מקיף של מיפוי הסיכונים התפעוליים בבנק ובחברות הבנות, כולל תיאור סוגי הסיכונים, הבקורות, הערכת הסיכון השירי (כולל הבקורות) והמלצות לשיפור או הוספת בקורות נוספות לצורך מזעור סיכונים. תהליך המיפוי בוצע על בסיס מתודולוגיה שגובשה יחד עם יועצים חיצוניים ואשר אושרה בהנהלה ובדירקטוריון. במסגרת הסקר תועדו התהליכים העסקיים העיקריים, הבקורות והערכת חומרת הסיכונים ואיכות הבקורות. במהלך הסקר התקיימו מפגשי הדרכה על מנת להעמיק את המודעות של נציגי היחידות השונות באשר למהות הסיכון התפעולי, תהליך ביצוע הסקר ומשמעותיו.

תוצאות הסקר רוכזו במערכת מחשב ייעודית אשר מאפשרת בחינה של מכלול הסיכונים והצגת מפת הסיכונים התפעוליים הכוללת של הבנק ונדונו בהנהלה ובדירקטוריון ונקבעו סדרי עדיפות לטיפול בממצאיו.

במקביל, מתקיים בבנק תהליך של איסוף נתונים לגבי התממשות בפועל של סיכונים תפעוליים תוך בחינת מהות האירוע, הנזקים הכספיים בפועל והסיבות להתממשות אירועים.

תוצאות סקר הסיכונים התפעוליים מסייע להנהלת הבנק להעריך את מידת החשיפה לסיכונים אלו וכן לקבוע את היקף ההון הנדרש במסגרת תהליך ה- ICAAP והערכת ההון בנדבך ה-II. בנוסף, בוצעו במהלך השנים האחרונות סקרי אבטחת מידע שנועדו לבחון את מידת החשיפה של המערכות של הבנק לסיכונים (פנימיים וחיצוניים). כמו כן, בוצע סקר לגבי התכניות להמשכיות עסקית (תכנית התאוששות מאסון), לרבות מיפוי התהליכים והמערכות המרכזיות של הבנק תוך קביעת סדרי עדיפויות להתאוששות מאסון.

על פי הגדרות בנק ישראל, **סיכון משפטי** הוא סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם. העדר אפשרות זו, כאמור, יכולה לנבוע מסיבות שונות כדוגמת העדר פרטים מהותיים ונחוצים בהסכמים, חוסר סמכות של צד להסכם וליקויים משפטיים נוספים.

המערך המשפטי של הבנק אחראי לניהול הסיכון המשפטי בבנק ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות הבנק.

התייחסות הבנק לסיכונים המשפטיים הינה על דרך ההרחבה ולפיכך נוקט הבנק, לרבות בקרב חברות הבת שלו, פעולות על מנת למזער סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה, החלטות שיפוטיות של ערכאות שיפוטיות שונות והוראות והנחיות של רשויות רגולטוריות (רשות ני"ע, בנק ישראל וכד').

במסגרת זו, ובנוסף למתן הייעוץ המשפטי השוטף לבנק על יחידותיו וחברות הבנות שלו, פועל הבנק במספר מישורים:

הייעוץ המשפטי מעניק תמיכתו השוטפת במתן ייעוץ משפטי שוטף, עורך ומסייע בעריכתם של נהלים בנקאיים, בין היתר כפועל יוצא משינויים בחקיקה, בהוראות ובהנחיות רגולטוריות, וכן כפועל יוצא של הפקת לקחים מאירועים שהתרחשו בבנק, תקלות שאותרו, והחלטות שיפוטיות רלוונטיות.

כמו כן, על בסיס שינויים ואירועים כאמור, נערך עדכון שוטף של המסמכים וההסכמים אשר בשימוש הבנק - הן לעניין יחסיו עם לקוחותיו והן לעניין יחסיו עם צדדים אחרים. בנוסף, מבוצעת בבנק תכנית הדרכה שוטפת בנושאים משפטיים מגוונים, לרבות הפקת לקחים מאירועים שונים.

בראשית הרבעון השני של שנת 2010 החל המערך לייעוץ משפטי, בתיאום עם מנהל הסיכונים הראשי במהלך של מיפוי ואיתור הסיכון המשפטי בבנק, על מנת להציג את מפת הסיכונים המשפטיים המהותיים בדומה לסיכונים התפעוליים האחרים.

המפקח על הבנקים שלח לתאגידים הבנקאיים ביום 28 למרץ 2010 מכתב בנושא סיכוני מעילות והונאות. במכתב נקבע, כי מן הראוי שניהול נאות של סיכוני מעילות והונאות, יכלול, בין היתר, התייחסות להיבטים הבאים: מדיניות כוללת בסיכוני מעילות והונאות, קוד אתי הכולל כללים להתנהלות נושאי משרה מול לקוחות ובדיקת מהימנות האורגנים בממשל התאגידי, גורם בתאגיד הבנקאי אשר יהיה אחראי לטיפול בנושא, מעורבות של ביקורת פנימית וחיצונית באמצעות עריכת ביקורות ייעודיות בנושא, אמצעי הטמעת ידע וחיזוק מודעות בקרב העובדים בנושא ועוד. ככלל, הבנק פועל על פי האמור במכתב זה.

השלכות השינויים בסביבה העסקית על מדיניות וניהול הסיכונים

המדיניות הפיסקאלית המרחיבה בה נקטו מדינות רבות תרמה לגידול בגירעונות הממשלתיים ולהרעה ביחס החוב לתוצר במדינות גוש האירו, ארה"ב ויפן והחלה להעיב על יכולתן של מספר מדינות לעמוד בהחזרי חובותיהן, מה שגרם להורדת דירוגי האשראי של מספר מדינות (יוון, פורטוגל וספרד). הורדת הדירוג הגבירה את החשש כי משבר זה יעיב על המשך ההתאוששות של גוש האירו ושל הכלכלה העולמית. כתוצאה מכך נחלש שערן של האירו מול המטבעות העיקריים, נרשמו ירידות חדות בשוקי המניות ועליות חדות בתשואות האג"ח של כמה ממדינות אירופה. במהלך חודש מאי הציגו האיחוד האירופי והבנק המרכזי האירופי בשיתוף עם קרן המטבע הבינלאומית תוכנית במסגרתה הוזרמה נזילות לשוקי האג"ח, מהלך שהביא לרגיעה מסוימת בשווקים. משקל הייצוא הישראלי הישיר למדינות אירופה הסובלות ממשבר החוב (יוון, פורטוגל וספרד) הוא נמוך יחסית ולכן מידת הפגיעה עד כה במשק הישראלי מצומצמת יחסית, אולם קיים חשש כי במידה והמשבר יתפשט לכלל האיחוד האירופי, המהווה יעד חשוב לייצוא הישראלי, עלולה להיות לכך השפעה משמעותית על הייצוא הישראלי. נכון למועד פרסום הדוח הכספי לבנק אין חשיפות למדינות אלו (יוון, פורטוגל, וספרד). יחד עם זאת, הבנק, עוקב אחר ההתפתחות בשווקים אלו וחשיפתו למוסדות הבנקאיים הפועלים ו/או החשופים למדינות אלו, וכן בוחן את חשיפתם של לקוחות הבנק מול שווקים אלו.

להלן מפורטת הערכת הבנק בדבר השפעת גורמי הסיכון בבנק ליום 31 במרס 2010:

השפעת הסיכון (גדולה, בינונית, קטנה)	גורם הסיכון	
בינונית	השפעה כוללת של סיכונים האשראי	1
בינונית	סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	1.1
בינונית	סיכון בגין ריכוזיות ענפית	1.2
בינונית	סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	1.3
קטנה	השפעה כוללת של סיכונים שוק	2
קטנה	סיכון ריבית	2.1
קטנה	סיכון אינפלציה	2.2
קטנה	סיכון שערי חליפין	2.3
קטנה	סיכון מחירי מניות	2.4
קטנה	סיכון נדילות	3
קטנה	סיכון תפעולי	4
קטנה	סיכון משפטי	5
קטנה	סיכון מוניטין	6

הערה: הערכת דרגות ההשפעה של הסיכונים הינה הערכה סובייקטיבית ולכן איננה ניתנת להשוואה בין הבנקים השונים. נציין כי החל בדוחות הכספיים לרבעון השני, צפויה להשתנות מתודולוגיית אמידת הסיכון, בהתאם לגישה שתקבע במסמך ה-ICAAP של הבנק.

לא חל שינוי בטבלת גורמי סיכון לעומת הדוח ליום 31 בדצמבר 2009. קביעת רמות הסיכון בסוגי החשיפות השונים נעשתה תוך התייחסות לפרמטרים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת לניהול ומדידה של הסיכונים השונים. לכל סוג חשיפה נקבעו עקרונות וערכי סף שונים הנגזרים מרמות הסיכון בפועל לעומת מגבלות וערכים כמותיים – ראה פירוט בדוחות השנתיים של 2009.

איסור הלבנת הון

כאחראית על יישום חוק איסור הלבנת הון וחוק איסור מימון טרור בבנק משמשת היועצת המשפטית הראשית ד"ר מוריה הופטמן-דורון, עו"ד. במסגרת תפקידה ממונה האחראית על היחידה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק. היחידה פועלת להטמעת מדיניות הבנק בנושא בקרב כלל עובדי הבנק והחברות הבנות, הן באמצעות פעילות הדרכה ענפה, הן באמצעות עדכון נהלים וחוזרים והן באמצעות ביצוע מבחן שנתי ולומדות ממוחשבות ייעודיות לנושא.

כחלק מהליכי הבקרה והמעקב שמבצעת היחידה לאיסור הלבנת הון, נעזרת היחידה במערכות מיכוניות המשמשות לאיתור פעולות חריגות, כמו כן פועלת היחידה להטמעת פיתוחים חדשים במערכות המיכוניות של הבנק, כחלק מיישום הוראות הדין.

נושא איסור הלבנת הון משולב בתכנית העבודה הרב שנתית של הביקורת הפנימית, אשר מבצעת בקרות בסניפים השונים על מנת לוודא עמידה בהוראות הדין.

בינואר 2010 פרסם המפקח על הבנקים את התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411, העוסקת באיסור הלבנת הון, מימון טרור וזיהוי לקוחות. תיקון זה מטיל חובות נוספים על הבנקים בהליכי זיהוי הלקוחות והמעקב אחר פעולותיהם.

קצין ציות

על מנת לקיים את אחריות הבנק למלא אחר דרישות החוק והתקנות האחרות בתחום הצרכני וכפועל יוצא מהוראת המפקח על הבנקים פועל בבנק קצין ציות. תפקידו הוא לסייע לעובדי הבנק ומנהליו לקיים את אחריותם לציית לכל ההוראות בתחום הצרכני. קצין הציות פועל בהתאם למדיניות ציות שאושרה בדירקטוריון.

אבטחת מידע

הבנק מיישם מדיניות אבטחת מידע ובכלל זה מקיים מגוון רחב של פעילויות בתחומים טכנולוגיים, תפעוליים ותהליכיים. מדיניות אבטחת המידע הותאמה לתקן אבטחת מידע ISO 27001 ונבחנה על-ידי מכון התקנים הישראלי אשר העניק תו תקן לבנק. מכלול פעילות אבטחת המידע בא לתת מענה למתאר האיומים הדינאמי, המאפיין את הסביבה הטכנולוגית בה פועלות מערכות מידע בנקאיות מודרניות וכן לאפשר עמידה בהוראות רגולטוריות.

מערך אבטחת המידע של הבנק מתבסס על המרכיבים הבאים:

- מיפוי וניהול סיכוני אבטחת מידע באופן רציף ומתמשך - המתודולוגיה של הבנק בנושא נגזרת במישרין מההוראות הרגולטוריות החלות על הבנק לעניין זה, ובעיקר מהוראה 357 להוראות המפקח;
- פיתוח, התקנה ותחזוקה של מגוון כלים ממוכנים לאבטחת מערך המחשוב והנתונים של הבנק (הן ברמת התוכנה והן ברמת החומרה), באמצעות כלים לניתוח, בקרה ואיתור אירועים חריגים בתחום אבטחת המידע;
- הגברת והטמעת המודעות לאבטחת מידע בקרב הבנק באמצעות הדרכות לעובדי הבנק ולקוחותיו;
- ביצוע תהליך רציף של הפחתת סיכוני אבטחת מידע באמצעות טיפול הדרגתי בליקויים שמיפויים מבוצע במסגרת סקרים המבוצעים על-ידי גורמים מקצועיים חיצוניים, בחינה מחודשת וטיפול בליקויים אלה לאורך זמן.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

כללי החשבונאות המשמשים לעריכת הדוחות הכספיים מפורטים בבאור 1 לדוחות כספיים אלו ולדוחות הכספיים לשנת 2009. יישום כללים אלה על ידי הנהלת הבנק כרוך בהנחות ובאומדנים שונים המשפיעים על ערכם של הנכסים, ההתחייבויות והתוצאות העסקיות של הבנק. פרוט התייחסות הבנק לנושאים, אשר האומדנים וההערכות ששימשו בהכנתם רגישים לשינויים במשתנים שונים ועלולים להשפיע על התוצאות העסקיות, ניתן בדוח הדירקטוריון לשנת 2009. הנושאים בהם האומדנים וההנחות קריטיים לדעת ההנהלה הינם:

הפרשה לחובות מסופקים, הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של אגרות חוב זמינות למכירה, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים – מדידה ובקרה, חישובים אקטואריים להתחייבויות בנושא זכויות עובדים, סיווג ההשקעה בניירות ערך, מכשירים פיננסיים נגזרים, תביעות תלויות, השקעות בתאגידים ריאליים, בניינים וציוד ומסים נדחים.

הנהלת הבנק סבורה כי האומדנים וההערכות שישמשו בהכנת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 לא חלו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים.

האמור בפרק זה של הדוח הכספי הינו מבלי לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת לעדכוני החקיקה שלהלן ולעדכוני חקיקה אחרים. עדכוני חקיקה אשר התקבלו במהלך הרבעון הראשון לשנת 2010 ואשר פורסמו במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2009, אינם מופיעים בפרק זה.

עדכוני חקיקה וניהול בנקאי תקין במערכת הבנקאית:

מכתב המפקח על הבנקים בנושא קבוצות רכישה

מכתב ששלח המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים ביום 25 למרס 2010, בנושא קבוצות רכישה. במכתב נקבע, כי בשל הסיכונים הקיימים בפעילות קבוצות הרכישה, הן לחברי הקבוצה והן לתאגיד הבנקאי הממן את פעילותה, קיים חשש לפגיעה מהותית באיכות האשראי ובמוניטין התאגיד הבנקאי בשל פוטנציאל התממשות אחד מהסיכונים דלעיל.

לפיכך, ועל מנת להתמודד עם הסיכונים האמורים קובע המפקח במכתב, בין היתר, כי יהא על הבנקים לסווג אשראי (מאזני וחוזי מאזני) שהועמד לקבוצת רכישה, המיועד לבניית עשר יחידות דיור ומעלה, כחבות של תאגיד בענף הנדל"ן. כן נקבע כי האשראי הנ"ל ישוקלל לפי משקל סיכון של 100% בחישוב הלימות ההון. עוד נקבע, כי יהא על התאגידים הבנקאיים לקבוע נהלים לטיפול באשראי לפרויקטים של קבוצות רכישה.

מועד התחולה ליישום הקבוע במכתב הינו לא יאוחר מהדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני 2010. משמעות ההנחיות המופיעות במכתב הינה החמרת דרישות ההון שיידרש הבנק לרתק כנגד האשראי שיעמיד לפרויקטים של קבוצות רכישה. הבנק נערך ליישום ההוראה במועד.

משמעות שינוי הסיווג נכון ליום 31 במרס 2010 הינה גידול מקסימאלי אפשרי של כ-0.2 מיליארד ש"ח בהיקף האשראי המאזני לענף הנדל"ן ובנוסף גידול של כ-1.7 מיליארד ש"ח בהיקף המסגרות הלא מנוצלות לענף זה (לרבות אישורים עקרוניים). שינוי סיווג זה אינו גורם לחריגה ממגבלת ריכוזיות חבויות ענפית. בנוסף, על פי הערכה שבוצעה, ההשפעה המקסימלית על יחס ההון של הבנק על פי באזל 2 ליום 31 במרס 2010 צפויה להסתכם בקיטון מקסימלי של כ-0.24 נקודות האחוז, מ-14.00% ל-13.76%.

חוזר המפקח בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

ביום 25 למרס 2010 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. החוזר מתקן את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 כדי ליצור מנגנון יעיל ככל הניתן לטיפול בלקוחות אשר עוברים לבנק אחר ונדרשים להחליף את כרטיס החיוב שברשותם בכרטיס חיוב חדש. עד למועד פרסום החוזר הוטל על הלקוח הנטל לפנות לכל ספק שלו הוא נתן הרשאה לחייב את חשבונו באמצעות כרטיס החיוב שלו ולמסור לו את פרטי כרטיס החיוב החדש שהונפק לו. כדי לייעל את התהליך נקבע, כי המנפיק המעביר (כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432) יהא זה שיפעל להעברת הפעילות האמורה למול הספקים השונים, במקום הלקוח.

התיקונים שפורטו לעיל בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 ייכנסו לתוקפם ביום 1 לספטמבר 2010. הבנק לומד את השינויים האמורים ונערך לפעול על-פיהם.

חוק בנק ישראל, התש"ע-2010

ביום 24 למרס 2010 פורסם ברשומות תיקון לחוק בנק ישראל, תשי"ד-1954. השינויים שנערכו בחוק עוסקים, בין היתר, בקביעה ברורה של יעדי הבנק המרכזי, בתפקידי ובמתן עצמאות לבנק. בין היתר, נקבע בחוק, כי על המנהל הכללי של תאגיד בנקאי תחול חובת פיקוח על כך שהתאגיד הבנקאי ועובדיו אינם מפריים את הוראות החוק, והנגיד יוסמך אף להטיל עיצום כספי על המנהל הכללי (ובמקרים מסוימים אף להורות על הפסקת כהונתו), במקרים שבהם התאגיד הבנקאי או מי מעובדיו ביצע הפרה כאמור.

חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 15), התש"ע-2010

תיקון לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 שפורסם ברשומות ביום 3 למרס 2010. במסגרת התיקון לחוק אושר, בין היתר, לאפשר החזקה, ישירה או עקיפה, בידי תאגיד בנקאי, של אמצעי שליטה בשיעור של עד 1%, ביותר מתאגיד החזקה ריאלי (כהגדרתו בחוק) אחד, מהטעם שהחזקה בשיעור כאמור אינה מאפשרת השפעה של התאגיד הבנקאי על תאגידי ההחזקה הריאליים.

בתיקון לחוק נקבע עוד, כי תאגיד בנקאי יוגבל כך שיהיה רשאי להחזיק יותר מ-1% מאמצעי השליטה, רק במבטח אחד שהונו עולה על 2,000 מיליון שקלים חדשים.

יוזמות חקיקה והסדרה:

טיטת מכתב המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאים בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור

טיטת מכתב ששלח המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאים, ביום 24 למאי 2010, בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור. בטיטת נכתב, כי התפתחויות שחלו לאחרונה בשוק הדיור עלולות לגרום לכרסום באיכות תיקי האשראי לדיור של התאגידי הבנקאיים ולגידול בסיכון של כלל תיקי האשראי שלהם. אי-לכך, התאגידי הבנקאיים הונחו לבצע בחינה מחודשת של תיקי האשראי הקיימים שלהם ושל מדיניות האשראי בתחום המשכנתאות, ולוודא כי מדיניות זאת אינה גורמת להגדלת החשיפה לסיכונים מעבר לתיאבון הסיכון של כל בנק. ממצאי הבדיקה יועברו על-ידי התאגידי הבנקאיים לפיקוח על הבנקים. בטיטת נקבע עוד, כי לאור הגידול בסיכון במתן הלוואות לדיור, הרי שכל תאגיד בנקאי יחזיק הפרשה נוספת בשיעור של 0.75% לפחות בגין יתרת הלוואות לדיור, אשר ניתנו החל מיום 1 לאפריל 2010 ואשר היחס המתקיים לגבי כל אחת מהן, בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת ההלוואה, הינו גבוה מ-60%. בטיטת צוין, כי היא תיכנס לתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010. הבנק לומד את עיקרי הטיטת ונערך לפעול על-פיה.

תזכיר חוק סמכויות רשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התש"ע-2010

תזכיר חוק שפורסם ביום 6 למאי 2010, על-ידי משרד האוצר, להערות הציבור. תזכיר החוק עוסק, בין היתר, בנושאים שלהלן:

1. הסמכת רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות") ליתן הוראות ביחס לכלל הגופים המפוקחים על-ידה, במכלול של נושאים, בדרך של הוראות מנהליות וזאת במקום הסמכויות הנתונות כיום לשר האוצר להסדרה בדרך של התקנת תקנות. מוצע להבהיר, כי האחריות הפלילית בשל הפרת דרישות המעוגנות כיום בתקנות, תיזוותר בעינה גם עם המרתם של התקנות כאמור להוראות מנהליות של מליאת הרשות.
2. הסדרת והבהרת סמכויות האורגנים השונים ברשות, כל אימת שאין מדובר בסמכויות הנתונות למליאת הרשות – יושב ראש הרשות יוסמך להפעיל את יתר הסמכויות ויהא רשאי לאצול אותן לעובדי הרשות.

3. עיגון סמכות הרשות בדבר מתן חוות דעת מקדמיות ופרסומן (pre ruling) – מוצע לעגן את הסמכות, אשר כבר עתה נעשה בה שימוש כחלק מסמכותה וחובתה הטבועה של הרשות, בצורה מפורשת בחוק.
4. הסמכת הרשות לקבוע הוראות מנהלתיות בקשר עם סעיף 12 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן: "חוק הייעוץ") אשר קובע, כי בעל רישיון חייב לברר עם לקוחו פרטים שונים כדוגמת מטרת ההשקעה, מצבו הכספי של הלקוח ונסיבות אחרות.
5. הסמכת מליאת הרשות לקבוע הוראות מנהליות בקשר עם סעיף 15(ב) לחוק הייעוץ העוסק באיסור החל על בעל רישיון לבצע פעולות כאשר קיים ניגוד עניינים בינו לבין הלקוח, זולת את הסכים לכך הלקוח מראש ובכתב או בשיחה שבעל הרישיון תיעד.
הבנק לומד את עיקרי התזכיר.

תזכיר חוק החוזים האחידים, התש"ע-2010

תזכיר חוק שפורסם על-ידי משרד המשפטים ביום 9 למאי 2010, להערות הציבור. התזכיר מבקש לערוך שינוי בחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982, בין היתר, בנושאים הבאים:

1. תיקון והוספת תנאים אשר חזקה כי הם מקפחים – לדוגמה, מוצע להוסיף חזקה לפיה תנאי הקובע, כי הלקוח מאשר כי קרא או הסכים לחוזה או לתנאי, או תנאי לפיו נדרש הלקוח להצהיר על דבר מה, יחשב כתנאי מקפח.
2. החלפת הליך אישורו של חוזה אחיד בהליך בחינה – מוצע להחליף את ההליך הקיים היום ולהחליפו בבקשה לבחינת קיומם של תנאים מקפחים בחוזה אחיד. בית הדין יאשר קיומה של בחינה זו רק אם מצא כי קיים אינטרס מיוחד לקיום הליך הבחינה.
3. תחולת החלטותיו של בית הדין לחוזים אחידים לגבי ביטול או שינוי תנאי מקפח – מוצע לשנות את הכלל הקיים כיום ולקבוע כי בדרך כלל תנאי שבית הדין ביטל אותו בשל היותו מקפח יחשב כתנאי בטל בכל חוזה שנכרת על-פי אותו חוזה אחיד אף לפני מועד החלטתו של בית הדין.

הבנק לומד את עיקרי התזכיר.

חוזר הממונה על שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר בנושא השקעת גופים מוסדיים באגרות חוב לא ממשלתיות (דו"ח ועדת חודק)

ביום 14 לאפריל 2010 פורסמה טיוטא שנייה לחוזר שפרסם הממונה על שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר, אשר מתבסס על המלצות ועדת חודק, שפורסמו בחודש פברואר 2010.

טיטוט החוזר באה להסדיר את אופן השקעתם של הגופים המוסדיים באגרות חוב לא ממשלתיות, תוך גיבוש פרמטרים איכותיים, כמותיים ומשפטיים שלגביהם יידרשו הגופים המוסדיים להתייחס לפני שיעניקו אשראים ללווים בדרך של רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות המונפקות לציבור או בהנפקה פרטית לגופים המוסדיים.

כך למשל, נקבע בטיטוט החוזר, כי הגוף המוסדי יקבל לידייו את חומר ההנפקה שבעה ימי עסקים לפני ההנפקה המתוכננת, יבצע אנליזה מקיפה של ההשקעה וסיכונה ויקבל את אישור ועדת ההשקעות להשקעה מעבר לסף מסוים. זאת ועוד, המלצת הועדה היא לקבוע תנאים מינימאליים, תניות חוזיות ואמות מידה פיננסיות או "קובננטס", שיחולו על הגופים המוסדיים ובהן גם קיומו של "שעבוד שוטף שלילי" של החברה שהנפיקה את אגרות החוב הלא ממשלתיות. אף-על-פי שהמלצות ועדת חודק מטפלות, הלכה למעשה, בשוק האשראי החוץ-בנקאי, הרי שהמלצותיה ובייחוד בהמלצה בעניין ה"שעבוד שוטף שלילי", תשפעה גם על שוק האשראי הבנקאי תוך שהן עלולות לצמצם את היצעו ולייקר את מחירו. הבנק לומד את עיקרי טיטוט החוזר.

הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון – חובת הפניה לוועדה מיוחדת ולוועדת חריגים לפני הגשת בקשה לביצוע משכנתה), התש"ע-2010

הצעת חוק פרטית שהונחה על שולחן הכנסת ביום 17 למרס 2010. בהצעה נקבע, כי בהלוואה לדיור הממומנות מקופת המדינה, יהא בנק רשאי לפתוח בהליכי ביצוע משכנתא רק לאחר שהלווה קיבל הזדמנות מהותית לפנות בבקשת סיוע לוועדה המיוחדת, כהגדרתה בחוק. כל זאת, בניגוד למצב הקיים כיום המאפשר לנושה לפתוח בהליכי מימוש משכנתא אף בטרם פנה הלווה לוועדה המיוחדת. עוד מוצע, כי אף בהלוואות שאינן מקופת המדינה, יחול אותו ההסדר בשינויים המחויבים. הבנק לומד את עיקרי ההצעה.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – מקצה תור ממוחשב), התש"ע-2010

הצעת חוק פרטית שהונחה על שולחן הכנסת ביום 17 למרס 2010 הקובעת זמן המתנה מרבי של לקוחות לקבלת שירות בסניף אשר לא יעלה על 10 דקות, או 2 דקות למענה טלפוני. בנק אשר לא יעמוד בלוחות זמנים אלה יידרש לשלם ללקוח פיצוי כספי בשיעור הקבוע בהצעה.

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני) (תיקון – ביטול עמלת הפצה), התש"ע-2010

הצעת חוק פרטית שהונחה על שולחן הכנסת ביום 17 למרס 2010, שמטרתה לבטל את האפשרות לגבות עמלת הפצה המשולמת ליועץ פנסיוני.

הצעת חוק הלוואות ללא זכות חזרה, התש"ע-2010

הצעת חוק פרטית שהונחה על שולחן הכנסת ביום 15 למרס 2010 אשר קובעת, כי הבטוחה לפירעון הלוואה לרכישת דירת מגורים יחידה, הינה הנכס המשועבד להבטחת הלוואה בלבד. בתוך כך, לווה אשר נטל הלוואה מסוג זה לא יחויב בסכום העולה על התמורה שתתקבל ממכירת הנכס המשועבד. עוד נקבע בהצעה, כי בהלוואות מסוג זה לא יהא המלווה רשאי לדרוש ערבות כתנאי להענקתה. אם וככל שהצעת החוק תתקבל, יהא על הבנק לשקול מחדש את התנאים העסקיים שבהם יעמיד הלוואות מסוג זה ללקוחותיו.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – קביעת גודל מזערי לאותיות בדוחות בנקאיים לאזרח ותיק), התש"ע-2010

הצעת חוק פרטית שהונחה על שולחן הכנסת ביום 15 למרץ 2010, על-פיה יוסמך שר האוצר לקבוע את גודלן המזערי של האותיות המופיעות בהודעות הבנק הנשלחות ללקוחות העונים להגדרת המונח "אזרח ותיק", כאמור בחוק האזרחים הותיקים, התש"ן-1989.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון – ריבית על יתרת זכות), התש"ע-2010

הצעת חוק פרטית שהונחה על שולחן הכנסת ביום 15 למרס 2010 שתכליתה לחייב את הבנקים לשלם ריבית על סכומים הנצברים בחשבון העובר ושב של לקוחותיהם.

הצעת חוק החברות (תיקון מס' 12) (ייעול הממשל התאגידי), התש"ע-2010

הצעת חוק מטעם הממשלה שפורסמה ביום 10 למרס 2010 ואושרה בקריאה ראשונה במליאת הכנסת ביום 15 למרס 2010. הצעת החוק באה ליישם את המלצות ועדת גושן לבחינת קוד ממשל תאגידי בישראל. הלכה למעשה, המדובר בשורה של תיקונים מתחום הממשל התאגידי, כאמור לעיל, לרבות שינוי כללי הכשירות וההכרעה בנוגע למינויו של דירקטור חיצוני, קביעה כי ועדת הביקורת היא האורגן המוסמך לקבוע האם עסקה הינה "עסקה חריגה", חיוב דירקטורים בהפעלת שיקול דעת עצמאי בעת ההצבעה בדירקטוריון ובוועדותיו, הרחבת הנושאים שבהם רשאים בעלי מניות בחברה ציבורית להצביע באמצעות כתב הצבעה, ועוד. הבנק, כחברה ציבורית, לומד את הצעת החוק והשלכותיה לגביו.

תזכיר חוק ניירות ערך (תיקון מס' ...) (החזקות בעלי עניין), התש"ע-2010

תזכיר חוק שפורסם על-ידי משרד האוצר, ביום 2 למרס 2010, להערות הציבור. תזכיר החוק עוסק, בין היתר, בתיקון מספר מונחים בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כדוגמת: "בעל עניין", "החזקה" ו"רכישה". הגדרת המונח "בעל עניין" הורחבה באופן שמצבים נוספים יכללו במסגרתה, זאת בשל החשיבות שהמחוקק מעניק למתן הגילוי לציבור על שינויים בהחזקות בעלי עניין.

בתוך כך, נקבע בתיקון לחוק, כי יראו נושה (כדוגמת תאגיד בנקאי) כמחזיק בניירות ערך ששועבדו לטובתו החל מהמועד שבו פעל לראשונה למימוש השעבוד או החל מהמועד שבו עשה לראשונה שימוש בזכויות ההצבעה הנלוות לניירות הערך המשועבדים לו.

הצעת חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התש"ע-2010

הצעת חוק מטעם הממשלה שפורסמה ביום 23 לפברואר 2010 ואושרה בקריאה ראשונה במליאת הכנסת ביום 8 למרס 2010. מטרת הצעת החוק לייעל את האכיפה בשוק ההון, לקצר את משך הזמן שבין ביצוע הפרות של חוקי ניירות ערך ובין הטלת העונש ולהתאים את עוצמת הענישה לעוצמת ההפרה, כך שהשימוש בהליך פלילי יעשה רק במקרים חמורים.

לשם הגשמת החוק מצוינים בהצעה שלושה ערוצי אכיפה מקבילים: הליך הטלת עיצום כספי על ידי הרשות אשר נועד לטפל בהפרות של חוקי ניירות ערך שהינן קלות יחסית לביור, הליך אכיפה מנהלי שמאפשר לוועדת אכיפה מנהלית שתוקם לשם כך לטפל, באמצעים מנהליים כדוגמת קנסות, בהפרות של חוקי ניירות ערך שהיסוד הנפשי בהן הוא של רשלנות (הפרות שחומרתן פחותה יותר) והליך פלילי שעל-פי תפישת הרשות לניירות ערך יועד לטיפול בעבירות חמורות יותר.

בהצעה מוצע, בין היתר, להחמיר את העונשים הקבועים בסעיפי התרמית ואיסור השימוש במידע פנים ולהגדיל את סכומי העיצום הכספי המרבי שניתן להטיל על מפרים של החוק.

הצעת החוק חלה על הבנק כחברה ציבורית אשר פעילה בשוק ההון. הבנק לומד את עיקרי הצעת החוק.

תזכיר חוק החברות (תיקון – הבראת חברות), התש"ע-2010

תזכיר חוק שפורסם להערות הציבור מטעם משרד המשפטים ביום 11 לינואר 2010. מטרת התזכיר להסדיר את תחום הבראת החברות, בין היתר בנושאים הבאים: סמכות לכפות הסדר נושים על סוג נושים שהתנגד לו, אישור מהיר ויעיל על-ידי בית-המשפט להסדר נושים שגובש מחוץ לכתליון, מתן כלים להפעלת החברה עד לגיבוש ההסדר, מניעה מבעלים דל נכס מכוח תניית שימור בעלות לקבל חזקה על נכס הדרוש להפעלתה השוטפת של החברה, מינוי נושאי משרה בחברה לבעלי תפקיד הממונים על ניהולה בתקופת הקפאת ההליכים.

הצעת חוק החוזים האחידים (תיקון - חובת ציון אישור ותנאים מהותיים), התשס"ט-2009

ביום 2 למרס 2010 אושרה הצעת החוק בקריאה ראשונה במליאת הכנסת. לפירוט אודות עיקרי הצעת החוק ראה פירוט בדוחות הבנק לשנת 2009 – בפרק "עדכוני חקיקה".

עסקאות עם בעלי שליטה

א. לענין הגדרת עסקה "חריגה" ועסקה "זניחה" ולענין פירוט עסקאות שאינן חריגות – ראה פרק "עסקאות עסקאות עם בעלי שליטה בדוחות הכספיים לשנת 2009".

ב. פירוט עסקאות חריגות:

1. ביום 8 בפברואר 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק לדירקטורים החיצוניים בבנק (להלן: הדח"צים") וליתר חברי הדירקטוריון, למעט יו"ר הדירקטוריון, גמול זהה בסכומים כדלקמן: גמול שנתי בסך של 95,000 ש"ח וגמול השתתפות בישיבה בסך של 3,500 ש"ח. הסכומים הנ"ל יעודכנו ב-1 בפברואר וב-1 באוגוסט בכל שנה (להלן: יום השינוי) על פי שעור העליה של המדד החדש שיפורסם לאחרונה לפני יום השינוי לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד אישור הגמול. הגמול להשתתפות בישיבה ישולם לחברי הדירקטוריון עבור השתתפותם בישיבות הדירקטוריון וועדות הדירקטוריון. בגין החלטה של הדירקטוריון או ועדותיו שתתקבל בלא התכנסות בפועל, ישולם לדירקטורים גמול השתתפות בישיבה בשיעור של 50% מגמול השתתפות בישיבה רגילה, דירקטור זכאי לגמול השתתפות בישיבה אם השתתף בישיבה כולה או ברובה. מועדי התשלום ישארו כמקובל בבנק, ובכפוף לאמור בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 (להלן: "תקנות הגמול לדח"צים").

הגמול לדירקטורים, כמפורט לעיל, אושר בועדת הביקורת ובדירקטוריון ביום 3 בינואר 2010.

2. ביום 8 ביולי 2009 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק התקשרות של החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ (להלן: "החברה לנאמנות") להעברת שירותי הנאמנות לסדרות תעודות התחייבות, כהגדרתן בסעיף 35א. לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 לרבות תעודות התחייבות שהונפקו בהנפקה פרטית על ידי תאגידים שונים להם נותנת החברה לנאמנות שירותי נאמנות, לכלל פיננסים נאמנות 2007 בע"מ (להלן: "כלל נאמנות") בתמורה לסך מירבי של 1.89 מיליון ש"ח, שישולם בגין ההתקשרות, ככל שתועברנה כל סדרות תעודות ההתחייבות המפורטות בהסכם ההתקשרות, ובכפוף להתקיימות תנאים מתלים שנקבעו בו. ככל ששירותי הנאמנות לסדרה מסוימת לא יועברו, בהתאם לתנאי הסכם התקשרות, עקב אי קיום תנאים שנקבעו בהסכם לענין העברת כל אחת מהסדרות, ינוכה סכום התמורה המגיעה בגינה מהתמורה שנקבעה במסגרת הסכם התקשרות. העברת שירותי הנאמנות של כל סדרת תעודות התחייבות, כפופה לתנאים המפורטים בשטרי הנאמנות שנחתמו בין החברה לנאמנות לבין החברה המנפיקה, ובמסגרת זו ניתן ביום 13 באפריל 2010 אישור בית המשפט המחוזי להתפטרות הנאמן מכהונתו ולמינוי כלל נאמנות כנאמן לסדרות בהן נדרש אישור בית המשפט כאמור. כמו כן, כפופה העברת שירותי הנאמנות בסדרות תעודות התחייבות מסוימות, אף לקבלת אישור החברה המנפיקה להחלפה ו/או אישור אסיפת מחזיקי תעודות ההתחייבות למינוי כלל נאמנות כנאמן. ההתקשרות להעברת שירותי הנאמנות, כמפורט לעיל, אושרה על ידי ועדת הביקורת ביום 19 במרץ 2009 ועל ידי דירקטוריון הבנק ביום 31 במאי 2009.

לגב' רות מנור, הנמנית על בעלי השליטה בבנק באמצעות חברות שבבעלותה, עניין אישי בעסקה בשל היותה חברה, יחד עם בעלה, מר יצחק מנור, בגרעין השליטה של אי.די.בי אחזקות בע"מ, שהיא בעלת השליטה בכלל פיננסים בע"מ, חברת האם של כלל נאמנויות. לפרטים נוספים בדבר העסקה ראה דוחות מיידים שפרסם הבנק ביום 1 ביוני 2009 וביום 8 ביולי 2009.

גילוי בדבר המבקר הפנימי

פרטים בדבר המבקר הפנימי, דרך מינוי, כפיפותו הארגונית, תוכנית עבודת הביקורת, עריכת הביקורת, הגישה למידע והערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי נכללו בדוח השנתי לשנת 2009 ולא חל בהם שינוי. מספר המשורות הממוצע ברבעון הראשון לשנת 2010:

מבקר פנימי ראשי	1
עובדי ביקורת	13
מבקרי חברות בנות	1

הדירקטוריון

- ביום 15 במרץ 2010 החליט דירקטוריון הבנק על הקמת שתי ועדות משנה לדירקטוריון כדלקמן:
    - **ועדה לניהול סיכונים** שתוסמך לדון ולקבל החלטות בכל הנושאים בתחום ניהול הסיכונים בהם דן עד כה הדירקטוריון במליאתו. הנושאים יכללו בין היתר, דיון במסמך החשיפות, אישור מודלים, דיון בתוצאות מבחני BACK TEST, דיון במגבלות על תרחישי קיצון ומעקב אחר העמידה במגבלות, וזאת בכפוף לאמור להלן.
    - **ועדה למעקב תקציבי** שתוסמך לדון בנושאים הקשורים למעקב אחר עמידה בתקציב וביעדי הבנק ובכל נושא הנגזר או הקשור לכך בהתאם לקביעת יו"ר הדירקטוריון, וזאת במקום הדיונים הרבעוניים בנושאים אלו שהתקיימו במליאת הדירקטוריון.
  - למרות האמור לעיל, בנושאים שבתחום טיפולן של הועדות לגביהם מחוייב הדירקטוריון לדון ו/או להחליט, בהתאם לנוהל עבודת דירקטוריון הבנק, הוראות המפקח על הבנקים או כל דין, יתקיים דיון ו/או תתקבל החלטה בהתאם במליאת הדירקטוריון לאחר שהועדה תדון באותו נושא ותעביר המלצתה לגבי ההחלטה לדירקטוריון.
  - הרכב הועדה לניהול סיכונים: מר זאב אבלס- יו"ר הועדה, מר יגאל לנדאו, מר עוזי ורדי-זר, מר יעקב ליפשיץ, ד"ר זלמן סגל.
  - הרכב הועדה למעקב תקציבי: מר זאב אבלס- יו"ר הועדה, מר ישעיהו לנדאו, מר יצחק מנור, מר גיורא מורג, מר חיים אלמוג, גב' מ. לנט-שריר.
- מינוי דירקטורים וסיום כהונה - ביום 16 בפברואר 2010 הסתיימה כהונתו של מר מיכאל הרצברג כדירקטור חיצוני בדירקטוריון הבנק.
  - ביום 8 בפברואר 2010 החל ד"ר זלמן סגל לכהן כדירקטור חיצוני לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 בדירקטוריון הבנק. ד"ר סגל מונה על ידי דירקטוריון הבנק כחבר בועדות ביקורת, ביטוח ואשראים ליהלומנים של דירקטוריון הבנק, והועדה לניהול סיכונים.
  - במהלך שלושת החודשים הראשונים של השנה קיים הדירקטוריון 5 ישיבות במליאתו ו- 18 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות.

ביום 1 בינואר 2010 החל ד"ר עקיבא שטרנברג לכהן כראש אגף בקרות וניהול סיכונים וכמנהל סיכונים הראשי של הבנק.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

לא חל שינוי לעומת הדוח השנתי של 2009.

בקרות ונהלים

בדוחות הכספיים השנתיים של 2009 פורטו בהרחבה הוראות בנק ישראל בקשר ליישום סעיפי 302 ו- 404 לחוק "Sarbanes Oxley" (להלן: "Sox"). כמו כן פורט אופן יישומם בבנק. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2010 המשיך הבנק בעדכון ותחזוקה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, כפי שנקבע בתכנית עבודה ייעודית לנושא ה- Sox לשנת 2010, אשר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרס 2010 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חיים פרייליכמן
מנהל כללי ראשי

זאב אבליס
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 31 במאי 2010.

נתונים על שינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2009	2009	
%	%	%	
3.82	(0.72)	(0.95)	שיעור שינוי מדד המחירים ה"ידוע"
			דולר של ארה"ב
(0.71)	10.15	(1.64)	שיעור שינוי נומינלי:
			אירו
2.74	5.22	(8.29)	שיעור שינוי נומינלי:

נתונים נבחרים מהדוחות הכספיים המאוחדים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2009	2010	
			רווחיות
9.7%	145	159	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
-26.9%	26	19	הפרשה לחובות מסופקים
17.6%	119	140	רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
19.7%	61	73	הכנסות תפעוליות ואחרות
13.7%	146	166	הוצאות תפעוליות ואחרות
61.1%	18	29	רווח נקי
	4.7%	6.0%	תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי ⁽¹⁾
			מאזן
	31 בדצמבר 2009	31 במרס 2010	
0.9%	19,052	19,225	אשראי לציבור
-9.9%	5,545	4,997	ניירות ערך
2.9%	24,985	25,710	פקדונות הציבור
2.9%	1,945	2,001	הון עצמי
3.2%	30,323	31,302	סך כל המאזן
	%	%	יחסים פיננסיים
	6.4	6.4	הון עצמי לסך כל המאזן
	51.8	44.0	הכנסות תפעוליות ואחרות לסך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
	67.5	71.6	הוצאות תפעוליות ואחרות לסך כל ההכנסות
	0.50	0.4	הוצאות בגין הפרשה לחובות מסופקים מתוך האשראי לציבור ⁽¹⁾
	13.94	14.00	הון לרכיבי סיכון ⁽²⁾

(1) על בסיס שנתי.

(2) באזל 2.

שיעורי הכנסה והוצאה לפי בסיסי הצמדה - מאוחד (1)

סכומים מדווחים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס							
2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה
כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים (3)	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים (3)	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)
ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
	3.17	146	18,623		3.03	145	19,378
		7	2,280			8	1,714
2.96		153	20,903	2.93		153	21,092
	(1.41)	(61)	17,447		(1.15)	(49)	17,143
		(6)	1,633			(7)	2,164
(1.41)		(67)	19,080	(1.17)		(56)	19,307
1.55	1.76			1.76	1.88		
	2.28	24	4,251		0.80	9	4,528
		-	-			6	120
2.28		24	4,251	1.30		15	4,648
	(1.26)	(12)	3,841		(0.43)	(4)	3,733
		(24)	606			(12)	772
(3.28)		(36)	4,447	(1.43)		(16)	4,505
(1.00)	1.02			(0.13)	0.37		
	40.93	687	7,671		(11.73)	(177)	5,762
		743	9,473			636	7,758
37.78		1,430	17,144	14.29		459	13,520
	(41.72)	(693)	7,608		13.26	230	6,581
		(717)	9,270			(673)	6,213
(37.84)		(1,410)	16,878	(14.59)		(443)	12,794
(0.06)	(0.79)			(0.30)	1.53		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים (4)

השפעת נגזרים (3)

סה"כ

התחייבויות

השפעת נגזרים (3)

סה"כ

פער ריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים (4)

השפעת נגזרים (3)

סה"כ

התחייבויות

השפעת נגזרים (3)

סה"כ

פער ריבית

מטבע חוץ (5)

נכסים (4)

השפעת נגזרים (3)

סה"כ

התחייבויות

השפעת נגזרים (3)

סה"כ

פער ריבית (8)

מטבע חוץ - נומינלי ב-\$ ארה"ב (5)

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס							
2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה
כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים (3)	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים (3)	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)
ב-%	ב-%	במיליוני \$	במיליוני \$	ב-%	ב-%	במיליוני \$	במיליוני \$
	2.31	11	1,919		1.84	7	1,534
		18	2,312			7	1,650
2.77		29	4,231	1.77		14	3,184
	(1.27)	(6)	1,901		(0.46)	(2)	1,748
		(16)	2,362			(8)	2,061
(2.08)		(22)	4,263	(1.05)		(10)	3,809
0.69	1.04			0.72	1.38		

מטבע חוץ (5)

נכסים (4)

השפעת נגזרים (3)

סה"כ

התחייבויות

השפעת נגזרים (3)

סה"כ

פער ריבית

- הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
  - על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.
  - מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
  - מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב.
- בתקופה שנסתיימה ביום 31 במרס 2010 במגזר הלא צמוד נוכה סך של 11.4 מיליוני ש"ח, במגזר הצמוד מדד נוכה סך של 47.6 מיליוני ש"ח, ובמגזר מטבע חוץ נוכה סך של 12.3 מיליוני ש"ח. (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2009 במגזר הלא צמוד נוסף סך של 18 מיליוני ש"ח, במגזר הצמוד מדד נוכה סך של 80 מיליוני ש"ח ובמגזר מטבע חוץ נוכה סך של 4 מיליוני ש"ח).
- למעט מכשירים נגזרים.
  - לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
  - לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
  - יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
  - מרווח המט"ח ברבעון הנוכחי הושפע מתנודתיות בשער החליפין. בתקופה המקבילה אשתקד המרווח הושפע בעיקר מגידול בהפרשי שער בגין אשראי שאינו נושא הכנסה.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס

2009				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה
כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)	כולל השפעת נגזרים (3)	ללא השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת (2)
ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
	11.70	857	30,545		(0.31)	(23)	29,668
		750	11,753			650	9,592
16.09		1,607	42,298	6.54		627	39,260
	(11.03)	(766)	28,896		2.55	177	27,457
		(747)	11,509			(692)	9,149
(15.84)		(1,513)	40,405	(5.75)		(515)	36,606
<u>0.25</u>	<u>0.67</u>			<u>0.79</u>	<u>2.24</u>		
		7				4	
		44				43	
		145				159	
		(26)				(19)	
		<u>119</u>				<u>140</u>	
			30,545				29,668
			1,602				405
			143				135
			(72)				(78)
			<u>32,218</u>				<u>30,130</u>
			28,896				27,457
			1,766				495
			653				776
			<u>31,315</u>				<u>28,728</u>
			903				1,402
			746				731
			129				233
			<u>1,520</u>				<u>1,900</u>

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (4) 29,668
השפעת נגזרים (3) 9,592
סה"כ נכסים 39,260

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון 27,457
השפעת נגזרים (3) 9,149
סה"כ התחייבויות 36,606

פער ריבית

בגין אופציות עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות (6) 4
רווח מפעולות מימון לפני ההפרשה לחובות מסופקים 159
הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונ רווח מפעולות מימון לאחר ההפרשה לחובות מסופל) (19)
140

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (4) 29,668
נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (7) 405
נכסים כספיים אחרים 135
הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים (78)
סך כל הנכסים הכספיים 30,130

סך הכל

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון 27,457
התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים (7) 495
התחייבויות כספיות אחרונן 776
סך כל ההתחייבויות הכספיות 28,728
סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות 1,402
נכסים לא כספיים 731
התחייבויות לא כספיות 233
סך כל האמצעים ההוניים 1,900

תוספת ב'

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 במרס 2010 - מאוחד

סכומים מדווחים

ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס 2010		ליום 31 במרס 2009		ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר	
		משך	תשואה פנימי	משך	תשואה פנימי	משך	תשואה פנימי	משך	תשואה פנימי
2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
שיעור	שיעור	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
2009	2010	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור
תשואה פנימי	תשואה פנימי	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור	שיעור

מטבע ש"ח

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

תחתית

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

ליום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)

סיכון אשראי מאזני (1)	סיכון אשראי חוץ מאזני (2)	סיכון אשראי כולל לציבור	ההוצאה התקופתית בגין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים	יתרות חובות בעייתיים (3)	
במיליוני ש"ח					
94	38	132	-	-	חקלאות
1,759	1,401	3,160	1	126	תעשייה
1,136	1,043	2,179	* -	72	יהלומים
2,948	3,438	6,386	13	477	בינוי ונדל"ן
110	14	124	-	-	חשמל ומים
1,528	793	2,321	* -	14	מסחר
311	38	349	* -	1	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
221	218	439	-	4	תחבורה ואחסנה
184	81	265	* -	9	תקשורת ושרותי מחשב
4,282	1,975	6,257	2	377	שרותים פיננסיים
1,048	496	1,544	1	47	שרותים עסקיים אחרים
348	453	801	* -	-	שרותים ציבוריים וקהילתיים
4,958	1,246	6,204	* -	39	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1,413	2,428	3,841	3	26	אנשים פרטיים - אחר
20,340	13,662	34,002	20	1,192	סך הכל בגין פעילות לווים בארץ
77	43	120	-	-	בגין פעילות לווים בחו"ל
20,417	13,705	34,122	20	1,192	סך הכל כללי
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:					
88	-	88	-	4	תנועות התיישבות (4)
128	232	360	-	-	רשויות מקומיות (5)

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

- (1) אשראי לציבור, כולל השקעות באיגרות חוב של הציבור בסך 747 מיליון ש"ח ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים ופעילות מעו"ף כנגד הציבור בסך 368 מיליון ש"ח.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (4) קיבוצים ומושבים, ארגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות התיישבות.
- (5) לרבות תאגידים בשליטתם.

סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

ליום 31 במרס 2009 (לא מבוקר)

ייתרות חובות בעייתיים (3)	ההוצאה התקופתית בגין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני (2)	סיכון אשראי מאזני (1)	במיליוני ש"ח
1	* -	137	49	88	חקלאות
77	1	3,296	1,613	1,683	תעשייה
312	13	2,621	1,207	1,414	יהלומים
140	5	6,992	3,497	3,495	בינוי ונדל"ן
1	-	128	1	127	חשמל ומים
45	4	1,975	654	1,321	מסחר
2	-	368	59	309	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
23	* -	503	242	261	תחבורה ואחסנה
7	-	521	200	321	תקשורת ושרותי מחשב
455	-	8,689	4,626	4,063	שרותים פיננסיים
7	* -	1,337	424	913	שרותים עסקיים אחרים
2	* -	579	244	335	שרותים ציבוריים וקהילתיים
49	* -	4,074	-	4,074	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
38	2	2,878	1,498	1,380	אנשים פרטיים - אחר
1,159	25	34,098	14,314	19,784	סך הכל בגין פעילות לווים בארץ
-	-	325	30	295	בגין פעילות לווים בחו"ל
1,159	25	34,423	14,344	20,079	סך הכל כללי
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:					
27	-	129	-	129	תנועות התיישבות ⁽⁴⁾
-	-	183	56	127	רשויות מקומיות ⁽⁵⁾

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

- (1) אשראי לציבור, כולל השקעות באיגרות חוב של הציבור בסך 681 מיליון ש"ח ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים ופעילות מעו"ף כנגד הציבור בסך 434 מיליון ש"ח.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (4) קיבוצים ומושבים, ארגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
- (5) לרבות תאגידים בשליטתם.

סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)					
ייתרות חובות בעייתיים (3)	ההוצאה השנתית בגין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני (2)	סיכון אשראי מאזני (1)	
					במיליוני ש"ח
1	* -	146	45	101	חקלאות
102	12	3,359	1,717	1,642	תעשייה
217	24	2,125	1,106	1,019	יהלומים
596	18	6,537	3,397	3,140	בינוי ונדל"ן
-	-	67	15	52	חשמל ומים
18	10	2,144	812	1,332	מסחר
1	* -	353	45	308	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
5	2	384	172	212	תחבורה ואחסנה
9	1	350	142	208	תקשורת ושרותי מחשב
400	9	8,145	3,612	4,533	שרותים פיננסיים
26	2	1,410	358	1,052	שרותים עסקיים אחרים
1	* -	664	324	340	שרותים ציבוריים וקהילתיים
42	1	5,762	929	4,833	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
36	9	3,598	2,254	1,344	אנשים פרטיים - אחר
1,454	88	35,044	14,928	20,116	סך הכל בגין פעילות לווים בארץ
-	-	118	43	75	בגין פעילות לווים בחו"ל
1,454	88	35,162	14,971	20,191	סך הכל כללי
סיכון אשראי שנכלל בענפי המשק השונים:					
5	-	108	-	108	תנועות התיישבות ⁽⁴⁾
-	-	217	89	128	רשויות מקומיות ⁽⁵⁾

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

- (1) אשראי לציבור, כולל השקעות באגרות חוב של הציבור בסך 788 מיליון ש"ח, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים ופעילות מעו"ף כנגד הציבור בסך 273 מיליון ש"ח.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון אשראי חוץ מאזני.
- (4) קיבוצים ומושבים, ארגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות התיישבות.
- (5) לרבות תאגידים בשליטתם.

סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

תוספת ד'

חשיפות למדינות זרות - מאוחד (1)

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מהון לפי המונח

ליום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)

סכומים מודווחים

חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ מאזנית (2)		חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד		חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לחשבים מקומיים		חשיפה מאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפות למדינות זרות
	מדינה	חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית		
לפרעון	לפרעון	סך חשיפה	יתר	נטו לאחר ניכוי סך כל	ניכוי בגין	ניכוי ניכוי	לפני ניכוי	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות
מל	עד	חוץ מאזני	חובות	החשיפה	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות	מקומיות	מקומיות	מקומיות
שנה	שנה	בעיית	בעייתיים (4)	המאזנית	מקומיות	מקומיות	מקומיות	לאחרים (5)	לבנקים	לממשלות (3)
										במיליוני ש"ח
180	365	-	452	1	545	-	-	169	376	-
56	392	-	246	1	448	-	-	59	389	-
70	420	-	69	*	490	-	-	154	336	-
5	349	-	5	-	354	-	-	19	335	-
2	456	-	49	-	458	-	-	189	269	-
159	453	-	400	7	612	-	-	225	383	4
472	2,435	-	1,221	9	2,907	-	-	815	2,088	4
20	56	-	90	1	76	-	-	65	7	4

סך כל החשיפות למדינות זרות 4

סך החשיפות למדינות LDC 4

שורת "סך הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בתקאי תיקן מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים"; הסכום נכלל בשורת "אחרות" בטבלה לעיל. ראה הערה (5) להלן.

חשיפה למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי של השלוחות זרה לתושבים מקומיים; חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבי המדינה הזרה. למעט החשיפה המאזנית של שלוחות באותה מדינה זרה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבוביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לאורך מגבלת חבות של לוח.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים פיננסיים ובנקים מרכזיים.
- (4) יתרת חובות ביעייתיים בניכוי חובות המכוסים בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לוח ושל קבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (5) היות על פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות העבר נכלול בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) היום בעלי דרכון ממדינות אלה.
- (6) ראה פירוט בגילויי דבר "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים" בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" בדוח הדירקטוריון.
- (7) ליום 31 במרס 2010 אין לבנק חשיפה למדינות: פורטוגל, אירלנד, יוון וספרד.

תוספת ד' (המשך)

חשיפות למדיניות זרות - מאוחד (1)

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדיניות זרות ובדבר חשיפות למדיניות זרות ונדבר חשיפות למדיניות זרות נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מהון, לפי המונח ליום 31 במרץ 2009 (לא מבוקר)
 סכומים מדווחים

	חשיפה מאזנית			חשיפה מאזנית של השלהות של התאגיד			חשיפה מאזנית של השלהות זרה לתחביבים מקומיים			חשיפה מאזנית			חשיפה מאזנית מעבר לגבול	לממשלות (3) לגבוקים	לתמילוני ש"ח
	מדינה	מחלקה	מחלקה	מדינה	מחלקה	מחלקה	מדינה	מחלקה	מחלקה	מדינה	מחלקה	מחלקה			
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	מדינה:			מדינה			מדינה			מדינה					
לפרעון	לפרעון	סיכון אשראי	סך חשיפה	יתרת חובות	כסך כל	נטו לאחור ניקוי סך כל	מדינה			מדינה					
מעל שנה	עד שנה	מחלקה מאזנית	מחלקה	מחלקה	מחלקה	מחלקה	מחלקה			מחלקה					
94	586	-	212	-	680	-	-	-	248	223	209	ארז"ב			
97	803	-	439	3	900	-	-	70	830	-	-	ברטניה			
76	255	-	111	-	331	-	-	2	329	-	-	גרמניה			
36	270	-	71	2	306	-	-	140	166	-	-	שוויץ			
159	363	-	355	3	522	-	-	344	173	5	5	אחרות			
462	2,277	-	1,188	8	2,739	-	-	804	1,721	214	214	סך כל החשיפות למדיניות זרות			
20	53	-	95	-	73	-	-	(9)	65	3	5	סך החשיפות למדיניות ZDC LDC			

שורת "סך הכל מדיניות LDC" כוללת את סך החשיפה למדיניות המוגדרות כמדיניות זרות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מטופקים", הסכום נכלל בשורת "אחרות" בטבלה לעיל. ראה הערה (5) להלן.
 חשיפה למדיניות זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של השלהות של התאגיד הבנקאי במדינת זרה לתחביבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרד התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של השלהות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבי המדינה הזרה. למעט החשיפה המאזנית של השלהות באותה מדינה זרה.
 חשיפה מאזנית של השלהות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתחביבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של השלהות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה. בניכוי החייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות זרילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים מחלקה מאזנית כפי שחשוב לאורך מגבלת חבות של זכות.
- (3) ממשלות. מוסדות רשמיים ובעלים מרכזיים.
- (4) יתרת חבות בבעייתיים בניין. חובות המכוסים בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לזון ועל קבוצת לזון. לא כולל רכיבי סיכון מחלקה מאזנית.
- (5) היות על פי כלי ההואה הסיכון מסווג על פי תושבות הערב נכלל בסכום זה חביות ישראליות אשר הערבים לחוב (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון ממדינות אלה.
- (6) לגבי מדיניות LDC, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם זרילים. הבנק אינו נותן באופן ישר אשראי או ממתן פרויקטים של מדינות LDC. ראה פירוט בגילוי בדבר "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים" בפרק "חשיפה לסכונים וזרדים ניהוליים" בדוח הדיוקטוריון.

תוספת ד' (המשך)
חשיפות למדינות זרות - מאוחד (1)

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמון

ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)

סכומים מדוחים

חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה מאזנית (2)		חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד		חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים		חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים		חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים		חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
		מזרה:	מזרה:	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	סוכן אשכנזי	סוכן אשכנזי	סך חשיפה חוץ	סך חשיפה חוץ	יזמת חובות	יזמת חובות	נטו לאחר ניכוי סך כל החשיפה	ניטו לאחר ניכוי סך כל החשיפה	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	לפני ניכוי חשיפה מאזנית	לפני ניכוי חשיפה מאזנית	לאחרים	לבנקים
שנה	שנה	חובות	חובות	מאזנית	מאזנית	בעייתיות (4)	בעייתיות	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית
שנה	שנה	בעייתיות	בעייתיות	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית	מאזנית
157	377	-	588	1	534	-	-	-	-	119	415	-	-	4	4
58	610	-	257	-	668	-	-	-	-	58	610	-	-	4	4
76	260	-	103	*	336	-	-	-	-	140	196	-	-	4	4
55	271	-	99	*	326	-	-	-	-	220	106	-	-	4	4
** 157	** 582	-	590	6	739	-	-	-	-	167	568	-	-	4	4
503	2,100	-	1,637	7	2,603	-	-	-	-	704	1,895	-	-	4	4
20	39	-	88	-	59	-	-	-	-	(5)	53	2	4	4	4

שורת "סך הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקף מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מטופקים"; הסכום נכלל בשורת "אחרות" בטבלה לעיל, ראה הערה (5) להלן.

חשיפה למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים; חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרד התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבי המדינה הזרה, למעט החשיפה המאזנית של שלוחות באותה מדינה זרה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

** סוג מחדש

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לאורך מגבלת חבות של לוח.
- (3) משלוחות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) יזמת חובות בעייתיים בניכוי חובות המסוכנים בטחונות המותרים לניכוי לאורך מגבלות על חבות של לוח ושל קבוצת לוחים, לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (5) היתר ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי חושבות הערב נכללו בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחובן (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון ממדינות אלה.
- (6) לגבי מדינות LDC, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם נזילים, הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות LDC. ראה פירוט בגילוי בדבר "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים" בפרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" בדוח הדייקטוריון.

תוספת ד' (המשך)

חשיפות למדינות זרות - מאוחד (1) סכומים מדוחים

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מן הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמור

ליום 31 במרס 2010:
אין לבנק חשיפה.
ליום 31 במרס 2009:
אין לבנק חשיפה.

ליום 31 בדצמבר 2009:
מדינת חשיפה: קנדה
סך החשיפה המאזינית המצרפית בחלק זה הינו בסך 257 מליון ש"ח.

ג. מידע בדבר חשיפה מאזינית למדינות זרות עם בעיות נזילות (4):

יתרות מאזיניות		31 במרס 2009		31 בדצמבר 2009	
טורקיה	הודו	טורקיה	הודו	טורקיה	הודו
4	42	4	99	4	99
-	-	-	1	-	(55)
* -	12	1	(43)	* -	(2)
4	54	5	57	4	42

סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
שנתיים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
שנתיים אחרים
סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח

במסגרת הגילוי האמור נכללו מדינות העונות על הקריטריונים המפורטים להלן:

- (1) מדינות שקיבלו סיוע מקרן המטבע הבינלאומית - (IMF).
- (2) המדינות מדורגות CCC ומטה בסוכנות דירוג בינלאומית S&P.
- (3) המדינה מסווגת על ידי הבנק העולמי בקבוצת הנכסה נמוכה או בינונית.
- (4) היות ועל פי כללי ההוראה הסיכון מסווג על פי תושבות הערב נכללו בסכום זה חברות ישראליות אשר הערבים לחובן (במקרה זה הם גם הבעלים) הינם בעלי דרכון ממדינות אלה. לגבי מדינות עם בעיות נזילות, הבנק אינו מסתמך רק על ערבות זו אלא בעיקר על בטחונות אחרים כולל בטחונות שאינם נזילים. הבנק אינו נותן באופן ישיר אשראי או מממן פרויקטים של מדינות עם בעיות נזילות.
- (5) נכון ליום 31 במרס 2010 אין לבנק חשיפה למדינות: יוון, פורטוגל, אירלנד וספרד.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

הצהרה (Certification)

אני, חיים פרייליכמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2010 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן;
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן;
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן;

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן;
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

חיים פרייליכמן
מנהל כללי ראשי
31 במאי 2010

הצהרה (Certification)

אני, נטע אברהמוב ביטן, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2010 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן;
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן;
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן;

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן;
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נטע אברהמוב ביטן
חשבונאית ראשית
31 במאי 2010

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אגוד לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק אגוד לישראל בע"מ בערבון מוגבל וחברות הבנות שלו (להלן – "הבנק"), הכולל את המאזן התמציתי ביניים המאוחד ליום 31 במרס 2010 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופת הביניים התמציתי של חברות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-0.21% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 31 במרס 2010, ורווחיהן מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים וההכנסות התפעוליות והאחרות מהווים כ-1.13% מכלל הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים וההכנסות התפעוליות והאחרות בדוח רווח והפסד המאוחד לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. כמו כן, לא סקרנו את המידע הכספי לתקופת הביניים התמציתי של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ-1 מיליוני ש"ח ליום 31 במרס 2010 וחלקן של הבנק בהפסדיהן הינו כ-0.08 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי לתקופת הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופת ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור ב.6.8) ד' בדוחות הכספיים בדבר התחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

31 במאי 2010

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרס 2010

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009 (מבוקר)	31 במרס 2009 (לא מבוקר)	31 במרס 2010 (לא מבוקר) במיליוני ש"ח	
			נכסים
4,188	5,541	5,332	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,545	5,891	4,997	ניירות ערך
274	47	161	ניירות ערך שנשאלו
19,052	18,892	19,225	אשראי לציבור
188	41	148	אשראי לממשלה
1	16	1	השקעה בחברות מוחזקות
364	353	357	בניינים וציוד
711	1,452	1,081	נכסים אחרים
<u>30,323</u>	<u>32,233</u>	<u>31,302</u>	סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
24,985	27,163	25,710	פקדונות הציבור
175	244	233	פקדונות מבנקים
2	2	1	פקדונות הממשלה
1,709	1,305	1,770	כתבי התחייבות נדחים ותעודות פקדון
1,507	1,852	1,587	התחייבויות אחרות
28,378	30,566	29,301	סך כל ההתחייבויות
1,945	1,667	2,001	הון עצמי
<u>30,323</u>	<u>32,233</u>	<u>31,302</u>	סך כל ההתחייבויות והון

ז. אבליס יושב ראש הדירקטוריון

ח. פרייליכמן מנהל כללי ראשי

נ. אברהמוב ביטן חשבונאית ראשית

תאריך אישור הדוחות הכספיים לפרסום: 31 במאי 2010

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2010

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2009	2010	
	(מבוקר)	(לא מבוקר)	
			במיליוני ש"ח
619	145	159	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
95	26	19	הפרשה לחובות מסופקים
<u>524</u>	<u>119</u>	<u>140</u>	רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
260	* 61	68	הכנסות תפעוליות ואחרות:
66	(1)	4	עמלות תפעוליות
7	* 1	1	רווח (הפסד) מהשקעות במניות, נטו
<u>333</u>	<u>61</u>	<u>73</u>	הכנסות אחרות
360	* 81	94	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
116	27	30	הוצאות תפעוליות ואחרות:
167	* 38	42	משכורות והוצאות נלוות
<u>643</u>	<u>146</u>	<u>166</u>	פחת ואחזקת בניינים וציוד
214	34	47	הוצאות אחרות
97	16	18	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
117	18	29	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
** -	** -	** -	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
117	18	29	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(2)	** -	** -	חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות
<u>115</u>	<u>18</u>	<u>29</u>	של חברות מוחזקות לאחר מס
			רווח נקי מפעולות רגילות
			רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס
			רווח נקי
			רווח למניה רגילה (ש"ח)
			רווח בסיסי ומדולל:
1.77	*** 0.29	0.39	רווח נקי מפעולות רגילות
(0.04)	-	-	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
<u>1.73</u>	<u>*** 0.29</u>	<u>0.39</u>	סך הכל
<u>66,104</u>	<u>*** 63,025</u>	<u>73,583</u>	מספר המניות הרגילות בנות 0.01 ש"ח ע.נ.
			ששימש לצורך החישוב הנ"ל (אלפי ש"ח)

* סווג מחדש.
** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.
*** הוצג מחדש, בעקבות הנפקת זכויות ראה באור 11.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2010
סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)				
הון מניות	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	עודפים	סך הכל הון עצמי
952	59	26	908	1,945
-	-	-	29	29
-	70	-	-	70
-	(28)	-	-	(28)
-	(15)	-	-	(15)
<u>952</u>	<u>86</u>	<u>26</u>	<u>937</u>	<u>2,001</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)
רווח נקי לתקופה
התאמות בגין הצגת ני"ע
זמינים למכירה לפי שווי הוגן
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה
שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
השפעת המס המתייחס
יתרה ליום 31 במרס 2010

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2009 (לא מבוקר)				
הון מניות	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	עודפים	סך הכל הון עצמי
803	(53)	26	793	1,569
-	-	-	18	18
-	-	-	-	** -
-	* 149	-	-	149
-	* (24)	-	-	(24)
-	(45)	-	-	(45)
<u>803</u>	<u>27</u>	<u>26</u>	<u>811</u>	<u>1,667</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)
רווח נקי לתקופה
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
התאמות בגין הצגת ני"ע
זמינים למכירה לפי שווי הוגן
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה
שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
השפעת המס המתייחס
יתרה ליום 31 במרס 2009

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)				
הון מניות	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	הטבות בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	עודפים	סך הכל הון עצמי
803	(53)	26	793	1,569
-	-	-	115	115
149	-	-	-	149
-	-	-	-	** -
-	* 266	-	-	266
-	* (90)	-	-	(90)
-	(64)	-	-	(64)
<u>952</u>	<u>59</u>	<u>26</u>	<u>908</u>	<u>1,945</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2008
רווח נקי לתקופה
הנפקת מניות
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
התאמות בגין הצגת ני"ע
זמינים למכירה לפי שווי הוגן
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה
שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
השפעת המס המתייחס
יתרה ליום 31 בדצמבר 2009

* סווג מחדש
** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2010

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)	מאוחד	
	לשלושה חודשים שהסתיימו	
	2009 (לא מבוקר)	2010 (לא מבוקר)
	ביום 31 במרס	
	2009 (לא מבוקר)	2010 (לא מבוקר)
	במיליוני ש"ח	
115	18	29
*	*	*
4	-	-
43	11	12
95	26	19
(86)	(24)	(28)
(18)	(5)	(4)
(2)	-	*
5	*	1
46	(45)	14
(7)	(4)	3
2,336	1,618	(386)
(1,714)	(1,370)	82
817	225	(258)
(3,720)	(1,416)	(1,206)
(263)	(36)	113
3,633	2,029	1,757
1,076	545	171
-	1	11
445	53	(59)
(394)	(380)	(266)
(188)	(41)	40
15	-	-
(63)	(16)	(11)
3	-	1
544	739	551

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי לתקופה
התאמות הדרושות כדי להציג
את המזומנים מפעולות:
חלקו של הבנק בהפסדים (ברוחים)
בלתי מחולקים מפעולות רגילות
של חברות מוחזקות
ירידת ערך בניינים וציוד
פחת על בניינים וציוד
הפרשה לחובות מסופקים
רווח ממכירת ניירות ערך
זמינים למכירה, נטו
הפסד(רווח) שמומש ושטרם
מומש מהתאמות לשווי הוגן
של ניירות ערך למסחר, נטו
רווח ממימוש בניינים וציוד
מיסים נדחים, נטו
הפרשי התאמה שנכללו בפעולות
השקעה ומימון
פצווי פרישה-גידול (קיטון) בעודף
העתודה על היעודה
קיטון (גידול) בנכסים אחרים, נטו
גידול (קיטון) בהתחייבויות אחרות, נטו

מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

תזרימי מזומנים לפעילות בנכסים

רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך שנשאלו, נטו
תמורה ממימוש ניירות ערך
זמינים למכירה
תמורה מפדיון ניירות ערך
זמינים למכירה
פקדונות בבנקים, נטו
ניירות ערך למסחר, נטו
אשראי לציבור, נטו
אשראי לממשלה, נטו
תמורה ממימוש ופדיון השקעות
בחברות כלולות
רכישת בניינים וציוד
תמורה ממימוש בניינים וציוד

מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2010 (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	מאוחד		תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
	לשלושה חודשים שהסתיימו		
	2009	2010	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח	
(2,814)	(636)	725	פקדונות הציבור, נטו
(2)	67	58	פקדונות מבנקים, נטו
1	1	(1)	פקדונות הממשלה, נטו
353	-	84	הנפקת כתבי התחייבות ותעודות פקדון
(6)	-	(4)	פדיון כתבי התחייבות ותעודות פקדון
149	-	-	הנפקת הון בדרך של זכויות מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות)
(2,319)	(568)	862	בהתחייבויות ובהון
(958)	396	1,155	גידול (קטון) במזומנים
4,868	4,868	3,910	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
3,910	5,264	5,065	יתרת מזומנים לסוף התקופה

נספח א' - פעולות בנכסים ובהתחייבויות שלא במזומן:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2010

- א. ברבעון הראשון של שנת 2010 הועברו ניירות ערך בסך 74 מיליון ש"ח, נטו, מאשראי לציבור לתיק הזמין למכירה עקב השאלת ניירות ערך במאוחד ובבנק.
- ב. ברבעון הראשון של שנת 2010 לא נרכשו נכסים שלא כנגד מזומן.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2009

- א. ברבעון הראשון של שנת 2009 הועברו ניירות ערך בסך 1 מיליון ש"ח, נטו, מאשראי לציבור לתיק הזמין למכירה עקב השאלת ניירות ערך במאוחד ובבנק.
- ב. ברבעון הראשון של שנת 2009 לא נרכשו נכסים שלא כנגד מזומן.

שנת 2009

- א. הועברו ניירות ערך בסך 214 מיליון ש"ח, נטו, מהתיק הזמין למכירה לאשראי לציבור עקב השאלת ניירות ערך במאוחד ובבנק.
- ב. נרכשו נכסים בסך של 5 מיליון ש"ח כנגד התחייבות לספקים.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2010 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך נערכה בהתאם לכללים החשבונאיים המקובלים, המיושמים לצורך עריכת דוחות ביניים ובהתאם להנחיות המפקח על הבנקים. עיקרי המדיניות החשבונאית יושמו בדוחות ביניים אלו באופן עקבי לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, למעט האמור בסעיף ב' להלן. יש לעיין בדוחות ביניים אלו בהקשר לדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2009 ולבאורים אשר נלווים אליהם.

ב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות המפקח על הבנקים

(1) כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב

ב- 1 ביולי 2009, המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות (FASB) ביצע שינוי בארגון התקינה החשבונאית. השינוי נקבע במסגרת תקן חשבונאות אמריקאי מספר 168, בנושא "הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים" (כיום ASC 105, כללי חשבונאות מקובלים) שפורסם על ידי ה-FASB. התקן קבע את ה-FASB Accounting Standards Codification (ASC) כמקור בלעדי של כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב אשר יחולו על תאגידים מדווחים שאינם גופים ממשלתיים (nongovernmental US GAAP), למעט ההנחיות של רשות ניירות ערך בארה"ב (SEC). החל מיום 1 בינואר 2010, בהתאם לעדכון לסעיף ההגדרות שנקבע בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידות שווי הוגן, חלופת שווי הוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים" אשר פורסם ביום 31 בדצמבר 2009, אימץ הבנק את ההיררכיה החדשה שנקבע בתקן חשבונאות אמריקאי מס' 168 "הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות" (ASC 105). ליישום הקודיפיקציה לא היתה השפעה על כללי החשבונאות שחלים על הבנקים, אלא רק לאופן בו הבנקים יתייחסו לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב הכוללים בעיקר כללי דיווח ומדיניות חשבונאית בדוחות כספיים ביניים ובדוחות כספיים שנתיים לתקופות המתחילות ב- 1 בינואר 2010 ואילך.

(2) העברות ושירות של נכסים פיננסיים ואיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות – אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים חדשים FAS 166 ו-FAS 167

בחודש יוני 2009 פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים תיקון לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860). FAS 166 מבטל את עקרון הישות הכשירה למטרה מיוחדת (QSPE), קובע תנאים מחמירים יותר לטיפול חשבונאי כמכירה בהעברת חלק של נכסים פיננסיים, כולל הבהרות לתנאים לגריעת נכסים פיננסיים, מתקן כללי מדידה בהכרה לראשונה של זכויות שנשמרו (retained interests) וכן מבטל כללי סיווג מחדש של איגוח משכנתאות בערבות (Guaranteed Mortgage Securitization).

במקביל, פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 167, תיקונים לפרשנות 46 מתוקנת (R) 46 FIN – איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות (ASC-810), המתקן כללים שנקבעו ב-FIN 46(R) בקשר לאיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(2) העברות ושירות של נכסים פיננסיים ואיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות – אימוץ תקני חשבונאות

אמריקאיים חדשים FAS 166 ו-FAS 167 (המשך)-

FAS 167 מחייב לבחון חובת האיחוד לגבי כל הישויות שקודם לכן הוגדרו כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE), מעדכן קריטריונים לזיהוי ישויות בעלות זכויות משתנות VIEs, משנה את הגישה לקביעת זהות הנהנה העיקרי (מהגישה המתבססת על מבחנים כמותיים לבחינה איכותית של זיהוי שליטה בזכויות פיננסיות) וכן, מחייב את התאגידים המדווחים לבצע בחינה מחדש של חובת איחוד ה-VIEs בתדירות גבוהה יותר. בנוסף, FAS 166 ו-FAS 167 קובעים דרישות גילוי חדשות אשר נדרש לכלול בדוחות הכספיים השנתיים וכן בדוחות כספיים ביניים. בהתאם לחוזר פיקוח על הבנקים מיום 6 בספטמבר 2009 תאגיד בנקאי נדרש ליישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 166 ו-FAS 167, לרבות דרישות הגילוי שנקבעו בהם מיום 1 בינואר 2010 ואילך בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים אלו. ככלל, בהתאם להוראות מעבר אלה נדרש:

- ליישם את דרישות ההכרה והמדידה בתקן לגבי העברות של נכסים פיננסיים שיבוצעו ביום 1 בינואר 2010 ואילך.

- לבחון ביום 1 בינואר 2010 ואילך האם נדרש לאחד בהתאם ל-FAS 167 ישויות שהוגדרו לפי הכללים הישנים כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE).

כמו כן, תאגיד בנקאי רשאי לא לתת גילוי למספרי השוואה לשנת 2009, לגבי דרישות גילוי שנוספו לראשונה בשל חוזר של הפיקוח על הבנקים.

ליישום לראשונה של FAS 166 ו-FAS 167 לא קיימת השפעה על הבנק.

ג. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) תקן חשבונאות מספר 23, הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה -

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23, "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה". התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. למועד פרסום הדוחות טרם פורסמה הוראה סופית של המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא ובנוגע לאופן יישומם לראשונה.

(2) תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" -

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים" (IFRS). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל עדיין על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים. בהתאם לחוזר,

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ג. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(2) תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" - (המשך)

- תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:
- א. בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי – החל מיום 1 בינואר 2011.
  - ב. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013.

הבנק בוחן את השלכות אימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים על הדוחות הכספיים ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישומם לראשונה.

(3) חוזר של המפקח על הבנקים בדבר "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות המתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סוג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון: התקשרויות למתן אשראי וערבויות.

ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו כן, נקבעו הנחיות לזיהוי חובות והוראות בנוגע לאופן מדידת ההפרשה תחת כל אחד מהמסלולים.

בנוסף לכך, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה (uncollectable) ובעל ערך נמוך כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח.

לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות המובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדירור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תישם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים, החל מהדוחות ליום 1 בינואר 2010 (להלן - "מועד היישום לראשונה") ואילך. באוגוסט 2009 הוציא בנק ישראל טיוטה לדיון לגבי הוראה זו, שבה מספר תיקונים להוראה (תיקונים להוראות הדיווח לציבור ולהוראות ניהול בנקאי תקין והוראת שעה בנושא ההפרשה הקבוצתית בתקופת המעבר) ובין היתר, כלולה בטיוטה זו דחייה של מועד תחילת יישום ההוראה ליום 1 ביולי 2010.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ג. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום (המשך)

(3) חוזר של המפקח על הבנקים בדבר "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" – (המשך)

בהתאם לחוזר בנק ישראל מיום 18 בפברואר 2010 על הבנקים לכלול בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 באור פרופורמה, המתייחס להשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום 31 בדצמבר 2010, יישום ההוראה בפועל נקבע ליום 1 בינואר 2011. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום לראשונה תאגידים בנקאיים יידרשו, בין היתר:

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית.
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור.
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים וכן לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם.

התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2011 כתוצאה מדרישות ההוראה, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות תיעוד יכלולו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי אינו נדרש לסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

בהוראה קיימת החמרה בדרישות התיעוד ודרישות להערכה וביצוע ההפרשה להפסדי אשראי הצפויים בגין חובות בסיווגים שונים (מאלו הקבועים כיום בהוראת הדיווח לציבור ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, בדבר טיפול בחובות בעייתיים), ובגין חשיפות האשראי החוץ מאזניות אשר צפויות להשפיע לרעה באופן מהותי על התוצאות המדווחות של התאגידים הבנקאיים ועל מצבם הכספי.

בפרט, כתוצאה מיישום ההוראה צפוי כי היקף החובות הבעייתיים יגדל, יגדלו יתרות ההפרשה לחובות מסופקים בגין חובות הבנקים ובגין החשיפות החוץ מאזניות הקיימות אצלם, היקף החובות המדווחים בתיק האשראי צפוי לקטון בשל מחיקות חשבונאיות אשר לא כרוכות בויתור משפטי ובשל מחיקת הריבית שנצברה ולא שולמה בגין החובות הפגומים, וכן צפוי קיטון ביתרת העודפים למועד היישום לראשונה בגין התאמת יתרות ההפרשה הנדרשות לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים המוערכים על פי ההוראה ובגין ביטול הכנסות ריבית כאמור.

הבנק נערך ליישום ההוראה במועד ובשלב זה לא קיים עדיין אומדן מהימן לכימות ההשלכות על תוצאות פעולותיו. ברור כי יישום ההוראה צפוי להגדיל את היקף החובות אשר בגינם לא יירשמו הכנסות ריבית באופן שוטף, אלא רק על בסיס גביה בפועל, כתוצאה מהגדרתם כחובות פגומים. זאת, בין היתר, בגין חובות המוגדרים כיום כחובות מסופקים בחלקם ונושאים הכנסה, ובגין חובות המוגדרים כיום כחוב בפיגור זמני.

יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכות תשתית מיחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי וחישוב וביצוע הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ג. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(3) חוזר של המפקח על הבנקים בדבר "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי

אשראי" – (המשך)

בסיס קבוצתי באופן נאות. הבנק נסמך על המערכות הממוכנות של בנק לאומי ועוקב, באופן הדוק, אחר השינויים המבוצעים במערכות המיכוניות לביצוע תהליכי העבודה הנדרשים. כמו כן, בוחן הבנק ומגדיר את השינויים הנדרשים במערכות העצמאיות לצורך חישוב ההפרשה הספציפית וההפרשה הקבוצתית, כנדרש בהוראה. עד לכניסת ההוראה לתוקף בוחן הבנק בצורה מקיפה את המערכות המפותחות לצורך יישומה, ומתארגן מבחינת נהלי עבודה והדרכות וכן מקיים בקרה נאותה על עמידה במועד ביעדים שנקבעו.

במסגרת הערכות הבנק ליישום ההוראה בוצעו בבנק המהלכים הבאים:

- נערכה סקירת ההוראה בפני הדירקטוריון והנהלת הבנק.
- הוקמה ועדת היגוי בראשות ראש אגף עסקים, והוקם צוות מקצועי המורכב מנציגי אגף עסקים, אגף חשבונאי ראשי ואגף משאבים ללווי הנושא, יישומו והטמעתו.
- היחידה המטפלת ביישום ההוראה בבנק תוגברה בכח אדם מקצועי נוסף.
- עודכנה המתודולוגיה לחישוב הפרשה להפסדי אשראי בהתאם להוראה.

להלן לוחות הזמנים לפעילויות אותן צפוי הבנק להשלים עד ליישום ההוראה:

- המערכות המיכוניות נבחנו על ידי המשתמשים הרלוונטיים במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 ויוטמעו במהלך הרבעון השני.
- סקירת ההוראה בפני מנהלי הסניפים ומנהלי המחלקות העסקיות תבוצע במהלך הרבעון האחרון של 2010.
- הדרכה מקיפה על ההוראה והכלים המיכוניים תבוצע במהלך הרבעון הרביעי של 2010.
- עריכת נוהל חדש בנושא טיפול בחובות בעייתיים תושלם עד לסוף הרבעון השלישי של 2010.
- הדירקטוריון מבצע מעקב אחר עמידה ביעדים כולל עמידה בלוחות הזמנים, על מנת לוודא מוכנות הבנק ליישום ההוראה עם כניסתה לתוקף.

(4) אימוץ FAS 157 (ASC 820-10) - בנושא מדידות שווי הוגן, FAS 159 (ASC 825-10) - בנושא חלופת

השווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות.

ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא "מדידות שווי הוגן, חלופת השווי הוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים" (להלן: החוזר). החוזר מאמץ את:

- תקן חשבונאות אמריקאי 157, בנושא מדידות שווי הוגן (להלן: FAS 157);
- תקן חשבונאות אמריקאי 159, בנושא חלופת השווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (להלן: FAS 159);
- תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים – ראה סעיף ג.2. לעיל.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ג. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(4) אימוץ FAS 157 (ASC 820-10) - בנושא מדידות שווי הוגן, FAS 159 (ASC 825-10) - בנושא חלופת

השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (המשך)

(א) FAS 157 - מדידת שווי הוגן

FAS 157 (ASC 820-10) מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את הנחות של התאגיד הבנקאי.

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם לא נצפים.

בינואר 2010, ה-FASB פרסם עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-06 בנושא שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן. העדכון דורש גילוי לסכומים של מעברים משמעותיים ממדידת שווי הוגן לפי רמה 2 למדידה לפי רמה 1 ולהיפך וכן הכללת הסברים למעברים אלו. גילוי לגבי סכומים ברוטו של השינויים במדידת שווי הוגן לפי רמה 3 אשר נובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון. FAS 157 (ASC 820-10) וכן דרישות גילוי שנקבעו ב-ASU 2010-06 יחולו מיום 1 בינואר 2011 ואילך. לאור זאת, התקן ייושם מכאן ולהבא, למעט מכשירים פיננסיים מסוימים כפי שנקבעו בתקן. במועד היישום לראשונה, ההפרש בין היתרות המאזניות של המכשירים הפיננסיים הנ"ל לבין ערכי השווי ההוגן של אותם מכשירים יוכר כהשפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר 2011, אשר תוצג בנפרד. הבנק בוחן את השלכות אימוץ התקן על הדוחות הכספיים, ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישום לראשונה של FAS 157 (ASC 820-10).

(ב) FAS 159 חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

מטרת FAS 159 (ASC 825-10) הינה לאפשר הפחתת תנודתיות ברווחים מדווחים אשר נובעת ממדידה של נכסים מגודרים והתחייבויות מגודרות ומכשירים נגזרים מגדרים לפי בסיסי מדידה שונים.

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

ג. גילוי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(4) אימוץ FAS 157 (ASC 820-10) - בנושא מדידות שווי הוגן, FAS 159 (ASC 825-10) - בנושא חלופת

השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (המשך)

FAS 159 (ASC 825-10) יאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, ידווחו בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם תיבחר חלופת השווי ההוגן יוכרו ברווח והפסד במועד התהוותן ולא יידחו. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל תיעשה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף, התקן קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

FAS 159 (ASC 825-10) יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך. יישום באימוץ למפרע או יישום באימוץ מוקדם אסורים. המפקח על הבנקים קבע הוראות מעבר המתייחסות ליישום התקן לגבי פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה וכן לגבי ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון.

הבנק בוחן את השלכות אימוץ התקן על הדוחות הכספיים, ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישום לראשונה של FAS 159 (ASC 825-10).

(5) עדכון תקינה חשבונאית בדבר החרגה מתחולת FAS 133 (ASC 815) לגבי נגזרי אשראי משובצים

בינואר 2010, פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-11 בדבר החרגה מתחולת תקן חשבונאות אמריקאי FAS 133 (ASC 815-15) לגבי נגזרי אשראי משובצים הכולל הנחיות לגבי אופן הקביעה האם מאפיינים של נגזרי אשראי משובצים במכשירים פיננסיים, מחייבים טיפול חשבונאי של הפרדת הנגזר המשובץ. עדכון זה נועד להבהיר כי רק ריכוז של סיכון אשראי בצורה של נחיתות של זכויות על פי מכשיר פיננסי אחד ביחס לאחר לא ייחשבו כנגזר משובץ. כמו כן, העדכון מספק הנחיות בנוגע להערכה האם נגזר האשראי המשובץ מקיים קריטריון "קשור באופן ברור והדוק" (clearly and closely related). לאור ההבהרות שנקבעו בעדכון המצבים הבאים, בין היתר, לא ייחשבו ככשירים להחרגה מתחולת FAS 133 (ASC 815-15) וידרשו טיפול חשבונאי נפרד בהתאם לתקן או טיפול בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 159 (ASC 815-10):

- א. נגזר אשראי משובץ אשר חושף את המחזיק ברצועה (tranche) לתשלומים עתידיים אפשריים לא ייחשב כקשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח;
  - ב. אם במבנה איגוח סיכון אשראי חדש התווסף לזכויות מוטב באמצעות CDS שנכתב, אזי נגזר האשראי המשובץ, לרבות מאפיין הנחיתות של הרצועה, ייחשב כלא קשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח.
- ההנחיות שנקבעו בעדכון יחולו החל מהתקופה הרבעונית הראשונה המתחילה לאחר 15 ביוני, 2010. אימוץ מוקדם אפשרי בתקופה הרבעונית הראשונה שלאחר פרסום העדכון.
- לא צפויה השפעה על הבנק מיישום התקן.

באור 2 - ניירות ערך

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד (1):

ליום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן (2)
		רווחים	הפסדים	

במיליוני ש"ח

א. ניירות ערך זמינים למכירה

2,700	2,647	53	* -	2,700	אגרות חוב ומלוות -
1,128	1,088 (3)	60	(20)	1,128	ממשלתיים
3,828	3,735	113	(20)	3,828	של אחרים
130 (5)	92 (4)	38	-	130	מניות וניירות ערך אחרים -
3,958	3,827	151 (6)	(20) (6)	3,958	של אחרים

סך כל ניירות הערך
הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		שווי הוגן (2)
		רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	

במיליוני ש"ח

ב. ניירות ערך למסחר

999	999	* -	* -	999	אגרות חוב ומלוות -
19	19	* -	* -	19	ממשלתיים
1,018	1,018	* -	* -	1,018	של אחרים
21	23	(4)	2	21	מניות וניירות ערך אחרים -
1,039	1,041	(4) (7)	2 (7)	1,039	של אחרים
4,997	4,868			4,997	סך כל ניירות הערך למסחר

סך כל ניירות הערך

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

- (1) באשר לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה באור 8 ובאשר לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה באור 9.
- (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (3) כולל הפרשה לירידת ערך השקעה בסך 52 מיליון ש"ח.
- (4) כולל הפרשה לירידת ערך השקעה בסך 19 מיליון ש"ח.
- (5) כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 59 מיליון ש"ח.
- (6) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (7) נזקפו לדוח רווח והפסד.

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד (1):

ליום 31 במרס 2009 (לא מבוקר)				
הערך במאזן במיליוני ש"ח	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות-עלות)	שווי הוגן (2)
	רווחים	הפסדים		
3,296	- *	52	3,244	3,296
1,007	(74)	17	1,064 (3)	1,007
4,303	(74)	69	4,308	4,303
233 (5)	(2)	47	188 (4)	233
4,536	(6) (76)	(6) 116	4,496	4,536
הערך במאזן				
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	שווי הוגן (2)
במיליוני ש"ח				
1,293	- *	3	1,290	1,293
32	(1)	1	32	32
1,325	(1)	4	1,322	1,325
30	(14)	- *	44	30
1,355	(7) (15)	(7) 4	1,366	1,355
5,891			5,862	5,891

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות -
ממשלתיים
של אחרים

מניות וניירות ערך אחרים -
של אחרים (8)

סך כל ניירות הערך
הזמינים למכירה

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות -
ממשלתיים
של אחרים

מניות וניירות ערך אחרים -
של אחרים

סך כל ניירות הערך
למסחר

סך כל ניירות הערך

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

- (1) באשר לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה באור 8 ובאשר לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה באור 9.
- (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (3) כולל הפרשה לירידת ערך השקעה בסך 66 מיליון ש"ח.
- (4) כולל הפרשה לירידת ערך השקעה בסך 24 מיליון ש"ח.
- (5) כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 56 מיליון ש"ח.
- (6) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (7) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (8) כולל 121 מיליון ש"ח בגין השקעה במניות "בזק". בהתאם להוראת המפקח על הבנקים מיולי 2003, אשראי ללקוח מסוים סווג כהשקעה במניות בתיק הזמין למכירה במקום אשראי לציבור.
החל ממועד זה, שינויים בשווי השוק של המניות למול יתרת ההלוואה בניכוי הפרשה ספציפית לחובות מסופקים, נזקפים לקרן הון עד גובה ההלוואה.

באור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים

הרכב במאוחד:

ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות-עלות)	שווי הוגן (1)	
	רווחים	הפסדים			
					א. ניירות ערך זמינים למכירה
3,318	(3)	28	3,293		אגרות חוב ומלוות -
1,126	(27)	59	1,094 (2)		ממשלתיים
4,444	(30)	87	4,387		של אחרים
					מניות וניירות ערך אחרים -
125 (4)	* -	33	92 (3)		של אחרים (7)
4,569	(5)	(30)	4,479		סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
					ב. ניירות ערך למסחר
					אגרות חוב ומלוות -
938	(2)	* -	940		ממשלתיים
17	* -	* -	17		של אחרים
955	(2)	* -	957		מניות וניירות ערך אחרים -
21	(3)	2	22		של אחרים
976	(6)	(5)	979		סך כל ניירות הערך למסחר
5,545			5,458		סך כל ניירות הערך

- * סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.
- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
  - (2) לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 64 מיליון ש"ח.
  - (3) לאחר הפרשה מצטברת לירידת ערך השקעה בסך 18 מיליון ש"ח.
  - (4) כולל מניות וניירות ערך אחרים שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין ואשר מוצגים לפי עלות, בסך 55 מיליון ש"ח.
  - (5) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
  - (6) נזקפו לדוח רווח והפסד.
  - (7) השקעה במניות "בזק" מומשה במלואה במהלך 2009, ראה פירוט גם בבאור 9. במהלך שנת 2009 התקבל בבנק דיבידנד בגין מניות "בזק" בסך של כ-11 מיליון ש"ח. סכום זה נכלל במסגרת סעיף "דיבידנד ממניות זמינות למכירה, נטו", ראה באור 9.

באור 2 א - מכשירים פיננסיים מגובי נכסים
 סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

לבנק אגרות חוב מגובות נכסים (ABS) שפרעונם מתבסס על תזרים המזומנים מקבוצת נכסים ספציפית ומוצגים בתיק הזמין למכירה.

להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 במרס 2010 (לא מבוקר)				
שוי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת	הערך במאזן
	הפסדים (3)	רווחים		
				במיליוני ש"ח
23	(2)	* -	25	23
57	(7)	7	57	57
80	(9)	7	82	80

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)
 מגובה בפקדונות בבנקים (1)
 אחרים (2)
 סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

(1) - 23 מיליון ש"ח - אגרות חוב בדרוג AA/AAA שדורגו בשנת 2010, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישויות המנפיקות בפקדונות בבנקים בחו"ל.

(2) מזה:

- 24 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג A שדורגה בשנת 2010, המגובה בתזרימי מזומנים ממכירת דירות.
- 10 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AAA שדורגה בשנת 2010, הנכסים המגבים הינם אג"ח דולריות של מדינת ישראל.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחיר בדרוג AA שדורגה בשנת 2008, מגובה בתזרים מזומנים מהחכרת כלי רכב.
- 19 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחיר בדרוג +A שדורגו בעיקרן בשנת 2008, מגובה בתזרים מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחיר בדרוג -AA שדורגה בשנת 2008, מגובה בתזרים מזומנים מהשכרת נכסים.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג -BBB שדורגה בשנת 2009, הנכסים המגבים הינם אג"ח תאגידיות.

(3) פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו:

31 במרס 2010 (לא מבוקר)			
12 חודשים ומעלה		פחות מ - 12 חודשים	
הפסדים	שוי הוגן	הפסדים	שוי הוגן
שטרם מומשו		שטרם מומשו	
			במיליוני ש"ח
(2)	20	-	-
-	-	(7)	24
(2)	20	(7)	24

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)
 מגובה בפקדונות בבנקים
 אחרים
 סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

להערכת הבנק, הפסדים אלו הינם בעלי אופי זמני ולכן ההפסדים שטרם מומשו נזקפו להון עצמי.

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

באור 2 א - מכשירים פיננסיים מגובי נכסים (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 במרס 2009 (לא מבוקר)				
שוי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת	הערך במאזן
	הפסדים (3)	רווחים		
במיליוני ש"ח				
				(ABS)
30	(4)	* -	34	30
48	(1)	2	47	48
78	(5)	2	81	78

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)
 מגובה בפקדונות בבנקים (1)
 אחרים (2)
 סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

(1) אגרות חוב בדרוג AA/AAA+ שדורגו בשנת 2008, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישויות המנפיקות בפקדונות בבנקים, בחלקם הושקעו בבנקים בארץ (10 מיליון ש"ח) ובחלקם בחו"ל (20 מיליון ש"ח).

(2) מזה:

- 21 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AA- שדורגה בשנת 2007, המגובה בתזרימי מזומנים ממכירת דירות.
- 8 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AAA שדורגה בשנת 2008, הנכסים המגבים הינם אג"ח דולריות של מדינת ישראל.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחיר בדרוג AA שדורגה בשנת 2008, מגובה בתזרימי מזומנים מהחכרת כלי רכב.
- 14 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחיר בדרוג A+ שדורגו בעיקרן בשנת 2008, מגובה בתזרימי מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחיר בדרוג AA- שדורגה בשנת 2008, מגובה בתזרימי מזומנים מהשכרת נכסים.
- 1 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג BBB+ שדורגה בשנת 2009, הנכסים המגבים הינם אג"ח תאגידיות.

(3) פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש:

31 במרס 2009 (לא מבוקר)			
12 חודשים ומעלה		פחות מ - 12 חודשים	
הפסדים	שוי הוגן	הפסדים	שוי הוגן
שטרם מומשו	שוי הוגן	שטרם מומשו	שוי הוגן
במיליוני ש"ח			
			(ABS)
(4)	17	-	-
(1)	21	* -	4
(5)	38	* -	4

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)
 מגובה בפקדונות בבנקים
 אחרים
 סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

להערכת הבנק, הפסדים אלו הינם בעלי אופי זמני ולכן ההפסדים שטרם מומשו נזקפו להון עצמי.

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

באור 2 א - מכשירים פיננסיים מגובי נכסים (המשך)

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

א. להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 בדצמבר 2009 (מבוקר)				
שוי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת	הערך במאזן
	הפסדים (3)	רווחים		
במיליוני ש"ח				
				(ABS)
22	(4)	* -	26	22
55	(6)	5	56	55
77	(10)	5	82	77

אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)
מגובה בפקדונות בבנקים (1)
אחרים (2)
סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

(1) אגרות חוב בדרוג AAA שדורגו בעיקרן בשנת 2008, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישויות המנפיקות בפקדונות בבנקים בחו"ל.
(2) מזה:

- 24 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA - שדורגה בשנת 2008 (במהלך ינואר 2010 עודכן הדירוג ל - A), המגובה בתזרימי מזומנים ממכירת דירות.
- 8 מיליון ש"ח - אג"ח בדרוג AAA שדורגה בשנת 2008, הנכסים המגבים הינם אג"ח דולריות של מדינת ישראל.
- 1.5 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA שדורגה בשנת 2008, מגובה בתזרימי מזומנים מהחכרת כלי רכב.
- 18 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג +A שדורגו בשנת 2008 מגובה בתזרימי מזומנים מתשלומי ארנונה.
- 2 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג AA - שדורגה בשנת 2008, מגובה בתזרימי מזומנים מהשכרת נכסים.
- 1.5 מיליון ש"ח - אג"ח לא סחירה בדרוג BBB- שדורגה בשנת 2009, מגובה בתזרימי מזומנים ממכירת גז.

(3) פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש:

31 בדצמבר 2009 (מבוקר)			
פחות מ - 12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
שוי הוגן	שטרם מומשו	שוי הוגן	שטרם מומשו
במיליוני ש"ח			
			(ABS)
			מגובה בפקדונות בבנקים
			אחרים
			סך הכל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה
-	-	19	(4)
24	(6)	-	-
24	(6)	19	(4)

להערכת הבנק, הפסדים אלו הינם בעלי אופי זמני ולכן הפסדים שטרם מומשו נזקפו להון עצמי.

ב. להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק למסחר:

הבנק מחזיק כ - 1 מיליון ש"ח באגרת חוב בדרוג AA שדורגה בשנת 2009, תמורת הגיוס הושקעה על ידי היישויות המנפיקה בפקדונות בבנקים.

באור 3 - הפרשה לחובות מסופקים
סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

א. הפרשה לחובות מסופקים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס (לא מבוקר)								
2009				2010				
סך הכל	הפרשה נוספת (3)	הפרשה ספציפית		סך הכל	הפרשה נוספת (3)	הפרשה ספציפית		
		לפי עומק הפיגור (1)	אחרות (2)			לפי עומק הפיגור (1)	אחרות (2)	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
996	71	901	24	1,001	78	901	22	יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
30	1	27	2	24	1	22	1	הפרשות במהלך התקופה
(4)	-	(2)	(2)	(5)	(2)	(2)	(1)	הקטנת הפרשות
* -	-	* -	-	-	-	* -	-	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
26	1	25	-	19	(1)	20	-	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(34)	-	(34)	* -	(17)	-	(17)	* -	מחיקות, נטו (4)
988	72	892	** 24	1,003	77	904	** 22	יתרת הפרשה לסוף תקופה

- (1) בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.
- (2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים, לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.
- (3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.
- (4) בניכוי גביית חובות שנמחקו השנה.

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

** כולל יתרת הפרשה ספציפית מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור ליום 31 במרס 2010 בסך 3 מיליון ש"ח (31 במרס 2009 - 3 מיליון ש"ח).

באור 3 - הפרשה לחובות מסופקים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור

ליום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)					
חובות בעייתיים לדיור					
אשראי	יתרת חוב מאזנית	יתרה בפיגור **	הפרשה ספציפית		סך הכל
			לפי עומק הפיגור	אחרת	
במיליוני ש"ח					
4,017	22	26	22	-	22
878	5	5	-	2	2
63	12	13	-	3	3
<u>4,958</u>	<u>39</u>	<u>44</u>	<u>22</u>	<u>5</u>	<u>27</u>

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה לפי עומק הפיגור הלוואות "גדולות" * הלוואות אחרות סך הכל

ליום 31 במרס 2009 (לא מבוקר)					
חובות בעייתיים לדיור					
אשראי	יתרת חוב מאזנית	יתרה בפיגור **	הפרשה ספציפית		סך הכל
			לפי עומק הפיגור	אחרת	
במיליוני ש"ח					
3,199	25	26	24	-	24
684	8	4	-	2	2
191	16	13	-	4	4
<u>4,074</u>	<u>49</u>	<u>43</u>	<u>24</u>	<u>6</u>	<u>30</u>

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה לפי עומק הפיגור הלוואות "גדולות" * הלוואות אחרות סך הכל

* הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על 865 אלפי ש"ח (31 במרס 2009 - 835 אלפי ש"ח).
 ** כולל ריבית על סכום הפיגור.

באור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים

א. בנתוני המאוחד:

31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
באזל 1 ¹	באזל 2 ²	באזל 1 ¹
במיליוני ש"ח		
1,885	1,635	1,915
1,137	823	1,110
-	-	-
<u>3,022</u>	<u>2,458</u>	<u>3,025</u>
באזל 1 ¹	באזל 2 ²	באזל 1 ¹
במיליוני ש"ח		
19,881	19,739	19,710
259	664	341
1,541	-	1,547
<u>21,681</u>	<u>20,403</u>	<u>21,598</u>
באזל 1 ¹	באזל 2 ²	באזל 1 ¹
באחוזים		
8.69%	8.01%	8.87%
9.12%	8.27%	9.39%
13.94%	12.05%	14.00%
9.00%	9.00%	9.00%
** 6.75%	* 7.00%	** 6.75%

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון רובד 1, לאחר ניכויים
הון רובד 2, לאחר ניכויים
הון רובד 3
סה"כ הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכוני אשראי
סיכוני שוק
סיכון תפעולי
סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל, ללא כתבי התחייבות נדחים, לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
יחס ההון המזערי ללא כתבי התחייבות נדחים, הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* במונחי באזל 1.

** תורגם על ידי בנק ישראל למונחי באזל 2. בתוקף החל מה-31 במרס 2010.

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
באזל 1 ¹	באזל 2 ²	באזל 1 ¹
במיליוני ש"ח		
1,945	1,667	* 2,001
-	-	-
-	-	-
-	-	-
1	5	-
59	27	86
-	-	-
-	-	-
-	-	-
<u>1,885</u>	<u>1,635</u>	<u>1,915</u>
21	60	27

1. הון רובד 1

הון עצמי
זכויות מיעוט בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות בת שאוחדו
מכשירי הון מורכבים
רכיבי הון רובד 1 אחרים
בניכוי: מוניטין
בניכוי: רווחים (הפסדים) נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה
בניכוי: השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים וחברות בת שלהם בישראל, וכן השקעות צולבות בחו"ל
בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות ויש בהן השפעה מהותית
בניכוי: ניכויים אחרים מהון רובד 1

סך הכל הון רובד 1

מזה: הון רובד 1 המוקצה בגין סיכוני שוק

* מזה: הון מניות רגיל נפרע-952 מיליון ש"ח, עודפים-937 מיליון ש"ח וקרנות הון-112 מיליון ש"ח - ראה דוח על השינויים בהון העצמי.

באור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד) (המשך)

31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
באזל 1 ¹	באזל 1 ²	באזל 1 ¹
		במיליוני ש"ח
41	-	60
52	52	52
-	-	-
359	-	357
685	771	641
-	-	-
-	-	-
-	-	-
<u>1,137</u>	<u>823</u>	<u>1,110</u>

2. הון רובד 2

א. הון רובד 2 עליון
45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס, בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע זמינים למכירה הפרשה כללית לחובות מסופקים מכשירי הון מורכבים רכיבי הון רובד 2 עליון אחרים

ב. הון רובד 2 תחתון
כתבי התחייבות נדחים רכיבי הון רובד 2 תחתון אחרים

ג. ניכויים מהון רובד 2
השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים וחברות בת שלהם בישראל, וכן השקעות צולבות בחו"ל השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית ניכויים אחרים מהון רובד 2

סך הכל הון רובד 2

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

- (1) מחושב בהתאם להוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון", מיום 31.12.2008.
- (2) מחושב בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו"הקצאת הון בגין חשיפה לסיכוני שוק". הכותרות של מונחים מסוימים שנקבעו בהוראות אלה, וסיכומי ביניים מסוימים שהוצגו בביאור זה בדוחות שפורסמו בעבר, הותאמו וסווגו מחדש לפי מתכונת הגילוי של השנה השוטפת.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 במרס 2010

באור 5 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האצמדה

סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

סך הכל	פריטים לא כספיים (3)	ליום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)				מטבעי ישראל	
		אחר	מטבע חוץ (1)	דולר ארה"ב	אירו	אמוד מדד	לא אמוד במל"יני ש"ח

5,332	-	102	288	1,391	165	3,386	נכסים
4,997	152	-	299	596	1,326	2,624	מזומנים ופקדונות בברנקים
161	-	-	-	-	-	161	ניירות ערך
19,225	133	424	376	2,522	3,123	12,647	ניירות ערך שנגשאלו
148	-	-	-	148	-	-	אשראי לצבור (2)
1	1	-	-	-	-	-	אשראי לממשלה
357	357	-	-	-	-	-	השקעות בחברות מוחזקות
1,081	61	41	28	140	2	809	ביגנים וצווד
31,302	704	567	991	4,797	4,616	19,627	נכסים אחרים
							סך כל הנכסים

25,710	144	452	1,400	4,902	2,515	16,297	התחייבויות
233	-	4	111	44	3	71	פקדונות הציבור
1	-	-	-	-	-	1	פקדונות מברנקים
1,770	-	-	-	-	1,244	526	פקדונות הממשלה
1,587	28	32	12	158	212	1,145	כתבי החתיבות נדחים ותעודות פקדון
29,301	172	488	1,523	5,104	3,974	18,040	התחייבויות אחרות
							סך כל ההתחייבויות
2,001	532	79	(532)	(307)	642	1,587	הפרש

(80)	628	436	(564)	(420)			מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:
7	(75)	(13)	-	81			מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
(4)	17	(101)	-	88			אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2	38	15	78	1,336			אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
							סה"כ כללי

11	(111)	18	-	82			אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהווה)
(11)	451	(552)	-	112			אופציות מחוץ לכסף נטו (ערך נקוב מהווה)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.
 (2) ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים נותרה באופן יחסי מבסיסי האצמדה השונים בסעיף זה.
 (3) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

באורים לדרוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 במרס 2010

באור 5 - דוח על נכסים והחייבויות לפי בסיסי האמדה (המשך)

סכומים מדוחים

ההרכב במאוחד:

ליום 31 במרס 2009 (לא מבוזר)

סך הכל	פריטים לא נכספים (3)	מטבע חוץ (1)				מטבעי ישראל		לא צמוד במיליוני ש"ח
		אחר	איר	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד		
5,541	-	85	445	1,610	137	3,264	מזומנים ופקדונות בבעלים	
5,891	264	-	58	706	1,025	3,838	ניירות ערך	
47	-	-	-	-	-	47	ניירות ערך שנסאלי	
18,892	82	546	435	3,412	3,172	11,245	אשראי לציבור (2)	
41	-	-	-	41	-	-	אשראי לממשלה	
16	16	-	-	-	-	-	השקעות בחברות מוחזקות	
353	353	-	-	-	-	-	בנינים וציוד	
1,452	64	191	90	770	30	307	נכסים אחרים	
32,233	779	822	1,028	6,539	4,364	18,701	סך כל הנכסים	
27,163	94	526	1,697	5,494	3,013	16,339	החתיבויות	
244	-	3	46	94	15	86	פקדונות הציבור	
2	-	-	-	-	-	2	פקדונות מבעלים	
1,305	-	-	-	-	960	345	פקדונות הממשלה	
1,852	38	192	90	791	141	600	כתבי החתיבות נדרחים ותעודות פקדון	
30,566	132	721	1,833	6,379	4,129	17,372	סך כל החתיבויות	
1,667	647	101	(805)	160	235	1,329	הפרש	
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:	
	(76)	812	(661)	(586)	511	(252)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
	-	17	235	-	-	(220)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	
	-	57	163	-	-	1,368	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)	
	25	81	(103)	(351)	1,368	(418)	סו"כ כללי	
	-	39	462	379	-	(873)	אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהוון)	
	-	-	-	411	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (ערך נקוב מהוון)	

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) ההפרשה חללה על המסופת וחובות מסופקים נותרו באופן יחסי מבסיסי האמדה השונים בסעיף זה.

(3) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא נכפי.

באורים לדוחות הכספיים המאוחזים ליום 31 במרס 2010**באור 5 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי האמדה (המשך)**
סכומים מדוחים
ההרכב במאוחז:

ליום 31 בדצמבר 2009 (מבווקר)				מטבעי ישראל	
סך הכל	פריטים שאינם נכפיים (3)	אחר	מטבע חוץ (1)	מטבעי ישראל	לא צמוד
			דולר אר"ב	צמוד מוד	במיליוני ש"ח
4,188	-	71	1,465	170	2,232
5,545	146	-	653	1,326	3,390
274	-	-	-	-	274
19,052	82	517	363	3,122	12,683
188	-	-	188	-	-
1	1	-	-	-	-
364	364	-	-	-	-
711	118	126	42	133	283
30,323	711	714	4,724	4,627	18,862
24,985	93	551	1,482	4,591	2,519
175	-	5	12	35	4
2	-	-	-	-	2
1,709	-	-	-	-	447
1,507	123	122	38	150	900
28,378	216	678	1,532	4,776	17,217
1,945	495	36	(847)	(52)	1,645

התחייבויות
פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
כתבי החטיבות נדרחים ותעודות פקדון
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
הפרט

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
ס"כ כללי

אופציות בכסף נטו (ערך נקיב מהוו)
אופציות מחוץ לכסף נטו (ערך נקיב מהוו)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.
(2) ההפרשה חלילית והנוספת לחובות מסופקים נותרה באופן יחסי מבסיסי האמדה השונים בסעיף זה.
(3) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא נכפי.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 במרס 2010

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים:

31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
במיליוני ש"ח		

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

174	91	147	אשראי תעודות
516	444	491	ערבויות להבטחת אשראי
1,738	1,396	1,959	ערבויות לרוכשי דירות
561	545	538	ערבויות והתחייבויות אחרות
1,575	1,075	1,591	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
			מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי
1,052	638	935	דרישה שלא נוצלו
1,008	1,200	880	מסגרות חח"ד ואשראי שלא נוצלו בקשר ליהלומנים
8,011	8,143	6,565	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
698	722	881	התחייבויות להוצאות ערבויות

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:

31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
במיליוני ש"ח		
15	16	15
12	13	12
11	11	10
8	9	7
6	7	6
22	22	21
74	78	71

דמי שכירות של מבנים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:

15	16	15	בשנה ראשונה
12	13	12	בשנה שנייה
11	11	10	בשנה שלישית
8	9	7	בשנה רביעית
6	7	6	בשנה חמישית
22	22	21	מעל חמש שנים
74	78	71	סך הכל

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות: (המשך)

- (3) סכום ההתחייבות לרכישת מבנים וציוד ליום 31 במרס 2010 הינו בסך 1 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 8 מיליון ש"ח).
- (4) חברה מאוחדת התחייבה להשקיע בתאגידים ריאליים נוספים ובקרן גידור סכום של 13 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 23 מיליון ש"ח) וזאת בהתקיים תנאים מסוימים כפי שנקבעו בהסכמים עם אותם תאגידים.
- (5) א. סכום הערבויות לבתי משפט ואחרים ליום 31 במרס 2010 הינו 23 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2009 - 24 מיליון ש"ח).
ב. בהתאם לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי, וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים ועובדים בהם), התשנ"ו - 1995, נתן הבנק ערבויות בסך של 7 מיליון ש"ח (31 דצמבר 2009 - 7 מיליון ש"ח) לטובת בעלי יחידות בקרנות נאמנות, שחברה מאוחדת של הבנק משמשת להן כנאמן.
- (6) רכישת זכויות בתיק הלוואות צרכניות - בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, הכוללת שימת דגש על תחום הבנקאות הקמעונאית, התקשר הבנק ביום 14 בפברואר 2010 בהסכם מסגרת עם מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ (להלן "מימון ישיר"), במסגרתו עתיד הבנק לרכוש ממימון ישיר בהמחאת זכויות והתחייבויות על דרך מכר, תיקי הלוואות שהועמדו על ידי מימון ישיר ללקוחות פרטיים לצורך רכישת כלי רכב וכן את כל הביטחונות שניתנו להבטחתם בסכום מירבי של 180 מיליון ש"ח (להלן "הסכם המסגרת", להלן "הסכום המירבי"). הסכם המסגרת נכנס לתוקף ביום 15 במרס 2010 ויעמוד בתוקף במשך שישה חודשים מיום כניסתו לתוקף או עד להמחאת הסכום המירבי כאמור לעיל, לפי המוקדם מביניהם. ביצוען של עסקאות ההמחאה מכ הסכם המסגרת כפוף לקיומם של תנאים שסוכמו במסגרת ההסכם ולכל דין. בחודש אפריל 2010 בוצעה המחאה ראשונה על דרך המכר של הלוואות בסכום של כ- 82 מיליון ש"ח במסגרת הסכם המסגרת הנזכר לעיל.
- (7) ביום 8 ביולי 2009 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק התקשרות של החברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ (להלן: "החברה לנאמנות") להעברת שירותי הנאמנות לסדרות תעודות התחייבות, כהגדרתן בסעיף 35א. לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 לרבות תעודות התחייבות שהונפקו בהנפקה פרטית על ידי תאגידים שונים להם נותנת החברה לנאמנות שירותי נאמנות, לכלל פיננסים נאמנויות 2007 בע"מ (להלן: "כלל נאמנויות") בתמורה לסך מירבי של 1.89 מיליון ש"ח, שישולם בגין ההתקשרות, ככל שתועברנה כל סדרות תעודות ההתחייבות המפורטות בהסכם ההתקשרות, ובכפוף להתקיימות תנאים מתלים שנקבעו בו. ככל ששירותי הנאמנות לסדרה מסוימת לא יועברו, בהתאם לתנאי הסכם התקשרות, עקב אי קיום תנאים שנקבעו בהסכם לעניין העברת כל אחת מהסדרות, ינוכה סכום התמורה המגיעה בגינה מהתמורה שנקבעה במסגרת הסכם התקשרות. העברת שירותי הנאמנות של כל סדרת תעודות התחייבות, כפופה לתנאים המפורטים בשטרי הנאמנות שנחתמו בין החברה לנאמנות לבין החברה המנפיקה, ובמסגרת זו ניתן ביום 13 באפריל 2010 אישר

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות: (המשך)

בית המשפט המחוזי להתפטרות הנאמן מכהונתו ולמינוי כלל נאמנויות כנאמן לסדרות בהן נדרש אישור בית המשפט כאמור. כמו כן, כפופה העברת שירותי הנאמנות בסדרות תעודות התחייבות מסויימות, אף לקבלת אישור החברה המנפיקה להחלפה ו/או אישור אסיפת מחזיקי תעודות ההתחייבות למינוי כלל נאמנויות כנאמן. ההתקשרות להעברת שירותי הנאמנות, כמפורט לעיל, אושרה על ידי ועדת הביקורת ביום 19 במרץ 2009 ועל ידי דירקטוריון הבנק ביום 31 במאי 2009.

(8) א. נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות ועומדות תביעות משפטיות. לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא תדחינה או תבוטלנה, קיימות הפרשות מתאימות למרות שהתביעות הנ"ל מוכחות על ידו. לא נעשו הפרשות לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק ויועציו המשפטיים סיכוייהן קלושים. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות תלויות שאפשרות התממשותן אינה קלושה הינו כ- 8 מיליון ש"ח.

ב. בחודש דצמבר 2007 הוגשה לבנק דרישת תשלום על סך של 10 מיליון דולר, בקשר עם פעילות בשוק ההון של מיופה כוח בחשבון ("הדרישה"). הדרישה הוגשה על-ידי הנאמן בפשיטת רגל על נכסי מיופה הכוח. עיקר הטענות כפי שפורטו בדרישה הינן בקשר להתנהלות מיופה הכוח בחשבונות הבנק הרלבנטיים. לטענת הנאמן, הבנק הפר את אמון לקוחות הבנק ואת חובת הזהירות כלפי לקוחותיו של מיופה הכוח והפר חובות חקוקות שאפשרו למיופה הכוח לבצע מעשי מרמה המיוחסים לו כלפי לקוחותיו. לאחר שהבנק דחה את הדרישה, הגיש הנאמן בפשיטת רגל של מיופה הכוח דוח לביהמ"ש, ובו העלה טענות כנגד הבנק בקשר לניהול החשבונות, ובכללן כי הבנק הפר חובות זהירות ונאמנות המוטלות עליו כבנק, והפר הוראות הנוגעות לאיסור הלבנת הון ו/או למיסוי. בדוח האמור לא נתבקש סעד כספי כנגד הבנק אלא הבנק נתבקש להגיב על הדוח, ולהמציא דוחות ומסמכים ספציפיים שונים. הבנק הגיש תגובה מטעמו ולאחר מכן הוגשו תגובות חוזרות, הן של הנאמן והן של הבנק. עפ"י החלטת ביהמ"ש שניתנה לאחרונה, על הבנק להמציא לנאמן דוחות ומסמכים הקשורים לחשבונות של מיופה הכוח עצמו (ככל שאלה קיימים) ולא לחשבונות אחרים כלשהם. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, בהיעדר ביסוס לחבות של הבנק ובהיעדר פירוט ו/או כימות לטענות ולאופן בו הן מבססות זכות לסעד, לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי התממשות החשיפה לסיכון בעניין זה.

ג. ביום 29 באוקטובר 2009 הוגשה בבית המשפט המחוזי-מרכז, על ידי זאבי תקשורת אחזקות בע"מ. (כינוס) וזאבי תקשורת-מימון וניהול בע"מ (בכינוס) תובענה לסעד הצהרתי נגד הבנק ושישה בנקים אחרים שעניינה, על פי הנטען בה, ניסיון של הבנקים לגבות מהמבקשות הפרשים בגין מה שמכונה בתובענה "ריבית הפרה" על הלוואה שניתנה להן ע"י הבנקים ואשר מניות בזק - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ שימשו לה כבטוחה. ההפרשים מצטברים על-פי הטענה, נכון ליום הגשת התובענה, לסכום של כ- 840 מיליון ש"ח לכל הבנקים (להלן: "סכום ההפרש בגין ריבית ההפרה"), מעבר לריבית ההסכמית כהגדרתה בתובענה. בתובענה מתבקשים צווים הצהרתיים הקובעים כדלהלן:

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות: (המשך)

כי הבנקים אינם זכאים לחייב את המבקשות בהפרשים בגין ריבית ההפרה, כהגדרתה בתובענה. כי סכום ההפרש בגין ריבית ההפרה, יופחת לסך של כ-37 מיליון ש"ח. כי בהתאם לאמור לעיל, חובן הכולל של המבקשות הינו בסך של כ-176 מיליון ש"ח, נכון ליום הגשת התובענה (במקום סך של כ-981 מיליון ש"ח, כנטען על ידי הבנקים). לחלופין- כי הבנקים זכאים לחייב את המבקשות בתקופה שהחל ממאי 2003 ואילך, בהפרשים בגין ריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 בלבד, וזאת ביחס לחוב המבקשות שהצטבר עד למועד האמור; וכי בהתאם לכך חובן הכולל של המבקשות הינו בסך של כ-459 מיליון ש"ח, נכון ליום הגשת התובענה. התובענה מבוססת על מספר עילות עיקריות ביניהן: הטענות כי "ריבית ההפרה" אינה אלא "פיצוי מוסכם", שבית המשפט רשאי להפחיתו וכי בחינתן של נסיבות המקרה מחייבת את המסקנה, כי יש הצדקה להפחתת הסכום; כי הפחתת הפרשי ריבית ההפרה מתחייבת גם מפרשנות הסכם ההלוואה בהתאם לאומדן דעת הצדדים; כי חיוב המבקשות בריבית הפרה יהווה אכיפה בלתי צודקת של הסכם ההלוואה; כי עמידת הבנקים על חיוב המבקשות בריבית הפרה מהווה חוסר תום לב; וכי גבייתה תהווה עשיית עושר ולא במשפט על ידם. אין בתובענה התייחסות ל"חלקו" של כל אחד מהבנקים בסכום ההפרש בגין ריבית ההפרה, אך מצוינים אחוזי ההשתתפות של הבנקים במימון, כאשר חלקו של הבנק הוא 4%. בחודש ינואר 2010 נתקבלה החלטת בית המשפט המורה על ברור התובענה בדרך של תביעה כספית רגילה, בגינה על התובעת לשלם אגרה מלאה בתוך המועד שקצב להן בית המשפט וזו הוגשה לבית המשפט במהלך חודש פברואר 2010. לפי חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק, ניתן להניח כי חלקו של כל אחד מהבנקים בהפרש הנטען הוא כאחוז ההשתתפות שלו במימון. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציו המשפטיים החיצוניים המטפלים בתובענה, על יסוד המידע והנתונים הידועים להם, הערכת סיכויי התובענה להתקבל קלושים.

ד. 1. תביעה נגד כרמל - אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (להלן: "החברה")

ביום 2 בנובמבר 1997 הוגש בבית המשפט המחוזי בתל-אביב כתב תביעה נגד כרמל-אגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ (לשעבר בנק כרמל) (חברה בבעלות מלאה של הבנק) ושלושה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של כ-500 מיליון ש"ח. כמו כן, נתבקשו סעדים הצהרתיים שונים כנגד הנתבעים והוגשה בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. בכתב התביעה נטען, בין היתר, כי הבנקים גבו מהלווים ומהעורבים שלא כדין עמלות בגין ביטוח חיי לווים ונכסים המשועבדים לבנק וכי הם זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. החברה וכן יתר הנתבעים הגישו בקשות לסילוק הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית על הסף. הבקשה טרם נדונה לגופה. במהלך דיון מוקדם שנתקיים בית המשפט המחוזי הוחלט לעכב את הדיון בתיק עד להכרעה סופית בגורלה של בקשה אחרת לאישור התובענה כתובענה ייצוגית המתבררת בבית המשפט העליון בעניין דומה ואשר החברה אינה צד לה (להלן: "הבקשה האחרת"). הכרעה בבקשה האחרת טרם ניתנה. כמו כן, הוחלט "להקפיא" את ההליכים בתיק התביעה עד להחלטה עקרונית שתתקבל בבית המשפט העליון בסוגיית

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות: (המשך)

תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984. החלטה עקרונית בסוגיה הנ"ל ניתנה על-ידי בית המשפט העליון ולפיה תקנה 29 אינה מאפשרת הגשת תובענות ייצוגיות. יצוין, כי התובעים מבקשים לאשר התביעה כתובענה ייצוגית גם מכוח חוקים אחרים הקובעים הסדרים להגשתן של תובענות ייצוגיות. לגבי ההליכים בתביעה הנסמכים על עילות אחרות, ההשגחה בעינה עומדת עד לקבלת הכרעה בבקשה האחרת, המתבררת כאמור בבית המשפט העליון. בנוסף לאמור לעיל, לפי חוות דעת יועציה המשפטיים של החברה, עילות מסוימות של התובעים, שהם לווים של החברה התיישנו, גודל הקבוצה שהתובעים מבקשים לייצג בתביעה הייצוגית איננו ניתן להערכה ולאומדן, הסעד המבוקש בתביעה הייצוגית ובכללו אופן חישוב הנזק איננו ברור ואיננו ניתן להגדרה, לרבות השאלה איזה חלק מן הסכום מיוחס לחברה. היועצים המשפטיים סבורים, כי בנסיבות אלה, חוסר הוודאות הכרוך בהליך, הן עובדתית והן משפטית, הוא רחב במידה כזו שלא ניתן לתת הערכת סיכון בגין התביעה. הואיל והתובענה האמורה נמצאת עדיין בשלביה המוקדמים ביותר ואף טרם נדונה הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, אין בידי הנהלת החברה והבנק, בהסתמך על חוות הדעת של יועציה המשפטיים, להעריך בשלב זה את תוצאות התובענה.

2. תביעה נגד – חברה לנאמנות של הבנק אגוד בע"מ (להלן "החברה")

ביום 22 ביוני 2009 הוגש לבית המשפט המחוזי, נגד הבנק ונגד חברת הבת בבעלותו המלאה החברה לנאמנות של בנק אגוד לישראל בע"מ (ביחד: "הבנק"), על ידי רד-רוק הולדינגס לימיטד, שהיא חברה אמריקאית ועל ידי חברת הבת שלה, רד-רוק קומודיטיס ("קומודיטיס"), שהיא חברה אמריקאית המצויה בהליכי פירוק בישראל (ביחד: "התובעות"), כתב תביעה מתוקן על סך של 10 מיליון ש"ח. הסכום שהיה נקוב בכתב התביעה לפני תיקונו עמד על סך של כ- 178 מיליון דולר ארה"ב (להלן: "הסכום הראשוני"). התובעות ביקשו פטור מתשלום אגרה בגין הסכום הראשוני, אך בקשתן נדחתה. לאחר מכן ביקשו התובעות לתקן את כתב התביעה לסכום של 10 מיליון ש"ח (לצרכי אגרה) (להלן: "הסכום המתוקן") ובקשתן אושרה, כמו כן ביקשו התובעות להפחית את תשלום האגרה ולשלם אגרה בהתאם לסכום המתוקן, על אף שבמסגרת החלטה קודמת נפסק כי עליהן לשלם אגרה גבוהה בהרבה. בקשה זו אושרה ובעקבותיה שולמה האגרה והוגשה התביעה כאמור לעיל. בכתב התביעה המתוקן ציינו התובעות, כי סכום התובענה הוא כ- 155 מיליון דולר ארה"ב ולצרכי אגרה הינו 10 מיליון ש"ח. הבנק הגיש בקשת סילוק על הסף של התביעה בעקבותיה קצב בית המשפט לתובעות מידע להגשת בקשה לתיקון כתב התביעה, בקשה כזו הוגשה (מבלי לשנות את סכום התביעה המבוקש) והבנק הגיש תגובה מטעמו.

טענות התובעות בתמצית הינן בקשר לאירועים משנת 1992 כי הבנק אפשר שחרור לידי צד ג' של מטעני פלדה אשר יובאו לישראל עבורו, וזאת מבלי שצד ג' ישלם עבור מטעני הפלדה. התובעות טוענות כי בכך הפר הבנק הסכם נאמנות שנכרת בינו ובין חברה אמריקאית שבמסגרתו התחייב הבנק לבדוק ולוודא שמטעני הפלדה מאוחסנים ושומרים בנמל. מאחר ולטענת התובעות הבנק לא קיים התחייבות זו, הוא חייב לשלם לתובעות את הסכום אשר הגיע להן מאותו צד ג' בגין מטילי הפלדה, בצירוף ריבית. לחילופין, טוענות התובעות, כי הבנק הציג כלפיהן מצגי שווא רשלניים, הפר חובות זהירות שהוא חב להן כביכול, הפר חובות על פי חוק השומרים, הפר חובות על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח) והפר התחייבות לבטח את מטעני הפלדה.

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות: (המשך)

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת מהיועצים המשפטיים החיצוניים המטפלים בתביעה, המסתמכת על העובדות הידועות להם, הערכת סיכויי התביעה להתקבל קלושים. כמו כן, לבנק הסדר עם מבטחיו בקשר לכיסוי חלק עיקרי מהסכומים העלולים להיות משולמים על ידו בגין התביעה, לרבות הוצאות משפטיות בגין ניהולה.

(9) בשנת 1997 נחתם הסכם בין המנהלים ומורשי החתימה לבין הבנק בו נקבע בין היתר כי המנהלים ומורשי החתימה הותיקים של הבנק (אוכלוסיית זכאים של כ- 170 עובדים), הזכאים לפנסיה תקציבית במתכונת מסוימת שנהגה בבנק עד אותו זמן (להלן- "הפנסיה המחייבת"), יקבלו פנסיה מקרן הפנסיה "עמית" עימה התקשרו הבנק והעובדים, ומהבנק, באופן משולב (היינו הן מקרן הפנסיה והן ישירות מן הבנק), כאשר ההסכם קובע את נוסחת השילוב. על נוסחת שילוב זו קיימת מחלוקת בין ועד המנהלים ומורשי החתימה לבין הבנק. עמדת הבנק היא שחבות הבנק לגמלאים האמורים היא בגובה ההפרש שבין סכום הפנסיה הראשונה שהגמלאי יקבל מ"עמית", עם צאתו לגמלאות, לבין סכום הפנסיה המחייבת (ככל שיתקיים הפרש כזה באותו מועד), ואשר אותו יהיה על הבנק לשלם לגמלאי מידי חודש, כשהוא צמוד במלואו למדד המחירים לצרכן. עמדת המנהלים היא שחבות הבנק לגמלאי היא בגובה ההפרש (ככל שיתקיים כזה), בין סכום הפנסיה שהגמלאי יקבל מעמית לבין סכום הפנסיה המחייבת, כפי שיהיה אותו הפרש מידי חודש במהלך תקופת הפנסיה (סכומי ההפרש שעל הבנק לשלם כאמור להלן – "סכומי ההשלמה"). ועד המנהלים והבנק מנהלים בעניין זה הליך של יישוב המחלוקת מחוץ לכותלי בית המשפט. להערכת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, לא ניתן לכמת כיום את מידת והיקף הסיכון באשר לחבות אפשרית של הבנק בתשלום סכומי ההשלמה, הן נוכח קיומה של המחלוקת האמורה לעיל בקשר לפרשנות נוסחת השילוב, והן כיוון שלא ניתן לצפות את תדירותם או היקפם של המצבים בהם ייווצר הפרש כלשהו בין סכום הפנסיה המחייבת לבין סכום הפנסיה המשולם על ידי קרן "עמית" (להלן- "ההפרש"), אשר עלול לחייב את הבנק בתשלום של סכום ההשלמה כאמור. אם תתקבל פרשנותם של העובדים הזכאים, וככל שאכן ייווצר ההפרש, עלול הבנק להיות מחויב בתשלום סכומי ההשלמה בכל מקרה של היווצרות ההפרש כאמור.

נציין כי נכון למועד הדוחות הכספיים, לא קיים פער מהותי בין יתרת ההפרשה האקטוארית בהתאם לעמדת הבנק לבין יתרתה בהתאם לעמדת המנהלים, וזאת בהתבסס על הערכות אקטואר הבנק. בתחילת חודש יולי 2009 הפחיתה "עמית" את תשלומי הפנסיה ב- 10%. הסכום במחלוקת אשר נובע מהפחתה זו חל בפועל על אוכלוסיה של 22 גמלאים בלבד ואינו מהותי.

(10) במסגרת ביקורת שנערכה על ידי רשות המיסים (מחלקת ביקורת מע"מ) בחברה בת של הבנק- אגוד מערכות בע"מ, חברה פרטית העוסקת במתן שירותים בתחום המחשוב לבנק (להלן- "החברה"), התנהלה חקירה בהקשר לפעילותה של החברה כעוסק לצרכי מע"מ.

ביום 18 ביוני 2008 התקבלה בחברה שומת מס עסקאות לתקופות חיוב ספטמבר 2005 עד מרס 2008. במסגרת השומה נטען כי החברה מסרה ציוד (חומרה ותוכנת מחשבים) לבנק והוסף מס עסקאות בגובה היתרה להפחתה של מס התשומות שנתבע עם רכישת הציוד בתוספת 10% והפרשי הצמדה וריבית (כ-7 מיליון ש"ח).

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות: (המשך)

ביום 17 ביולי 2008 הגישה החברה השגה על השומה הנ"ל. בחודש יוני 2009 התקבלה בחברה החלטת רשות המסים בדבר דחיית ההשגה. במהלך חודש ינואר 2010 הגישה החברה ערעור על ההחלטה ותצהירי הצדדים צפויים להיות מוגשים במהלך הרבעון השני של שנת 2010. הערכת ההנהלה, בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, הינה כי סיכויי הערעור להתקבל סבירים. יובהר כי מכיוון שמדובר בהפרש עיתוי, הרי שגם אם הערעור יידחה, לא צפויה לכך השפעה מהותית על תוצאות פעילות החברה והבנק.

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון
סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
-	-	6,692	-	450
-	119	3,469	891	-
-	119	3,325	891	-
-	-	-	1,913	-
-	238	13,486	3,695	450
-	-	-	1,679	-

א. נגזרים ALM (1)(2)

חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
Swaps
סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.

ב. נגזרים אחרים (1)

חוזי Futures
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
סה"כ

ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (2)(3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים אחרים (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרי אשראי

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
שווי הוגן ברוטו שלילי

* - - - - -

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
(3) למעט נגזרי אשראי.

* סכומים נמוכים מ- 500 אלפי ש"ח.

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות
		ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים		
364	213	-	3	121	27
1,795	798	-	14	983	-
2,159	1,011	-	17	1,104	27

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (1)(2)
 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (3)
 סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות על בסיס מאוחד

ליום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)				
סה"כ	מעל שנה		מעל 3	עד 3 חודשים
	מעל 5 שנים	ועד 5 שנים	חודשים ועד שנה	
450	-	100	350	-
3,695	2,365	233	749	348
20,648	370	131	5,536	14,611
9,224	3	90	1,125	8,006
1,056	74	56	871	55
35,073	2,812	610	8,631	23,020

חוזי ריבית
 שקל - מדד
 אחר
 חוזי מטבע חוץ
 חוזים בגין מניות
 חוזי סחורות ואחרים
 סה"כ

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 4 מיליון ש"ח.
 (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 360 מיליון ש"ח.
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרס 2009 (לא מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
-	26	8,665	-	105
-	340	4,716	1,005	-
-	395	4,023	1,005	-
-	-	-	1,222	-
-	761	17,404	3,232	105
-	-	-	971	-

א. נגזרים ALM (1) (2)

חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
Swaps
סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.

ב. נגזרים אחרים (1)

חוזי Futures
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
סה"כ

ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (2) (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים אחרים (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרי אשראי

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
שווי הוגן ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
(3) למעט נגזרי אשראי.

* סווג מחדש

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 31 במרס 2009 (לא מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות
		ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים		
1,155	* 433	-	-	680	* 42
2,054	719	-	-	1,335	-
3,209	1,152	-	-	2,015	42

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (1) (2)
 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (3)
 סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות על בסיס מאוחד

ליום 31 במרס 2009 (לא מבוקר)				
סה"כ	מעל שנה		מעל 3	עד 3
	מעל 5 שנים	ועד 5 שנים	חודשים ועד שנה	
105	-	-	105	-
3,232	2,283	749	100	100
30,151	414	59	* 10,316	* 19,362
6,183	7	180	455	* 5,541
238	-	84	-	154
39,909	2,704	1,072	10,976	25,157

חוזי ריבית
 שקל - מדד
 אחר
 חוזי מטבע חוץ
 חוזים בגין מניות
 חוזי סחורות ואחרים
 סה"כ

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 4 מיליון ש"ח.
 (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 1,151 מיליון ש"ח.
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

* סווג מחדש

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
-	-	6,161	-	300
-	189	3,055	906	-
-	189	2,781	906	-
-	-	-	1,452	-
-	378	11,997	3,264	300
-	-	-	1,212	-
-	21	3	-	-
-	** 5,792	** 353	-	-
-	** 5,774	** 353	-	-
430	-	4,372	-	-
408	-	4,371	-	-
838	11,587	9,452	-	-
132	-	-	-	-
-	-	2,234	-	-

א. נגזרים ALM (1) (2)

חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
Swaps
סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.

ב. נגזרים אחרים (1)

חוזי Futures
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
סה"כ

ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (2) (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים אחרים (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרי אשראי

נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
שווי הוגן ברוטו שלילי

* -

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) למעט נגזרי אשראי.

* סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.
** סווג מחדש

באור 7 - פעילות מכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)					
ממשלות					
סה"כ	אחרים	דילרים /		בנקים	בורסות
		ובנקים	ברוקרים		
מרכזיים					
במיליוני ש"ח					
524	273	-	-	170	81 **
1,883	713	-	8	1,162	-
2,407	986	-	8	1,332	81

(1) שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים
 (2) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים
 (3) סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)				
סה"כ	מעל 5 שנים		מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
	מעל 5 שנים	ועד 5 שנים	ועד שנה	ועד שנה
במיליוני ש"ח				
300	-	100	200	-
3,264	2,220	260	734	50
23,683	404	53	4,256 **	18,970 **
11,965	2	89	243	11,631 **
970	75	57	55	783
40,182	2,701	559	5,488	31,434

חוזי ריבית
 שקל - מדד
 אחר
 חוזי מטבע חוץ
 חוזים בגין מניות
 חוזי סחורות ואחרים
 סה"כ

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליון ש"ח.
 (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 521 מיליון ש"ח.
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

** סווג מחדש

באור 8 - רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
 סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

לשלושה חודשים שהסתיימו	
ביום 31 במרס (לא מבוקר)	
2009	2010
	במיליוני ש"ח

		א. בגין נכסים
495	23	מאשראי לציבור
* -	(2)	מאשראי לממשלה
88	5	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
173	(53)	מפקדונות בבנקים
1	* -	מניירות ערך שנשאלו
100	4	מאגרות חוב
<u>857</u>	<u>(23)</u>	
		ב. בגין התחייבויות
(752)	184	על פקדונות הציבור
* -	* -	על פקדונות הממשלה
* -	-	על פקדונות מבנק ישראל
(4)	3	על פקדונות מבנקים
(10)	(10)	על כתבי התחייבות נידחים ותעודות פקדון
<u>(766)</u>	<u>177</u>	
		ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2	(41)	הכנסות (הוצאות) נטו, בגין מכשירים נגזרים ALM (1)
8	3	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
<u>10</u>	<u>(38)</u>	
		ד. אחר
7	9	עמלות מעסקי מימון
25	27	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה, נטו (3)
6	3	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי
6	4	הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
		הכנסות מימון אחרות, נטו (2)
<u>44</u>	<u>43</u>	
<u>145</u>	<u>159</u>	סך כל הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
<u>13</u>	<u>22</u>	מזה: הפרשי שער, נטו

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) מזה: הכנסות בגין ריבית מחובות בעייתיים

(3) לרבות הפרשות לירידות ערך.

* סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

3 3

באור 9 - רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
 סכומים מדווחים

ההרכב במאוחד:

לשלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 31 במרס (לא מבוקר)		
2009	2010	
במיליוני ש"ח		
-	2	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(1)	(1)	הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה *
(1)	1	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו
1	2	מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
(1)	4	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
		סך הכל מהשקעות במניות

* לרבות הפרשות לירידת ערך.
 ** סכומים נמוכים מ - 500 אלפי ש"ח.

באור 10 - תעודות פקדון

ביום 24 במרס 2010 פרסמה אגוד הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, הצעת מדף במסגרת תשקיף, על פיה הונפקו (בדרך של מכרז) אגרות חוב סדרה ד' בדרך של הרחבת סדרה סחירה, במסגרתה הונפקו 80,000 יחידות של 1,000 ש"ח ערך נקוב תמורת כ- 84 מיליון ש"ח.

באור 11 - הון עצמי

ביום 14 בספטמבר 2009 השלים הבנק הנפקה של 14,711,462 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ע.ג. כל אחת של הבנק בתמורה לסך כולל של כ- 149,895,518 ש"ח וזאת במסגרת תשקיף אשר פורסם באוגוסט 2009, כל בעלי השליטה בבנק ניצלו את מלוא הזכויות שהוצעו להם על פי תשקיף מכוח אחזקותיהם במניות הבנק.

הרכב הון המניות:

בערכים נומינליים

31 בדצמבר 2009	31 במרס 2009	31 במרס 2010	
90,000,000	65,000,000	90,000,000	הון מניות רשום מניות סטוק רגילות בנות 0.01 ש"ח
73,583,024	58,871,562	73,583,024	הון מניות מונפק ונפרע מניות סטוק רגילות בנות 0.01 ש"ח

באור 12 - מגזרי פעילות

האבחנה בין המגזרים משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות על המדיניות העסקית ולניתוח התוצאות העסקיות של הבנק. אפיין המגזרים מתבסס בעיקר על פי סוגי הלקוחות ותחומי פעילות הכלולים בכל מגזר ומגזר.

פעילות הבנק מתמקדת במגזרי פעילות כמפורט להלן:

מגזר לקוחות פרטיים – מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית וללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי, לרבות שירותי ייעוץ בהשקעות. כמו כן כולל המגזר לקוחות עסקיים בעלי אובליגו עד 400,000 ש"ח ואת פעילות המימון לדיור.

מגזר לקוחות עסקיים – המגזר מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים ממגוון ענפי משק – לרבות ענפי הבניה והנדל"ן ושוק ההון, החל מלקוחות עסקיים בעלי אובליגו מעל 400,000 ש"ח ועד לחברות גדולות במשק.

מגזר יהלומים – המגזר כולל לקוחות פעילים בענף היהלומים אשר רובם חברים בבורסת היהלומים ברמת גן.

מגזר ניהול פיננסי - כולל את פעילות הבנק על חשבון עצמו בתחום ניירות הערך, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול סיכוני השוק הנזילות והסליקה, פעילות חדרי העסקאות של הבנק ופעילות החברה המאוחדת אגוד השקעות ויזום (א.ש.), המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק. כמו כן, תוצאות המגזר כוללות את השפעת הרישום של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי שוים ההוגן.

אחרים והתאמות - כולל פעילויות אשר לא ניתן לשייכן באופן ספציפי למגזרים.

להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

רווח מפעילות מימון – במגזרים בהם הפעילות מתמקדת בלקוחות נכלל בסעיף זה מרווח פיננסי על ההלוואות/פקדונות של הלקוחות. המרווח מחושב ככלל מעל מחיר מעבר המייצג את עלות המקורות בהתאם למשך חיים ממוצע ובהתייחס לאפיק ההצמדה הרלוונטי. כן כלולה בסעיף זה ריבית חסרת סיכון על ההון המשוקלל המחושב לצורך תשואה על ההון העצמי המיוחס למגזר. ההון העצמי מיוחס על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר.

הכנסות תפעוליות ואחרות – מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח.

הפרשה לחובות מסופקים – הפרשה לחובות מסופקים נזקפת למגזר אליו משתייך הלקוח אשר כנגד חבותו נרשמה הפרשה.

הוצאות תפעוליות ואחרות – ההוצאות הישירות מיוחסות למגזר הספציפי, יתרת ההוצאות מיוחסות על סמך פרמטרים המבוססים על אומדנים שונים.

באור 12 - מגזרי פעילות (המשך)

מיסים על ההכנסה - ההפרשה למס על התוצאות העסקיות של כל מגזר פעילות חושבה על פי שיעור המס האפקטיבי, למעט במקרים מסוימים בהם ניתן לבצע ייחוס ספציפי.

יש לציין כי מודל הנתונים המשמש לצורכי הדיווח על תוצאות מגזרי פעילות של הבנק הינו בתהליך מתמשך של טיוב הנתונים, ובהתאם חל מעת לעת סיווג מחדש של התוצאות במידת האפשר. החל מהדוחות לשנת 2009 הפקת הבאור מבוססת על מערכת מגזרי פעילות שהוטמעה. מערכת זו ממשיכה לתמוך בטיוב הנתונים. במקביל הבנק נערך לקליטת מערכת בח"ן (בנקאי, חשבונאי, ניהולי) – מערכת של בנק לאומי לישראל בע"מ הכוללת, בין השאר, את התאמת נתוני מערכות המידע לנתוני הספרים החל מרמת העסקה.

באור 12 - דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

מידע על מגזרי פעילות במאוחד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2010 (לא מבוקר)

מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
לקוחות פרטיים	עסקי	יהלומים	ניהול פיננסי	שלא הוקצו והתאמות	סך הכל
49	80	8	22	-	159
-	2	-	(2)	-	-
37	28	3	5	-	73
-	(1)	-	1	-	-
86	109	11	26	-	232
3	16	-	-	-	19
2	15	3	9	-	29

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

סך כל ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2009 (לא מבוקר) *

מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
לקוחות פרטיים	עסקי	יהלומים	ניהול פיננסי	שלא הוקצו והתאמות	סך הכל
47	75	3	20	-	145
-	5	-	(5)	-	-
33	24	3	1	-	61
-	(1)	-	1	-	-
80	103	6	17	-	206
2	10	14	-	-	26
4	17	(7)	4	-	18

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

סך כל ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי (הפסד)

* סווג מחדש

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 (מבוקר)

מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
לקוחות פרטיים	עסקי	יהלומים	ניהול פיננסי	שלא הוקצו והתאמות	סך הכל
194	284	38	103	-	619
-	9	-	(9)	-	-
142	147	14	30	-	333
-	(2)	-	2	-	-
336	438	52	126	-	952
12	61	22	-	-	95
14	57	2	46	(4)	115

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים
- בינמיגזרי

סך כל ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי (הפסד)

** סכומים נמוכים מ-500 אלפי ש"ח.

באור 13 - עסקאות עם צדדים קשורים

ביום 8 בפברואר 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק לדירקטורים החיצוניים בבנק (להלן: הדח"צים") וליתר חברי הדירקטוריון, למעט יו"ר הדירקטוריון, גמול זהה בסכומים כדלקמן: גמול שנתי בסך של 95,000 ש"ח וגמול השתתפות בישיבה בסך של 3,500 ש"ח. הסכומים הנ"ל יעודכנו ב-1 בפברואר וב-1 באוגוסט בכל שנה (להלן: יום השינוי) על פי שעור העלייה של המדד החדש שיפורסם לאחרונה לפני יום השינוי לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד אישור הגמול. הגמול להשתתפות בישיבה ישולם לחברי הדירקטוריון עבור השתתפותם בישיבות הדירקטוריון וועדות הדירקטוריון. בגין החלטה של הדירקטוריון או ועדותיו שתתקבל בלא התכנסות בפועל, ישולם לדירקטורים גמול השתתפות בישיבה בשיעור של 50% מגמול השתתפות בישיבה רגילה, דירקטור זכאי לגמול השתתפות בישיבה אם השתתף בישיבה כולה או ברובה. מועדי התשלום ישארו כמקובל בבנק, ובכפוף לאמור בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 (להלן: "תקנות הגמול לדח"צים"). הגמול לדירקטורים, כמפורט לעיל, אושר בוועדת הביקורת ובדירקטוריון ביום 3 בינואר 2010.